

Cind rid copiii, iese soarele

● Colectivele de oameni ai muncii din industria județului Dimbovița au realizat sarcinile de plan stabilite pentru primii trei ani ai actualului cincinal în ziua de 12 decembrie. În avansul de 19 zile creat, industria acestui județ va putea realiza o producție suplimentară în valoare de 800 milioane lei. ● Constructorii noii rafinării de la Borzești ne asigură că vor pune în funcțiune primele capacități cu zece zile înainte de termen. Cunoscându-le hărnicia, îi asigurăm că sintem convingși că-și vor ține cuvântul. ● Ca urmare a eforturilor susținute depuse de oamenii muncii din marile unități constructoare de mașini din țară au fost realizate suplimentar, până la această dată, 8 instalații de foraj petrolier, 78 mașini-unelte cu comandă program și afișaj de cote și 335 strunguri de și peste 600 mm, 396 autocamioane diesel, 323 autocamioane și tractoare, 7 excavatoare, 444 autoturisme. ● La punctul unde se construiește cea de-a zecea hidrocentrală, Turnu, i-a fost croită o nouă albă Oltului. Devierea respectivă va permite ridicarea hidrocentralei în mai puțin de trei ani.

● În autofurgoneta 31-SM-2295 condusă de Ioan Miszpyak au fost găsiți 34 de brazi care figurau în foaia de parcurs sub numele de piese de schimb. Foaia de parcurs era semnată de șeful său, care îi era și unchi, iar piesele de schimb erau ale amindurora. ● La Hunedoara a intrat în funcțiune primul cuplor de 100 de tone al noii oțelării electrice, în timp ce duminică după-amiază, siderurgiștii gălățeni au rotunjit producția de oțel a combinatului, pe anul în curs, la 5 milioane de tone. ● Recent, locuitorii din Lemnia (Covasna) — români și maghiari — au aniversat împlinirea a 250 de ani de atestare documentară a școlii din comună. ● După 24 de ani de muncă la calea ferată, Ion Nicoară de la stația C.F.R. Meteleu s-a trezit cu o rețineră pe retribuție pentru un presupus copil. Lucrurile s-au lămurit la judecătoria din Rimnicu Sărat și omul a fost repus în drepturi. Cind să respire ușurat însă i-a mai venit o bucurie: regionala de care aparține i-a „mutat”, pe mandat, comuna în alt județ. Dacă lucrurile vor continua astfel, cu siguranță că I.N. nu va avea o bătrânețe liniștită. ● În aceste zile, corul „Madrigal” se află într-un turneu în S.U.A. Pentru început, cunoscuta formație condusă de Marin Constantin va participa la Festivalul artei românești de la New York.

La Zărnești, anul are

365 de zile și nici una nu-i trăită cu ochii pe geam

La intervale egale, măsurate după nevoia de a încărca noi cantități de superfosfați necesare fertilizării, un elicopter utilitar dă o roată peste Zărneștii Buzăului. Sub un soare cu dinți, mașinaria vine de la cimp, evită dealul Armanului operit cu vii și poposește, parcă spre și trage răsufllarea, pe terenul de fotbal din apropierea primăriei. Dacă-ți fi

in el, face careva apel la imaginația noastră, ați putea distinge bine cele 5 sate componente, Fundeni, de reședință, Vadu Sorești, Pruneni, Comisoaia și, desigur, Zărnești, lungite ca degetele răsfirate ale unei mâini, tăiate ici și colo de firele de apă ale Cîlnăului și Hirbocei. Numai că noi sintem, firește, pe pămînt, veniți aici ca să aflăm care sint preocupările unei comune fruntașe, 138 de milioane de lei producție agricolă și industrială realizată, aproape 20 de milioane peste plan, la un ceas al anului la care iarna a luat în stăpînire cele 8 mii de hectare ale așezării, zidind riurile și oferind copiilor o minunată ocazie de bucurie și patină.

S-ar putea crede, fiind mijloc de decembrie, că Zărneștii hibernează, dar nu-i așa. Comuna lucrează în industrie cu toate motoarele în plin și pregătește în agricultură terenurile pentru primăvară și pentru recolte din ce în ce mai mari, nu numai după proverbul cu gospodarul care-și face vara sanie și iarna car, ci și după vorbele comunistului Constantin Radoslav, de 21 de ani primar la

(Continuare în pagina 5)

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Logica socialismului

Dintotdeauna imperialismul a încercat să-și impună dominația nu numai prin folosirea forței militare sau a celei economice, ci și prin străduința de a prolifera în conștiința publică, în practica vieții internaționale propria logică despre organizarea raporturilor dintre state, despre pace și securitatea lumii.

Trebuia justificată înainte de toate nesfârșita cursă a inarmărilor, superdotarea militară. Perpetuarea politicii de bloc avea nevoie de o teorie care să mascheze cit de cit esența sa reacționară și întreg cortegiul de constrin-

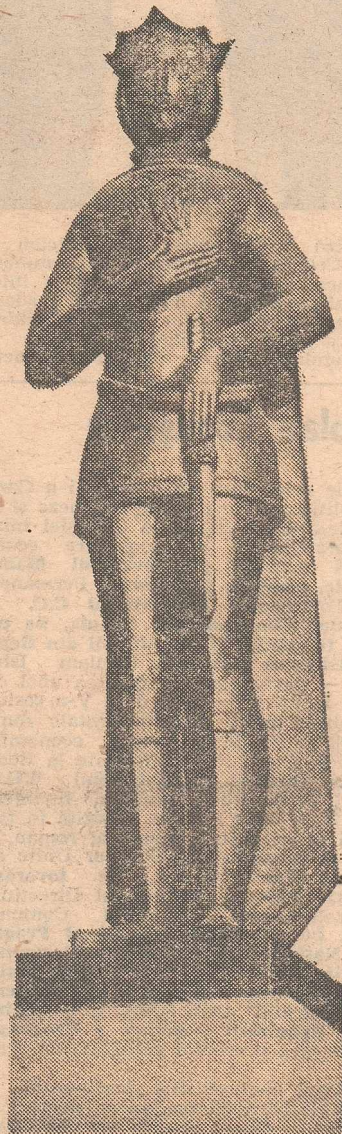
geri, cedări de suveranitate și șantaj ce o însoțesc. Erau necesare noi argumente care să fundamenteze ideea că forța a rămas în zilele noastre singurul mijloc de a reglementa problemele pe arena internațională.

Și astfel au apărut doctrinele care încearcă să ne oblige să privim lumea și viitorul ei printr-o prismă deformată, provocatoare.

Prevenirea războiului prin așa-zisa „întimidare” a adversarului ca urmare a superiorității armate, existența unor imaginare zone de influență în interiorul cărora orice „agitație” ar fi de natură să atragă consecințe neprevăzute pentru securitatea internațională, menținerea și întărirea blocurilor ca unic

(Continuare în pagina 20)

MIRCEA ANGELESCU ■

ION IRIMESCU :
Mircea cel Bătrîn

DIN SUMAR:

- Viața pe cont propriu (pag. 7)
- O zi dispecer la cooperativa „Instalatorul” (pag. 8)
- Masă rotundă cu demonstrații practice — Electrografia poate furniza informații și aparatură de specialitate celor mai diverse domenii de cercetare științifică (pag. 10-11)

- Unii oameni, cind trec din lumină în umbră (pag. 15)
- Ca să întineze, banul nu alege... (pag. 19)

METALUL, ENERGIA, TOT PÎINEA ȚĂRII SÎNT !

Întreprinderea de mașini grele București

Întreprinderea de mașini grele București ar putea foarte bine să se numească tărîmul colosilor. Inginerul Emanuel Babici, mai-marele acestui tărîm de 150 de hectare, nu are deloc statura unui uriaș. El ține însă în mînă firele de comandă ale acestei lumi de cîteva mii de oameni, o lume riguroasă organizată și stăpînă pe utilaje spectaculoase, în pas cu tehnica cea mai avansată realizată de mintea omenescă. Locul în care ajung toate aceste fire este un birou fără etichetă. La secretariatul acestui director, pătrunzi printr-o ușă pe care scrie doar CONDUCEREA, pentru ca în biroul inginerului Emanuel Babici să întri printr-o ușă pe care nu scrie nimic. Titularul acestui birou uzează de dreptul pe care, desigur, nu i-l poate refuza nimeni, de a renunța la orgolioasele litere de etichetă și de frontispiciu. Directorul general tocmai termină de vorbit prin interfon cu un colaborator — aflat cine știe unde în

(Continuare în pagina 6)

DORIN GHERGHINESCU ■

Întreprinderea de rulmenți Birlad

La Întreprinderea de rulmenți din Birlad am avut două convorbiri. Relația celei dintîi o să vă bucure; relația celei de-a doua de asemenea o să vă bucure, dar o să vă trezească interesul pentru subtilitățile proceselor economico-financiare, ba chiar o să vă intrige.

Prima discuție am avut-o cu tov. Dan Ioan, șeful serviciului contabilitate, care, despre preocupările colectivului întreprinderii pentru ridicarea economicității muncii și a gospodăririi, ne-a spus niște lucruri foarte precise și foarte grăitoare: „Reutilizarea și modernizarea întreprinderii, începute în anul 1967, au determinat creșterea productivității muncii, în acest interval, de la 117 490 lei/om la 317 800 lei/om în 1978, adică de 2,7 ori. În același timp au fost reduse consumurile specifice de metal pe unitatea de produs, de la 2,355 t/t la 2,180 t/t, diferența reprezentînd la nivelul producției unui singur an, 1978, o reducere a consumului de metal la rulmenți de 3 500 tone, iar la întreaga producție de 5 000 tone, în valoare de 40 milioane lei. Un succes deosebit a înregistrat întreprinderea în anul 1977, cind

(Continuare în pagina 7)

ION NICOLAE ■

Întreprinderea de mașini-unelte și agregate

Îl aștept să iasă de sub mașină, își scutură hainele și în loc să fiu eu primul care întrebă, mă întrebă el pe mine: — Vezi matale piesa asta? — O vād, îi zic surprins de firescul dialogului. La urma urmei nu știa că mă interesează tocmai problema pe care dorea să mi-o explice el acum.

— Uite, aici era un capac de aluminiu. Cîntărea șase kilograme și l-am înlocuit cu unul din oțel obișnuit de 500 grame! Asta, tot din aluminiu, de trei kilograme, care trecea prin 3 sau 4 operații de prelucrare, a pățit la fel. Dar tot ce vă arăt eu acum sint mărunțișuri, să trecem la lucruri mai mari.

Și strigă la tinerii din jur: „Filimoane, ia pune mîna pe bara asta, măi! Nițule, adu și tu pana aia de bronz!” Cei doi tineri aduc piesele indicate lîngă șeful lor de brigadă și se retrag. Apoi, Ion Tîntea, un om nu prea voinic, de 49 de ani, șef de brigadă aici, la Întreprinderea de mașini-unelte și agregate București, ne convinge că preocuparea sa de bază acum, cit și a oamenilor săi, este aceea de a regîndi din punct de vedere

(Continuare în pagina 6)

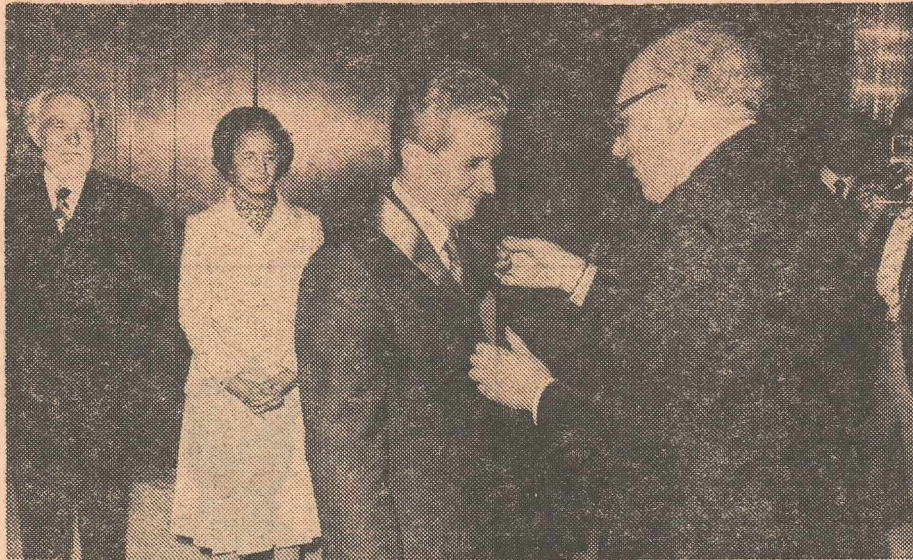
N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

Înaltă cinstire științei românești, politici de pace și colaborare a României socialiste

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost înmințată Medalia de aur „Norbert Wiener”

Un memorabil moment în viața politică și științifică a țării l-a constituit decernarea primei Medalii de aur „Norbert Wiener” tovarășului Nicolae Ceaușescu în cadrul unei ceremonii desfășurate la Palatul Consiliului de Stat, în ziua de 7 decembrie. Acordarea acestei înalte distincții președintelui Republicii Socialiste România de către Organizația Mondială pentru Sisteme Generale și Cibernetică reprezintă o expresie elocventă a profundeii prețuiri pe care oamenii de știință din lumea întreagă o manifestă față de primul bărbat al României socialiste, pentru sprijinul constant acordat dezvoltării științei în general și a ciberneticii în special, pentru contribuția sa activă de transformare a acestora într-un puternic instrument al progresului, într-o permanentă forță în slujba păcii și înțelegerii între popoare, într-un factor de progres, prosperitate și civilizație.

În cuvintele omagiale adresate președintelui țării noastre de către membrii delegației Organizației Mondiale pentru Sisteme Generale și Cibernetică au fost subliniate din nou și cu deosebită pregnanță prestigiul și meritele de excepție ale marelui om de stat român, contribuția sa remarcabilă la dezvoltarea științei și ciberneticii, inestimabilul aport al tovarășului Nicolae Ceaușescu în viața politică internațională, la făurirea unui climat de pace, colaborare și înțelegere între popoare, a unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră. Vorbitorii au ținut totodată să-și exprime înalta considerație și prețuire pentru activitatea și opera

științifică a tovarășei academiciene dr. Elena Ceaușescu, personalitate eminentă în lumea științifică românească și internațională, membră a mai multor academii și foruri științifice din Marea Britanie, America și alte țări ale lumii. Multumind pentru înalta distincție,

apreciată în primul rând ca o mare cinstire adusă științei românești, poporului român, politici sale de pace și colaborare internațională, și relevând și cu acest prilej rolul marcant pe care îl detin știința și tehnica în istoria și destinul omenirii — secretarul general al partidului nostru a spus între

altele: „...primind această înaltă medalie, aș dori să exprim speranța — aș îndrăzni să spun chiar convingerea — cunoscându-i nu numai pe oamenii de știință români, ci și pe mulți oameni de știință din alte țări, că cercetătorii, savanții vor înceta să mai execute fără discernământ comenzile pentru înarmare, pentru distrugerea omenirii și că vor reflecta la înalta răspundere pe care o au în fața popoarelor, a civilizației, a copiilor lor, a întregii umanități. Aș dori să cred că ei vor acționa pentru ca descoperirile, activitatea de cercetare și de creație, știința în general, să nu mai servească războiului și distrugerii a ceea ce a creat de-a lungul mileniilor omenirea, ci să servească numai și numai progresului, bunăstării, libertății și fericirii popoarelor, ale fiecărui om! Acestea sînt, de fapt, menirea umanitară și rolul nobil al științelor, și cred că cibernetica își va face un titlu de onoare din a acționa în această direcție”.

Înalta cinstire pentru știința românească, pentru poporul român, pentru politica sa de pace și colaborare internațională, își află o emoționantă expresie în numeroasele mesaje de felicitare adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu de către colective de oameni ai muncii, români, maghiari, germani și de alte naționalități de pe întreg cuprinsul patriei. Exprîmîndu-și bucuria și mîndria pentru marea prețuire adusă țării noastre și subliniînd că ea reprezintă o nouă recunoaștere internațională a strădaniilor tovarășului Nicolae Ceaușescu în favoarea dezarmării, a folosirii științei și realizărilor sale în slujba bunăstării popoarelor — semnatarii telegramelor și-au reafirmat voința fermă a urma exemplul însufletit al secretarului general al partidului nostru, de a acționa cu întreaga lor energie și capacitate creatoare pentru înfăptuirea istoricelor hotărîri ale Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Participarea tot mai amplă a României socialiste la circuitul de valori mondial, dinamismul acțiunilor de cooperare ale țării noastre cu state de pe toate continentele, în multiple și diverse domenii, inițiativele de prestigiu și activitatea susținută în favoarea unei lumi a păcii, colaborării și înțelegerii între toate popoarele și-au aflat și în această săptămînă o nemijlocită expresie în dialogul internațional purtat de președintele nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu numeroase personalități ale vieții internaționale, prezente la București. Însăși prezența la București, doar pe parcursul unei săptămîni, a atîtor purtători de cuvînt din numeroase țări este suficientă pentru a ilustra interesul larg de care se bucură astăzi România în ochii întregii lumi, posibilitățile țării noastre de a dezvolta relații pe multiple planuri cu toate țările lumii, încrederea și prestigiul de care se bucură România în lume.

În perioada 6—12 decembrie, agenda primirilor la tovarășul Nicolae Ceaușescu a inclus, cronologic, Delegația Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde, aflată în vizită de prietenie în țara noastră, pe ambasadorul Mexicului, în vizita de rămas bun la încheierea misiunii diplomatice, pe vicepreședintele Republicii Democratice Sudan, Al Rashid Al Taher Bakr, ministrul afacerilor externe — care a participat, în fruntea unei delegații, la

lucrările celei de-a III-a sesiuni a Comisiei politice mixte româno-sudaneze și ale celei de-a IV-a sesiuni a Comisiei mixte româno-sudaneze de cooperare economică și tehnică, pe tovarășul Manuel Azcarate, membru al Comisiei Permanente a Comitetului Executiv al C.C. al Partidului Comunist din Spania, pe ministrul finanțelor și planificării din Republica Islamică Pakistan, Ghulam Ishaq Khan, — participant, în fruntea unei delegații, la lucrările celei de-a V-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-pakistaneze de cooperare economică, științifică și tehnică desfășurate la București, pe trimisul președintelui S.U.A., Michael Blumenthal, ministrul finanțelor al S.U.A. — care a făcut o vizită în țara noastră la invitația guvernului român, ca trimis al președintelui Statelor Unite ale Americii, Jimmy Carter, pe tovarășul Giancarlo Pajetta, membru al Direcțiunii și Secretariatului Partidului Comunist Italian, pe directorul general al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare — Bradford Morse, pe secretarul general al partidului „Congresul pentru Independența Madagascariului” (A.K.F.M.), și pe ambasadorul Republicii Orientale a Uruguayului, care și-a prezentat scrisorile de acreditare.

În cadrul convorbirilor desfășurate cu prilejul fiecăreia dintre aceste primiri au fost evocate, firesc, stadiile de dezvoltare a relațiilor bilaterale — în diverse dome-

nii —, au fost făcute aprecieri pozitive asupra cursului mereu ascendent pe care îl cunoaște evoluția raporturilor României — pe linie de stat și partid — cu aceste țări, a fost exprimată dorința comună de amplificare a acestora, de impulsioneare a schimburilor comerciale, a cooperării în producție, în folosul popoarelor, al păcii, înțelegerii și cooperării internaționale. Semnificativ pentru caracterul fructuos al politicii de coexistență pașnică cu toate statele lumii, indiferent de mărime, potențial militar sau orînduire socială, este schimbul de păreri care a avut loc cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a trimisului președintelui S.U.A. În timpul întrevederii au fost subliniate cu satisfacție cursul ascendent al raporturilor dintre România și S.U.A., precum și conlucrarea dintre cele două state pentru soluționarea problemelor vieții contemporane potrivit intereselor păcii, destinderii și securității internaționale. Transmișind președintelui Nicolae Ceaușescu un mesaj personal de salut din partea președintelui Jimmy Carter, ministrul american s-a făcut purtătorul dorinței președintelui S.U.A. de a continua și adînci dialogul la cel mai înalt nivel, care să ducă la promovarea relațiilor româno-americane în spiritul convorbirilor și al Declarației comune semnate de cei doi președinți la Washington, în aprilie, anul acesta, dezvoltarea raporturilor româno-americane, în condițiile deosebirilor de orînduire socială și formă de guvernămînt constituind o afirmare în viață a Actului final de la Helsinki.

Interdependențele tot mai mari care există în lumea contemporană între toate statele lumii — în sensul că de fiecare popor, de contribuția fiecărei țări depind progresul și pacea planetei — justifică întru totul atenția majoră acordată problemelor lumii contemporane în cursul dialogului internațional. Și cu prilejul întîlnirilor și convorbirilor pe care le-a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu în urmă cu o săptămînă a fost subliniată acuitatea unor aspecte ale actualității internaționale, care se cer a fi abordate cu responsabilitate, soluționate, mai ales, cu responsabilitate. Au fost astfel relevate și reafirmate imperative ca necesitatea intensificării eforturilor pentru statornicirea unor relații interstatale noi, pentru lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini economice internaționale, pentru rezolvarea pașnică, pe calea tratatelor politice, a litigiilor dintre state, pentru impulsionearea procesului de destindere, pentru acțiuni concrete, eficiente de dezarmare — în primul rînd de dezarmare nucleară —, pentru înțelegere și colaborare pașnică între națiuni.

Imperative extrem de actuale ale lumii în care trăim și, în același timp, direcții de acțiune neîntîrziată, cărora România socialistă, președintele Nicolae Ceaușescu le consacră eforturi neobosite, statornice, cu convingerea că acționînd astfel, împreună cu toate statele, cu toate popoarele, se poate clădi o lume mai bună și mai dreaptă.

Dimensiuni noi colaborării dintre România și Etiopia

Evoluția favorabilă a relațiilor dintre Republica Socialistă România și Etiopia Socialistă, hotărîrea de a acționa în continuare pentru intensificarea și adîncirea raporturilor de prietenie, colaborare multilaterală și solidaritate dintre cele două țări și popoare — aceasta este coordonata politică majoră ce definește vizita oficială de prietenie pe care locotenent-colonel Mengistu Haile Mariam a efectuat-o între 5—7 decembrie 1973 în țara noastră.

Ca de fiecare dată cînd factori investiți cu autoritate politică și putere de decizie se întîlnesc și poartă convorbiri despre preocupările țărilor lor, despre locul acestora în lume, și în cadrul vizitei șefului statului etiopian în țara noastră dominantă a constituit-o convorbirile oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și lt. col. Mengistu Haile Mariam. Sinteza acestor convorbiri, semnificațiile ce se pot desprinde din întreaga desfășurare a vizitei sînt exprimate de documentele oficiale semnate la încheierea dialogului la nivel înalt, de aprecierile celor doi șefi de stat asupra conținutului și rezultatelor acestuia. Declarația Republicii Socialiste România și a Etiopiei Socialiste, ca și Comunicatul comun, date publicității la 8 decembrie, reprezintă importante repere pentru aprecierea principiilor ce stau la baza raporturilor de prietenie și cooperare dintre popoarele celor două țări, a orientărilor și evoluțiilor viitoare, pentru înțelegerea rolului tot mai important ce revine astăzi în lume, în rezolvarea marilor probleme ale vieții contemporane, tuturor țărilor, tuturor popoarelor.

„Dorim ca prin colaborarea economică și în alte domenii — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntul rostit după semnarea Declarației — să contribuim la progresul rapid al economiilor noastre, la ridicarea bunăstării celor două popoare, la creșterea rolului lor în soluționarea problemelor complexe ale lumii de astăzi, în lupta împotriva imperialismului și colonia-

lismului, pentru apărarea independenței popoarelor, pentru o politică de destindere și de pace, care să asigure fiecărei națiuni dreptul la dezvoltare independentă, așa cum dorește fiecare”. Cu același prilej, în cuvîntul său, lt. col. Mengistu Haile Mariam afirma: „Fără îndoială că acordurile și documentele semnate aici vor contribui la întărirea pe mai departe a conlucrării noastre pentru bunăstarea popoarelor românești și etiopiene... Sînt pe deplin încredințat că relațiile de colaborare și prietenie dintre popoarele noastre se vor dezvolta în continuare, se vor consolida pe mai departe”.

Cadrul principal al acestei evoluții este ferm: Republica Socialistă România și Etiopia Socialistă își declară hotărîrea de a contribui activ la promovarea pe plan internațional a unei politici de colaborare între state întemeiate pe principiile egalității suverane, independenței naționale, integrității teritoriale și neamestecului în

treburile interne ale statelor, reafirmă dreptul tuturor statelor la dezvoltare economică, socială și culturală independentă, precum și la cooperare internațională și la accesul neîngrădit la cuceririle științei și tehnologiei moderne. „Conștiențe de responsabilitate ce revine tuturor statelor pentru crearea condițiilor care să asigure pacea, securitatea și colaborarea popoarelor în lume” — după cum consemnează Declarația — cele două țări declară solemn hotărîrea lor comună de a lărgi și aprofunda relațiile lor de prietenie și cooperare în domeniile politic, economic, științific, tehnologic, cultural și în alte direcții de interes reciproc, de a acționa ferm și consecvent pentru promovarea în lume a unei politici de cooperare și conlucrare între toate statele.

Abordarea principalelor aspecte ale vieții internaționale, examinarea evoluțiilor din lumea contemporană au evidențiat afirmarea tot mai puternică a voinței na-

țiunilor și popoarelor de a fi stăpîne pe destinele lor, de a se opune politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de dominație. De a dispune de resursele lor naturale, de a-și făuri viața așa cum o doresc, de a colabora pe baza deplinei egalități, într-un climat de pace și securitate. Reliefarea acestui curs pozitiv s-a făcut în strînsă corelație cu forțele ce acționează în favoarea sa: țări socialiste, țări în curs de dezvoltare, state nealiniate, partide comuniste și muncitorești, alte forțe progresiste și democratice animate de dorința de a realiza o lume a dreptății sociale și naționale, a egalității între popoare, a colaborării rodnice, prietenești, între toate națiunile lumii. Direcțiile de acțiune pentru dezvoltarea, consolidarea și instaurarea unui astfel de climat în viața planetei reclamă o serie de imperative urgente, asupra cărora președintele Nicolae Ceaușescu și șeful statului etiopian, lt. col. Mengistu Haile Mariam, s-au oprit pe larg. Este vorba de lichidarea subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice internaționale, de edificarea securității în Europa și de restabilirea păcii în Cornul Africii, de eliminarea folosirii forței în rezolvarea stărilor conflictuale, și, în legătură cu toate acestea, de realizarea dezarmării — necesitate stringentă a contemporaneității. Relevînd importanța creșterii rolului Organizației Națiunilor Unite în rezolvarea problemelor complexe ale lumii contemporane, România și Etiopia au convenit să întărească și să amplifice conlucrarea lor în cadrul O.N.U. și al instituțiilor sale specializate, precum și în cadrul „Grupului celor 77”.

Aceste decizii de o importanță hotărîtoare pentru dezvoltarea în continuare a relațiilor româno-etiopiene, ca și hotărîrea de a se continua dialogul la nivel înalt, trasează premise dintre cele mai rodnice, în direcții multiple, colaborării dintre Republica Socialistă România și Etiopia Socialistă, țări aflate pe continente diferite, dar preocupate în aceeași măsură de progresul lor economic, de făurirea unei lumi a păcii și înțelegerii între toate popoarele.

DOINA FRUNTELĂ

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat expoziția consacrată reducerii consumurilor de materii prime și energie și valorificării resurselor secundare

Peste patru ore a durat vineri dimineață vizita secretarului general al partidului la expoziția organizată în Pavilionul central al Complexului din Piața Școlii unde, împreună cu miniștrii, cu alți factori de răspundere din economie, cu cadre de conducere și specialiști din centrale industriale, din mari unități productive, de cercetare și proiectare, a examinat, în continuarea analizelor întreprinse pentru creșterea eficienței întregii activități economice, modul cum se acționează pentru diminuarea consumurilor materiale, de combustibili și energie, față de nivelurile prevăzute în anul viitor, pentru creșterea indicelui de folosire a materiilor prime și materialelor, pentru gospodărirea cit mai judicioasă a mijloacelor materiale.

În timpul amplului dialog de lucru au fost discutate programele complexe de măsuri stabilite, în toate domeniile economiei naționale, pentru asigurarea unui consum cit mai redus de materii prime și materiale, de combustibili și energie, și au fost vizionate, în cadrul expoziției, numeroase produse, precum și variantele lor reproiectate care relevă cele mai recente rezultate ale specialiștilor, acționând în spiritul orientărilor și indicațiilor secretarului general al partidului, în crearea de noi mașini și instalații cu caracteristici tehnico-funcționale superioare și cu consumuri mai reduse de combustibil și energie, precum și de tehnologii noi, îmbunătățite, capabile să asigure valorificarea cit mai deplină a tuturor resurselor materiale atrase în procesul prelucrării, sporind astfel valoarea nou creată — unica sursă de dezvoltare și modernizare a economiei naționale, de ridicare a nivelului de trai al întregii națiuni.

Analiza a început la unul din sectoarele de bază ale economiei naționale — industria construcțiilor de mașini. Au fost expuse trei căi principale de reducere a consumurilor de metal, combustibili și energie: realizarea de produse noi sau reproiectate, îmbunătățirea tehnologiilor existente și crearea altora noi, folosirea pe scară largă a inlocuitorilor. Astfel, în cursul anului viitor vor fi realizate 2.700 de produse noi sau reproiectate, a căror pondere va reprezenta 55 la sută din volumul produselor noi planificate pentru întregul cincinal, acțiune de pe urma căreia se estimează a se economisi circa 65.000 tone metal. Prin aportul noilor tehnologii se vor consuma mai puțin circa 100.000 tone metal, iar prin folosirea inlocuitorilor, în special a masei plastice și a altor materiale sintetice, consumul de metal va fi redus cu 12.500 tone.

Extinzând analiza asupra măsurilor menite să conducă la reducerea consumului de combustibil și energie, tovarășul Nicolae Ceaușescu atrage atenția că sarcinile pe care și le-a fixat Ministerul Construcțiilor de Mașini nu reflectă posibilitățile existente în sector și recomandă specialiștilor studierea unor noi tehnologii care să asigure reducerea în continuare a consumului de energie.

Trecând în sectoarele rezervate centrelor industriale, secretarul general al partidului trasează concret căile de intervenție, modalitățile cele mai eficiente pentru obținerea unor rezultate economice superioare. Practic, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, în unele sectoare, cum ar fi, de pildă, vagoanele și alte produse, nu trebuie să se piardă nimic.

În mijlocul specialiștilor din institutele de cercetări, discuțiile sînt ca totdeauna

animată, amănunțite și rodnice. Se subliniază că într-o țară aflată în plin proces de industrializare, necesitatea dezvoltării cercetării științifice și tehnologice pornește de la nevoile mereu în creștere ale industriei de materii prime și materiale și de la imperativa modernizării necentenite și în ritmuri sustinute ca o condiție de bază a valorificării superioare a resurselor naturale. Importante realizări în domeniu sînt raportate de Institutul de cercetări pentru industria electrotehnică pe linia utilizării produselor ceramice de înaltă frecvență, materiilor carbunoase și altor materii prime autohtone cit și în direcția reducerii consumurilor de metale prețioase, îndeosebi a argintului, și de Institutul național de motoare termice; aici, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să se constituie un grup de specialiști care să se ocupe de problemele pe care le ridică crearea unui nou tip de motor cu consum redus și randament sporit.

În sectorul metalurgic, oamenii muncii își concentrează eforturile pentru îmbunătățirea indicelui de scoatere a metalului, pentru creșterea valorii sale, pentru reducerea consumurilor de combustibil și energie, pe baza perfecționării agregatelor și proceselor de ardere, sporirea gradului de folosire a căldurii pe tot fluxul metalurgic. În acest fel, în anul 1979, economiile prevăzute a se realiza, la principalele materii prime și materiale, vor reprezenta 838 milioane lei, în timp ce volumul materialelor secundare utilizate va crește la 9 miliarde și jumătate.

O diminuare de la an la an a consumurilor de oțel, beton, ciment, datorită aplicării tehnologiilor adoptate ca urmare a transpunerii în viață a sarcinilor trasate de secretarul general al partidului, valorizează unitățile aparținând Ministerului Construcțiilor Industriale. Se arată că înfăptuirea programului de măsuri propus pentru anul viitor va permite o economie de circa 120 milioane lei, ceea ce înseamnă realizarea unor construcții mai ușoare, mai rezistente, cu o mai mare funcționalitate și o mai bună finisare. Pentru exemplificare, tovarășul Nicolae Ceaușescu îi sînt prezentate numeroase elemente de mecanizare și diverse dispozitive, ingenios concepute. Secretarul general al partidului subliniază din nou că în centrul activității, al preocupării constructorilor trebuie să stea în permanență îndeplinirea ritmică — la termenele stabilite — a planului de investiții.

Îndeplinirea acestor obiective în sectorul transporturilor și telecomunicațiilor a însemnat sporirea tonajului trenurilor, în transportul feroviar, raionarea transporturilor, stabilirea de regimuri optime de conducere a mijloacelor de tracțiune, echiparea locomotivelor, în vederea alegerii regimului optim de funcționare a motoarelor, cu instalarea de control asupra stării de liber a tronsonului de cale ferată. În transportul rutier vor fi extinse transporturile combinate, folosirea remorcilor și creșterea gradului de dieselizare, iar în transporturile navale, economiile vor fi susținute în principal de măsurile pentru reducerea timpului de staționare și încărcarea navelor la capacitatea maximă. Luînd cunoștință de preocupările vizînd asimilarea în țară a unor aparataje și instalații de telecomunicații, care se importau pînă acum, secretarul general al partidului a recomandat ca la producerea acestora să se aibă în vedere necesitatea reducerii consumurilor de materiale scumpe, sporirea fiabilității și a calității, astfel încît să fie la nivelul celor mai noi realizări în acest domeniu. Extinderea mecanizării lucrărilor în subteran și folosirea unor metode moderne de mare randament, concomitent cu diminuarea consumului de lemn de mină, sporirea debitului sondelor, creșterea vitezei de foraj prin extinderea unor tehnologii originale, sînt măsurile principale care vor permite micșorarea continuă a consumurilor de energie și combustibil în ramura minelor, petrolului și geologiei.

În industria cimentului, sector care prin specificul său implică mari consumuri de energie electrică, specialiștii arată că principalele căi pentru micșorarea consumului constau în elaborarea de tehnologii noi. Introducerea cuploarelor electrice la fabricarea cimentului refractar va conduce la scăderea de aproape zece ori a consumului de energie electrică în comparație cu agregatele clasice. De asemenea, realizarea unor cuploare de clincher cu precalcinător asigură o creștere a capacității instalației de la 800 la 1.500 tone zilnic. Rețin atenția, de asemenea, în industria materialelor de construcții, rezultatele înregistrate în domeniul valorificării integrale a marmurei, innobilării pietrei obișnuite, extinderii utilizării plăcilor din lemn în industria mobilei, noi materiale pentru construcții, diverse soluții menite să asigure creșterea valorii produselor obținute dintr-un metru cub de masă lemnoasă. Sînt remarcate rezultatele obținute în valorificarea poten-

tialului energetic al unor mici riuri de munte prin amenajarea de microcentrale pe cursul acestora, asigurîndu-se energia necesară pentru punctele de lucru forestiere precum folosirea căderilor naturale pentru transportul calcarului în cariere, extinderea folosirii la scosul materialului lemnos din pădure a funicularului de tip gravitațional. Secretarul general al partidului indică folosirea mai largă a masei plastice în construcții, atrage atenția specialiștilor că în industria materialelor de construcții există încă rezerve în privința utilizării la capacitatea maximă a cuploarelor și a altor instalații, arată că o sursă importantă de economii o constituie îmbunătățirea izolației termice la blocurile de locuit, ale construcțiilor de toate genurile.

Specialiștii Institutului central de chimie raportează secretarului general succesul obținut în elaborarea tehnologiilor pentru recuperarea gazelor de la fabricile de produse petrochimice de la Brazi, Borzești, Pitești, ceea ce înseamnă recuperarea în fiecare an a 93.540 tone combustibil convențional, precum și succesul dobîndit în pregătirea tehnologiilor de valorificare a gazelor de fluor de la fabricile de îngrășăminte chimice și în găsirea soluțiilor pentru reintroducerea în circuitul productiv a unor importante resurse secundare rezultate din complexele instalațiilor chimice și petrochimice. Ca urmare a măsurilor pentru recuperarea resurselor energetice secundare, pentru anul viitor sînt prevăzute a fi economisite 4,5 milioane tone combustibil convențional. Tovarășul Nicolae Ceaușescu recomandă să se treacă la perfecționarea tehnologiilor de fabricație chiar și pe faze tehnologice și să fie alcătuite colective care să analizeze fiecare instalație și produs.

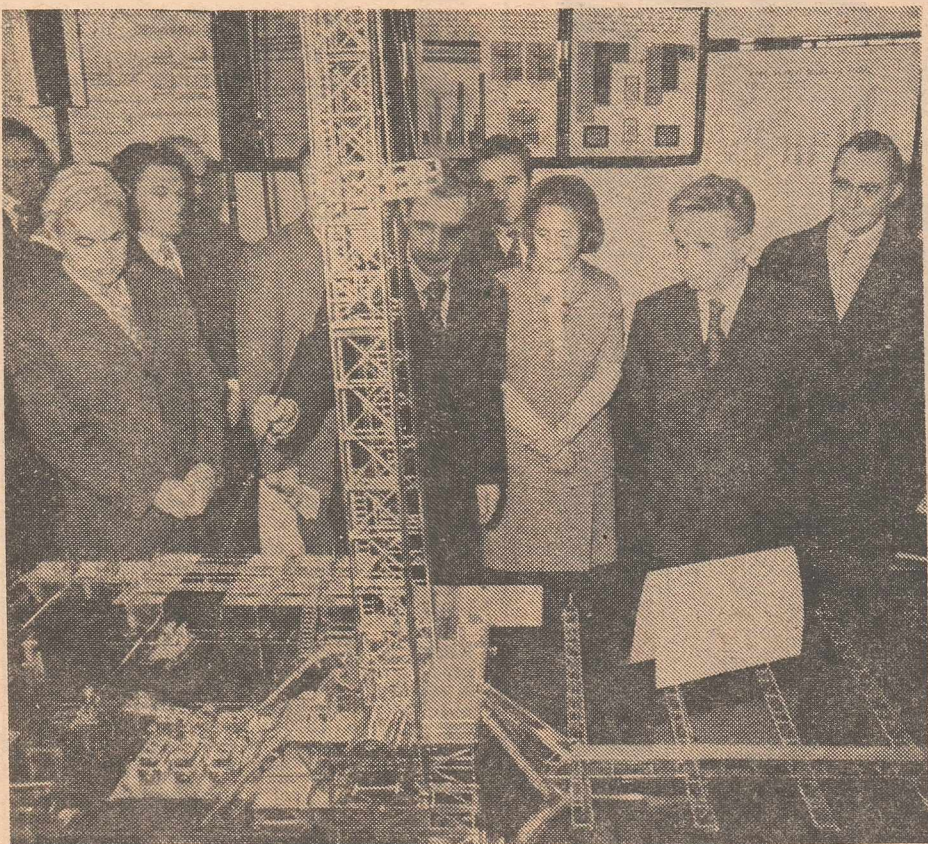
Recuperarea căldurii de la turbinele de termoficare, îmbunătățirea randamentelor de ardere a cazanelor, diminuarea pierderilor de energie electrică pe rețeaua de distribuție și în exploatarea unor cazane, acestea sînt obiectivele pe care ministrul energiei electrice le raportează secretarului general ca măsuri în vederea îndeplinirii planului pe anul viitor în condițiile unei eficiente crescute. Arătînd că pierderile tehnologice în centralele electrice sînt încă ridicate, secretarul general al partidului a cerut să fie găsite soluții pentru remedierea acestor situații și funcționarea unităților energetice în condițiile unor consumuri raționale de combustibil.

În sectorul agriculturii și al industriei alimentare au reținut atenția mai ales o serie de tehnologii noi care asigură valorificarea și mai deplină a diferitelor produse cum sînt carnea, făina de grâu, porumbul, sfecla-de-zahăr, floarea-soarelui etc. Sînt evidentiate rezultatele obținute în utilizarea produselor de soia ale cărei calități nutritive sînt bine cunoscute în lume. Printre măsurile tehnologice, notabile sînt procedeele de utilizare a căldurii biologice la încălzitul serelor și rețeaua de unități specializate în reconducerea pieselor tractoarelor, excavatoarelor etc. Numai această ultimă măsură va însemna circa un miliard lei economii. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, în discuția cu specialiștii ministerului, subliniază necesitatea de a se acorda toată atenția îmbunătățirii calității produselor alimentare de larg consum, lărgirii sortimentelor produselor de carne și panificație, în conformitate cu cerințele mereu crescînde ale populației.

Amplul dialog de lucru al secretarului general al partidului este continuat cu specialiștii din Ministerul Industriei Ușoare. În acest sector au fost rezolvate pînă în prezent circa 240 de teme de cercetare, toate vizînd reducerea consumurilor, reducerea importurilor, valorificarea cit mai deplină a materiei prime, utilizarea și reciclarea materiilor secundare și îmbunătățirea continuă a calității produselor, extinderea inlocuitorilor și obținerea unor economii importante la bumbac, lînă, piei, cauciuc, coloranți, PVC. În 1979, nivelul economiilor astfel realizate va crește la 300 milioane lei față de 1978. Și aici tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat mărirea eforturilor îndreptate spre folosirea cu și mai multă grijă și spirit gospodăresc a materiilor prime și sporirea pe această cale a eficienței întregii activități.

În încheiere, secretarul general al partidului a apreciat realizările obținute de ministere, centrale, întreprinderi, institute de cercetări în efortul de diminuare a consumurilor materiale, de combustibil și energie, pentru folosirea cit mai judicioasă a resurselor materiale, indicînd generalizarea celor mai eficiente soluții precum și continuarea demersului început în acest domeniu de importanță vitală pentru dezvoltarea și modernizarea economiei naționale cu reinnoite forte morale și înzecite disponibilități profesionale.

NICOLAE CRISTACHE ■

Oameni cu meserii de eroi:

MONTORII

Gh. Trotușan
Nicolae Avram

Ghiță Coroiu
Gh. Pană

Serghei Trofimov
Vasile Călin

P. Butiseacă
Bicu Ene

Sint minus cinci grade. Pe șantierul Combinatului siderurgic din Călărași, al unei investiții de milioane și miliarde, cineva a avut grijă să cumpere și un termometru. Iar el arată acum exact cinci grade, cu minus.

Aseară, pe cind seșea în liniștea casei lui, adincit într-un fotoliu, cu fetița cea mică, Daniela, de șapte ani, pe genunchi și se uitau împreună la televizor, la buletinul meteorologic s-a anunțat o asemenea vreme. Gheorghe Trotușan ținea pumnii mici și calzi ai Danielei în mina lui mare, fetița a priceput și ea despre ce-i vorba și l-a întrebat dacă n-o să ningă, ca și cum el ar fi putut ști, iar tatăl și-a zis, în gând, că numai asta nu trebuie să se întâmple, cel puțin încă vreo săptămână, două, și pe urmă poate să vină ninsoarea, să aibă și copiii bucuria zăpezii. „Mai avem de făcut închiderile astea la oțelăria electrică, îmi explică el, și pe urmă ne mutăm în interior, în hală, fiindcă e și înăuntru destul de lucru“.

Sint numai minus cinci grade? Sus, lângă streșina acoperișului oțelăriei, Ghiță Coroiu și Serghei Trofimov, agățați în centurile lor de piele, simt în față suflarea rece a Dunării, ca de gheață, care trece neoprită de nimic pe deasupra orașului și se sparge în țipete stridente în grinzile de oțel. Valurile înghețate ale curenților sint la fel de puternice și jos, unde se aud și parcă se și văd cum intră și ies prin grătarele metalice ale pereților oțelăriei herghelii sălbătice ale frigurilor iernii. Aproape, la vreo cincizeci de metri, panglica de asfalt a șoselei abia se mai zărește, albastruie, în întinderea de pământ degerat, alb, sfărâmițos, de pe care ultimele resturi de iarbă, măcinate de ger, au fost spulberate de vânt.

Azi dimineată Gheorghe Trotușan s-a trezit la cinci. A înaintat prin întunericul dormitorului și a dat deoparte un colț de perdea. După zbuciumul crenșurilor negre ale arborilor din fața blocului și-a dat seama că pe stradă gongeste un vânt nebul, izbindu-se de pomi, de garduri, de case și văicărindu-se până pe apa fluviului, altfel tăcut și el acum, în iarnă, ca pământul. Încă o zi bună de lucru, s-a bucurat Gheorghe Trotușan. S-a bărbierit pe indelete, s-a îmbrăcat repede și a băut ceaiul de tei pe care soția sa, Fănica, are grijă să i-l pună pe masă în fiecare dimineată. În afara dimineților zilelor de duminică, exact la ora 6 fără un sfert. La 6, bărbatul a ieșit din casă. De cum a deschis ușa blocului vântul s-a repezit la el ca o haită zgomotoasă. Și-a ridicat gulerul și-a pornit, în pas întins, până în stația autobuzului. Acolo a așteptat vreo zece minute și văzind că nu se arată nici o mașină a plecat iarăși la drum cu pasul său mare, spornic, potrivit pentru asemenea urgențe, pas de om falnic și înalt la stat. La 6 și 30 de minute a sosit la baraca echipei pe care o conduce. Nu venise înaintea lui decât Ene Bicu, cel mai bătrîn dintre ei, de 49 de ani, omul care, zice Gheorghe Trotușan în glumă, strică media de vîrstă a echipei. În câteva minute, însă, din întunericul dimineții au început să se arate și ceilalți. La 7 fără douăzeci, nu mai era nimeni lipsă la apel. Oamenii și-au îmbrăcat pufoaicele groase sub care și-au aranjat pieptarele de lînă, și-au pus căștile, și-au luat mânușile și vreo cițiva, cu toate că pământul pe șantier era tare ca piatra, și-au încălțat cizmele de cauciuc. La 7 fără un sfert, ora cind echipa lui Gheorghe Trotușan trebuie să se afle pe poziție, el, șeful de echipă, cu o mină pe clanța ușii și cu ochii la ei, i-a întrebat: Gata, mă? Gata, i-au răspuns. Atunci hai! În baraca întunecoasă, cu ferestrele albastre ca și cerneala în revărsatul zorilor, a rămas doar fumul citorva țigări stinse în pripă în scrumiera de tablă.

Este ora 14. Sus, cam la 30 de metri, înaintînd încet, pas cu pas, pe grinzile înghețate, Ghiță Coroiu și Serghei Trofimov desprind panourile metalice și ajută la prinderea lor în brațul macaralci, care le depune apoi lângă peretele

oțelăriei, jos, pe pământul alb ca hirtia, unde le iau în grijă ceilalți oameni din echipa lui Gheorghe Trotușan. De laturile panoului sint prinse, în cruci și în curmeziș, în unghi drept, alte bare de fier, de fapt cercevelele în care vor fi așezate, peste citeva zile, geamurile ce vor închide oțelăria. De obicei, operația aceasta montorii o execută sus, prinși de centurile lor de piele sau iută, înaintînd incoace și-ncolo peste peretele halelor ca o colonie de albine peste un fagure. Dar, dacă ar fi lucrat la înălțime pe o vreme ca asta, zice Gheorghe Trotușan, ar fi reușit să înainteze cu oamenii lui 24 de metri pe săptămînă. Fix 24 de metri, adică exact un panou. Pe cind așa, lucrînd jos, oamenii reușesc să pună rețeaua de bare de pe o aceeași distanță, în numai o zi. Pe urmă cadrul metalic lung de 24 de metri și lat de 12 este urcat din nou, cu macaraua, și prins la locul lui. Asta pe seară, la capătul unei zile de muncă. Munca e grea și migăloasă. Șuruburi de toate mărimile și felurile se desurubează și se înșurubează. De multe ori nu cu mînușa, cu care nu poți prinde chiar atît de bine unelte, ci cu mina descoperită. Și e atît de ger încît mina pare că se lipește de fier. Iar flacăra aparatului de sudat al lui Viorel Găvrîș nu ține deloc de cald. Albăstruie, tremurînd ca o vietate speriată în aerul tare și limpede cum e trupul clestarului, flacăra de acetilenă e rece și ea.

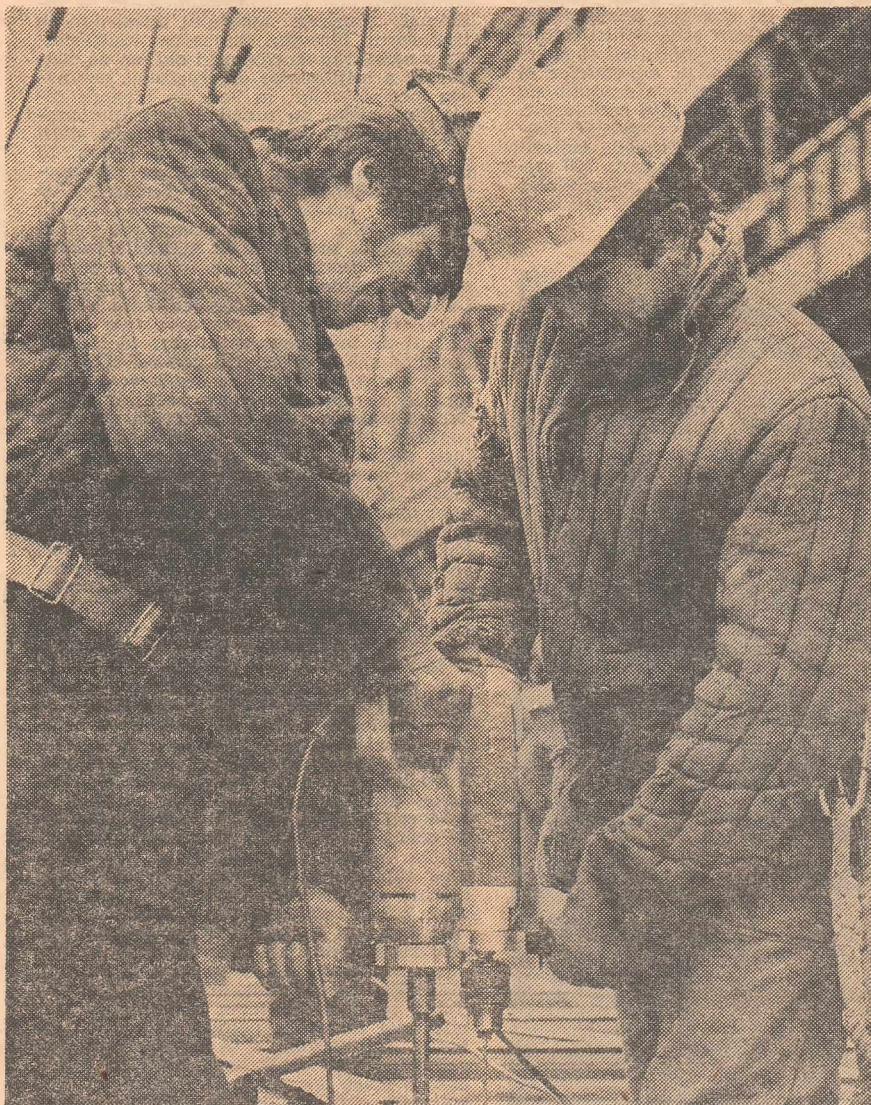
Oamenii și-au ridicat gulerile, și-au lăsat căștile pe ochi și muncesc în tăcere. Din cînd în cînd, de frig, ochii le lacrimăază. Muncește și Aurel Ciocîrlan, de 20 de ani, de fel de prin comuna Dorobanțu, un flăcău care i-a

supărat pe toți pentru că în urmă cu vreo săptămînă a lipsit citeva zile de la șantier. Au mai avut, cu el, și altădată de furcă. L-au luat cu binele, s-au purtat cu el în toate chipurile. Credeau că băiatul s-a îndreptat. Dar după ce el a lipsit citeva zile la rînd, s-au supărat de-a binelea și supărarea nu le-a mai trecut. Și poate că nici nu le va trece prea curînd. Gheorghe Trotușan îi pune în vedere în fiecare seară cînd oamenii pleacă pe la casele lor: vezi mine ce faci! Și băiatul încuviințează din cap, fără să scoată o vorbă, că da' a doua zi va veni neapărat la lucru, că se va cumîni, or să vadă cu toții. S-au mai încrezut ei și altădată, și uite că s-au înșelat. Iar acum, pare-se, a înțeles în sfîrșit și flăcăul că el face parte, încă mai face parte, dintr-o echipă în care mulți, pe șantierul Combinatului siderurgic de la Călărași, ar vrea să intre. În echipa lui Gheorghe Trotușan fiecare scoate pe lună cam 3500 de lei, și aceasta, spune șeful echipei, pentru că el nu i-a pus niciodată să muncească de două ori pentru un leu sau să mute vreun fier de colo-colo numai ca să pară că oamenii nu stau. Și oamenii nu stau, într-adevăr, dar în urma lor se vede și altceva decît vinzoleala șantierului, drumurile-dus și drumurile-întors pe lângă hala oțelăriei electrice lungă de 130 de metri, lată tot de peste o sută și înaltă de 32. Aplecîți unul lângă altul oamenii încheie cercevelele ferestrelor în al căror luci, în cursul anului viitor, se va oglîndi, incandescentă, prima sașă de oțel de Călărași. La început, termenul de dare în funcțiune a oțelăriei electrice era sfîrșitul lui decembrie 1979. Acum, aflam, termenul s-a strămutat mai încoace, pe la începutul lui septembrie. Ni se spune că s-ar putea ca termenul să fie însă și mai apropiat, avînd în vedere stadiul destul de înaintat al lucrărilor. Iar oamenii lui Gheorghe Trotușan lucrează tocmai pentru ca oțelul de la Călărași să se nască, spre folosul țării, cît mai repede cu putință. Alonțe Marian, Toma Ștefan, Pirlicie Butiseacă, Gheorghe Oană, Ene Bicu. Și Gheorghe Trotușan, acest bărbat tînăr, de 32 de ani, dar bătrîn în meserie, cu școala de montaj a Galaților.

„Trotușan 7“, întrebaseră Aurel Manolache, directorul tehnic al întreprinderii de construcții siderurgice Călărași, și Gheorghe Bircă, directorul Grupului 2 șantiere din cadrul aceleiași întreprinderi. Trotușan? Da. El este primul aici...

Omul despre care ni se vorbea astfel lucra în rînd cu oamenii lui, și aburul respirației li se înfrîngea laolaltă, așa cum munca lor se unea cu aceeași credință, cu aceeași ambiție de bărbați care, chiar și într-o zi cu minus cinci grade, de fapt cu mai multe grade minus dacă punem la socoteală și viforul luptei dintre curenții tăioși ai Dunării și vînturile nesfîrșite și nepotolite ale Bărăganului, se străduiau să ducă la capăt una dintre marile înfăptuiri și construcții ale acestei țări, nelăsînd ziua să treacă fără a putea spune că și-au făcut datoria.

DUMITRU ELIADE ■
Fotografii de A. MIHAILOPOL ■

În discuție: Proiectul Legii Învățămîntului

Contact direct cu producția

— Tovarășă Elena Davidenco, sinteți profesoară de limba franceză și secretar adjuncț la Biroului organizației de bază de la Liceul nr. 10 din București, liceu aflat în cadrul Grupului școlar construcții S. F. drumuri și poduri „Aurel Vlaicu“. Aveți o experiență în învățămînt de aproape 15 ani. Ați citit, așa cum e și firesc, Proiectul Legii învățămîntului, și ați participat, desigur, la dezbaterile lui împreună cu alți colegi de-ai dumneavoastră. De la data la care proiectul a fost supus dezbaterii și pînă azi au trecut aproximativ două luni. A fost un răgaz suficient, cred, pentru ca el să fie cit și bine aprofundat de toți cei interesați, în scopul îmbunătățirii sale. Cum ați caracteriza acest proiect de lege?

— I-aș remarca spiritul realist.
— Adică?
— Adică ține cont — așa cum e și normal — de cerințele societății noastre actuale, de epoca în care trăim, astfel încît școala românească să poată „ține pasul“ cu toate imperatiile perioadei contemporane, o perioadă de mari transformări, într-un ritm extraordinar de rapid. Școala românească trebuie să fie capabilă să pregătească oameni care în confruntarea cu realitatea să știe să dea răspunsurile cele mai corecte, nu să fie niște ființe stințghere, stințjenite de ambianța în care trăiesc.

— Ce precizări aduce în acest sens proiectul despre care vorbim?

— Un lucru remarcabil este acela că se insistă foarte mult — și pe drept cuvînt — asupra legăturii mai directe cu producția și cu realizarea unei munci concrete de către fiecare elev în parte. Nu este un secret pentru nimeni că lumea de azi este tot mai mult guvernată de tehnică. Știm cu toții că țara noastră, în momentul actual, în lupta pentru dezvoltarea sa și trecerea în rîndul țărilor avansate din punct de vedere economic, are nevoie de o industrie puternică și pentru aceasta îi sint necesari buni specialiști. Acești specialiști nu se pot ivi peste noapte, printr-un decret, ci sint necesari ani lungi de învățătură și de experiență. Deci, încă de pe băncile școlii se trece la formarea lor în cultul pentru muncă — sîntem o societate care nu are loc pentru trîntori — astfel încît la sfîrșitul liceului absolvenții să se încadreze în producție fără ca acest contact să se facă brusc, antrenînd consecințe de natură psihologică asupra lor. Dar dacă proiectul legii creează un cadru bun pentru realizarea unui contact mai direct al elevului cu producția, rămîne însă de văzut cum îl poate folosi fiecare

— După cite știu, la Liceul nr. 10 proiectul acesta a fost îndelung dezbătut. Ce propuneri, observații, sugestii ați făcut dumneavoastră, colegii dumneavoastră?

— Au fost mai multe, dintre care am să amintesc citeva. Scotim că sint prea multe obiecte de specialitate în detrimentul obiectelor de cultură generală. Totodată, credem că ar fi trebuit să se precizeze durata procesului de învățămînt ținînd cont de multiplele sarcini ale profesorului de azi. Ar fi trebuit, poate, ca această lege să fie redactată în același timp cu regulamentul de organizare și funcționare a liceelor de specialitate care constituie un auxiliar prețios al profesorului și care ar completa și clarifica probleme legate mai ales de îndatoririle și drepturile elevilor. Apoi, la clasele XI—XII ar trebui poate cite 2 ore săptămînal de limbi străine moderne. De asemenea, tot la aceste clase, cite 2 ore de sport.

— Fiînd supus dezbaterii publice, acestui proiect i se vor aduce numeroase îmbunătățiri. Ce-ar trebui să vizeze ele?

— O dezvoltare multilaterală a omului, conform cu indicațiile tuturor documentelor de partid, ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care spune de pildă, la Congresul educației politice și al culturii socialiste: „Fără îndoială că în activitatea educativă trebuie să avem permanent în vedere faptul că fiecare om are individualitatea și personalitatea sa bine distincte. De aceea, înarmîndu-l pe oameni cu cele mai înaintate cuceriri ale cunoașterii, trebuie să dezvoltăm valorile morale și virtuțile umane specifice fiecărui cetățean, în strînsă concordanță însă cu gîndirea filozofică și etica socială revoluționară, caracteristice orînduirii noastre noi socialiste și comuniste. Trebuie să existe deplină claritate: nu ne propunem și nu ne putem propune uniformizarea omului. Aceasta ar fi o absurditate, un nonsens. Noi acționăm pentru formarea unui om de omenie, cu o pregătire multilaterală, a unui comunist de omenie“.

— Cum vedeți manifestîndu-se spiritul revoluționar în școala românească?

— Tocmai în legătură nemijlocită cu realitatea. Faptul că s-a simțit nevoia e-laborării unei noi legi a învățămîntului înseamnă că învățămîntul românesc trebuie să treacă și el prin prefaceri, pentru a răspunde adecvat noilor condiții. Cum e și firesc, nu trebuie renunțat în orice caz la ceea ce are bun în tradiția sa școala românească. Însă îi sint necesare, fără îndoială, și alte metode de predare, de educare.

GEORGE ARION ■

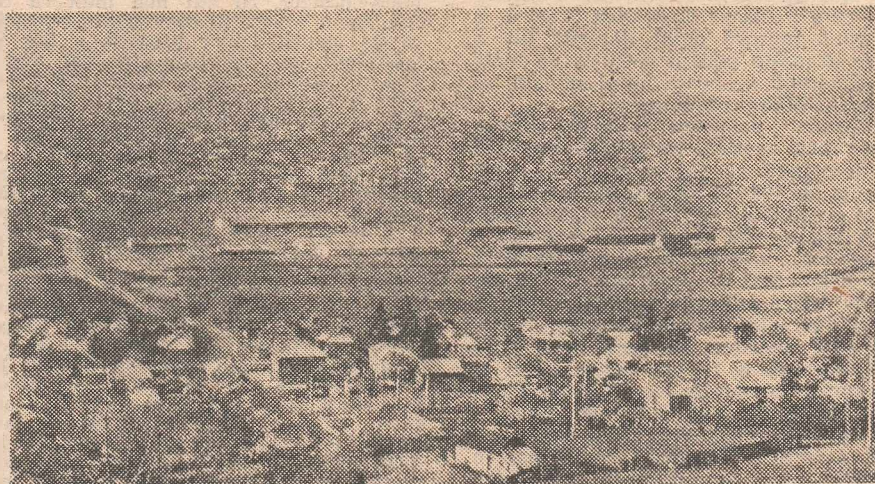
La Zărnești, anul are 365 de zile și nici una nu-i trăită cu ochii pe geam

(Urmare din pag. 1)

Zărnești, care susține că „anul are, și la noi, 365 de zile, dar nici una nu e trăită cu ochii pe geam”. Industrie înseamnă, la fața locului, o filatură de lână, o secție de cartoane și ambalaje, o croitorie, toate lucrând în 3 schimburi, un atelier de dulgherie și tâmplărie, o seră din care pleacă, zilnic, 4 mii de garoafe către Buzău, Rimnicu Sărat, Ploiești, Mizil și Sinaia, precum și o fabrică de piine care livrează, după un contract stabilit cu întreprinderea de panificație „11 Iunie” din Buzău, o tonă de franzele pentru capitala județului, în fiecare zi a săptămânii, înțelegând prin asta și duminica. Harnici și întreprinzători, calități de care ne-am convins parcurgând unitățile amintite, zărneștenii nu se mulțumesc cu ce au, drept pentru care, din beneficii proprii, au hotărât să extindă secția de cartoane cu o hală metalică. Terminând lucrarea înainte de termen, căci s-a muncit la ea cu pricepere și cu trageră de inimă, s-a pus problema utilității în devans. Știind ei, fie și din proprie inițiativă, că în acest sector lucrurile nu merg totdeauna pe roate, au delegat câțiva oameni, pe șefii de echipă Nicolae Iosif, Ion Păun, Valeriu Dinu și Ion Bătrinu, să meargă la sursă, la C.I.A.C.U.T., întorcându-se de la București nu doar cu promisiunea că utilajele contractate pentru 1979 vor ajunge la Zărnești până la 20 decembrie, ci chiar cu câteva mașini de capsat, a căror montare e în plină desfășurare. La filatură, unde maestrul Ion Ologu, „sint de fel din Azuga și deocamdată locuiesc la camera oficială”, are în subordine 105 femei, se prelucrează mai ales melană. Pentru ea, distribuită sub formă de bobine, comuna are 5 beneficiari asigurați, județele Suceava, Iași, Argeș, Prahova și Buzău, dar primarul recunoaște, ca și cum ar da dovadă de slăbiciune, că „mai scapă și la Brăila, după ce ne-am achitat de obligațiile contractuale”.

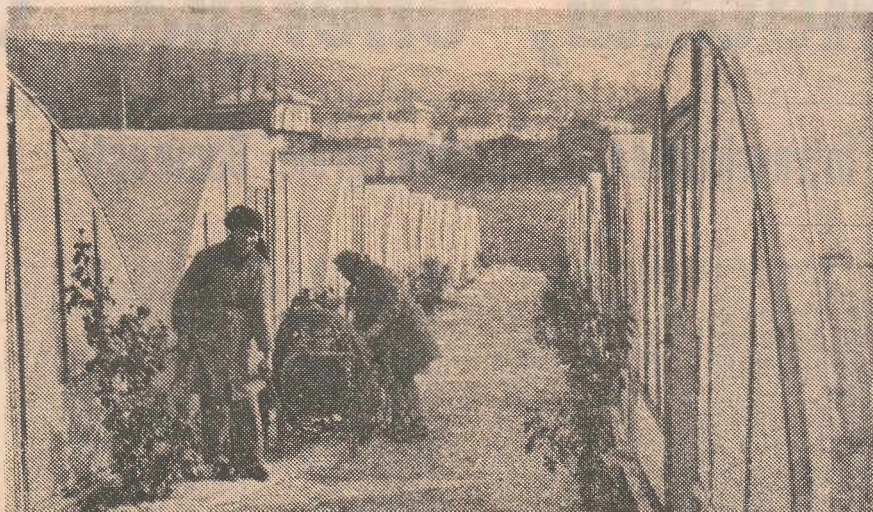
Din ce în ce mai puternică la Zărnești, industria a schimbat radical fața comunei și viața oamenilor. Datorită zecilor de milioane de lei realizați, an de an, ca beneficii, localnicii își pot permite să vorbească, noascunzindu-și mindria, despre „banii noștrii”, pe care n-au înțeles și nu înțeleg să-i pună la ciorap, ci pe care i-au folosit și-i folosesc cu chibzu-

ință, spre bine public. Din fonduri proprii, zărneștenii și-au tras conducte pentru apă potabilă de la o distanță de 16 kilometri, careva glumind, dar numai pe jumătate, că „de-acum la noi apa de băut e la fel de bună ca și vinul”. În 1978, s-au dat în folosință două săli de clasă la Vadu Sorești și tot atâtea grădinițe pentru copii. Asfaltul comunei s-a lungit cu 14 kilometri, mare parte din ei fiind dotați cu trotuarele de rigoare. Nu vom mai adăuga aici, ca o dovadă de necontrazis a bunăstării care există la Zărnești de pe urma industriei și a muncii temeinice, decât că țărani așezării, până nu demult neștiutori de carte și privind un drum pînă la Buzău ca pe o aventură cu mari riscuri, se plimbă azi cu automobile proprii, 120 de mașini sunt înregistrate la primărie, asaltându-l pe Constantin Radoslav cu intervenții pentru insta-

larea de posturi telefonice la domiciliu! 116 zărneșteni au, în prezent, telefoane în bătură, dar cererea e mult mai mare și primarul e cit se poate de sincer cînd spune că „trebuie să facem ceva pentru a rezolva problema telefoanelor”.

Mare parte din bogăția comunei provine, firește, din agricultură și din zootehnie, de la cele peste 8 mii de oi aflate

în scripte și în saivane frumos rinduite. Deși, cum zice Constantin Zăvoianu, președintele cooperativei agricole de producție „Unirea”, „seceta și grindina ne-au agravat de câteva ori anul acesta”, producțiile obținute la Zărnești au fost bune, 3.500 la grâu și 4.000 la porumb, și, în orice caz, peste plan, numai că localnicii, doritori și capabili de mai bine, scototesc de cuviință că le stă în puteri să facă

ce urmează să fie însămîntate în primăvară, au fost pregătite cu seriozitate, acțiune la care au contribuit, între alții, Grigore Stroe, Norica Bujor, Ștefan Anghelescu și Ion Vlaicu, ca să facem, cum zice Constantin Radoslav, „o nedreptate, citind câteva nume, deși toți oamenii au lucrat foarte bine”!

Elicopterul revine la încărcat, iar noi ne continuăm preambularea prin comună. Vedem unul din cele 3 poduri aflate în construcție, unde, în ciuda frigului care crapă pietrele, se muncește temeinic. Noi, auzim o voce, sintem cu banii și cu munca voluntară, iar Direcția județeană e cu utilajele și partea tehnică. Podul costă mai bine de un milion, dar localnicii, siliti pînă nu demult să asiste cu brațele încrucișate la năbădăile Cîlnăului, apreciază că face, iar reporterului nu-i rămîne decît să le dea dreptate. Mai departe, la pădure, în locul care se cheamă Flămînda, se exploatează câteva hectare, iar lemnele se repartizează cetățenilor după o prioritate numită „număr de copii”. La primărie, primul gospodar al obștii se agită spre a obține, telefonic, mijloacele de transport necesare aducerii unei importante cantități de fin de la Mălini, din comuna lui Labiș. E îmbalotat, parcă se scuza Constantin Radoslav, dar Regionala Căi Ferate Iași se lasă greu cu vagoanele! La seră se montează un grup electrogen, sub supravegherea inginerului Corneliu Boanca, șef de fermă. La S.M.A., maestrul Ion Munteanu, abia întors după citeva „interese” prin țară, de la Brașov, Galați și Florești, se opinește la un tractor care „nu vrea să asculte la vilbrochen”. În plină campanie, ni se explică, mașinile au dus, în mai multe rinduri, lipsă de piese de schimb. Pentru a evita asemenea situații neplăcute, zărneștenii s-au aprovizionat din timp cu vilbrochene, segmenti și anvelope, Ion Munteanu fiind convins că, uneori, „omul sfîntește drumul în aceeași măsură în care sfîntește locul”. Treccm prin centrul comunei și primarul ne arată cu mina, zicînd „aici vom construi, în 1979, 3 blocuri cu cite 12 apartamente fiecare și cu spații comerciale la parter, căci la capitolul acesta nu stăm prea bine”.

Se lasă seara și frigul se întefțește. Comuna se retrage de pe cîmp și de pe asfalt, intrînd în case. La primărie, o ședință scurtă trasează sarcinile zilei de miine, care va fi la fel de încărcată. Se aud, înfruntînd întinerul, mașinile filaturii, răsufllarea lor sacadată. După toate socotelile, miine va fi, la Zărnești, cea de a 343-a zi de muncă a anului 1978.

Fotografii de ELENA GHERA

mai mult. Azi, lăsînd de-o parte elicopterul care-i ajută la fertilizări, cooperativei cără gunoi de grajd în punctele numite Colțanca, Teapa și Duzi. Dacă o parte din zărneșteni, Ion Păun, Constantin Dragomir, Călin Grigore și alții, se găsesc acum la Olănești sau Herculanu, la o binemeritată odihnă, ceilalți se găsesc la lucru, pregătînd recoltele anului viitor. De 15 ani președinte al cooperativei „30 Decembrie” din Vadu Sorești, Radu Spinu, ne mărturisește că „are un gînd în ceea ce privește sfecla”, iar noi pricepem din asta că, după exemplul vecinilor din Padina, care au obținut o medie de 140 de tone de sfeclă de zahăr la hectar printr-o tratare superioară a pămîntului, oamenii de aici intenționează să aplice experimentul pe o suprafață întinsă. Înainte de a trece la fapte, ceea ce se întimplă în prezent, ei și-au luat toate măsurile de prevedere, deplasîndu-se la Turnu Măgurele, Borzești și Vatra Dornei, unde au găsit deopotrivă înțelegere și cantități suplimentare de substanțe chimice. Aflat la primărie, graficul lucrărilor agricole e semnificativ. Conform lui, 95 la sută din suprafețele

Bătrîni și tineri, magiștri și discipoli

S-a întimplat la Aiud, cu cîțiva ani în urmă. O față a absolvit cursul de frezori pe șase luni, iar după alte două luni au pus-o să lucreze la mașină. Era, așa, o dimineață de toamnă tirzie. Meșterul trebăluia pe la magazia de scule, ceilalți meseriași își vedeau de normele personale. Un frig în hală de trebuia să stai cu fularul la gură. Fata a dat ocol piesei de la prioare, o copoie de citeva sute de chile, sau, cine știe, poate un mistreț rănit, agresiv încă. Atunci a început frica să i se strecoare în suflet. S-a dus la meșter și l-a chemat. Dar ce-o fi avut meșterul atîta de lucru la magazia aia de scule, nu știa poate nici el. Cert e însă că i-a spus: prinde doar piesa în mașină și așteaptă-mă pînă vin. Pe fată au podidit-o lacrimile. Plîngea de frig, plîngea de frică? A mușcat din capătul fularului și s-a mai liniștit parcă. S-a dus și a chemat macaragiul. Piesa a fost ridicată la un metru de pămînt, apoi, după un salt de citeva clipe, proaspăta absolventă a cursului de 6 luni s-a trezit cu ea deasupra frezei. A așezat-o pe batiu și i-a făcut semn macaragiului că totul e în regulă. Și, la drept vorbind, ce știa macaragiul? De cite ori a coborît el prin ceața sinilie a halcii spre noii veniți? Pe obraji îi șiroiau din nou lacrimile. A încercat să întoarcă o manetă, apoi încă una. Mistrețul rănit se ridica de la pămînt, cu colții îndreptați spre fată. Asta a fost tot. Rușinea de a

nu ști atunci cînd trebuie să ști nu se spală cu lacrimi, iar frica o ascute. Asta a fost tot, adică aproape tot. Fata a străbătut în fugă hala, s-a urcat în autobuzul care pleca spre satul ei și nimeni, nici meșterul, nici macaragiul, nici meseriași care lucrau de zor la normele personale, n-au mai zărit-o prin Aiud. După aceea au venit părinții, au plătit școlarizarea și au plecat cu o recipisă cum că fata n-ar fi făcut nici un curs de calificare și n-ar fi luat niciodată drumul uzinei.

Asta a fost într-adevăr tot, tot ce-am înțeles din spusele inginerului Traian Munteanu de la întreprinderea metalurgică din Aiud, un loc unde douăzeci la sută din strungarii, frezorii și lăcătușii constructori de utilaje complexe sînt fete și femei.

De cîțiva ani încoace s-au schimbat prea multe lucruri pe la noi și prea multe sarcini trebuie să ducem cu propriile noastre forțe, de aia poate și calificarea forței de muncă se înțelege și se face altfel acum. Nu mai merge ca tînărul să fure meseria de la unul mai în vîrstă. Ritmul muncii e atît de rapid, înnoirea producției atît de intensă, încît nu o dată și vechii meseriași rămîn în urmă, chiar în urma tinerilor vreau să zic.

Să fi spus inginerul Munteanu tot ce a avut de spus? Pînă una alta merită să notăm: la I.M.-Aiud rebuturile au scăzut de la 10,93 lei la mia de lei producție mar-

tă la 6,5 lei. Diferența în lei (4.43) pare mică, așa cum nici diferența în ani (trei la număr) nu impresionează. Dar să raportăm acești patru lei și patruzeci și trei de bani la volumul întregii producții. Ies cîștiguri de milioane la producția netă pe seama reducerii rebuturilor. Sigur, o cauză ar fi tehnologiile mai moderne, o alta — utilajele mai perfecționate, o a treia — organizarea mai bună a muncii și producției. A patra — calificarea, a cincea — perfecționarea calificării, a șasea, a șaptea, a opta... Un întreg complex de cauze în numele a unui singur efect imperativ — realizarea exemplară a producției.

Am adus, zice Costel Hopirteanu, directorul Grupului școlar metalurgic Aiud, elevii în uzină. Muncitorul și elevul la același strung, la aceeași mașină. Opt sute de capturi de genul acesta avem.

La început oamenii mai vociferau: fmi fură timpul elevul tău; ia-l și dă-l altuia, că mă incurcă. Mai pe urmă s-au lămurit și veteranii mei de la prelucrări mecanice. Te incurcă două săptămîni iar după aceea n-ai nici o grijă: elevul îți lucrează la strung și tu îl supraveghezi, îl ghidezi, îl mai dai cite un sfat, două; îi mărești adică bagajul de cunoștințe și de deprinderi profesionale.

La cuvintele maestrului Gheorghe Cortea ar mai fi de adus și vorba muncitorului-profesor; dascălul fără cravată și costum de oraș, dascălul care miroase a ulei ars de motor și poartă span pînă și în buzunare.

Sigur, s-au mai burzului cite unii, de, nimeni n-a măsurat cu șublerul lumea chiar de la naștere. Dar eu, Mihai Băgi-

dean, meseria am învățat-o tot de la unul mai bătrîn. Bătrîn a rămas și după aceea pentru că, după trei ani (pe vremea aia mai eram la Cugir; cînd ne-au sosit mașini de prelucrat în coordonate eu i-am dat lui nea Iftode primele noțiuni despre lucrul la noile utilaje). Știu eu dacă peste cîțiva ani nu se va întimpla și cu mine la fel? Băiatul de lingă mine e Cîmpeanu Petre, și e într-a doua de profesională; îl pregătesc în așa fel încît, la nevoie, să fiu și eu pregătît de el.

Și vorbele de suflet ale unui elev: — De la tovarășul Rotaru am învățat să lucrez cu micrometru și tot la mașina lui de alezat și frezat am învățat și finisarea. Școala e bună dacă după ce-o termini nu zici: nouă ne-au zis una și aici facem alta.

Ar mai fi de spus, privindu-i și simțindu-i pe constructorii de utilaj metalurgic din Aiud, și despre ceea ce se cheamă îndebște perfecționarea profesională. Tot o formă de nou împărțit în cîmpul muncii, între strunguri și freze, sau după cele opt ore, cînd degetele spălate cu săpun „cheia” prînd un creion sau un pix cu pastă. Există navetiști care iau cu întîrziere drumul casei: o dată pe săptămîna, de două ori pe săptămîna se învață niste lucruri care încă nu există în întreprindere. Dar vor exista, mai devreme sau mai tîrziu, vor tulbura viața uzinei cu prezența lor. Si este bine ca impactul cu noul să fie premeditat. La Aiud acest impact s-a și făcut. Noutatea prezentului tocmai asta este, căci altfel prezența noului ar prinde oamenii prea în trecut.

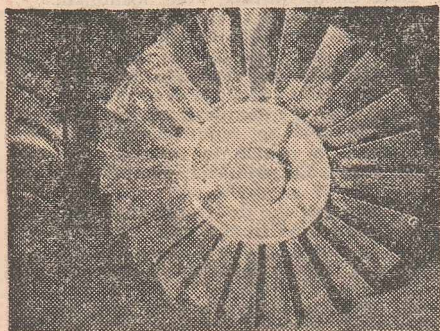
PAVEL PERFIL

Metalul, energia, tot pîinea țării sînt!

Întreprinderea de mașini grele București

(Urmare din pagina 1)

această imensă ogradă industrială — căruia îi cere să urmărească pe ore execuția unui utilaj ce trebuie livrat peste două zile unui mare șantier din țară. Cum aici produsele sînt, de regulă, niște coloși, niciodată nimic nu este simplu. Obșnuții să lucreze giganti de 360 de tone, reperele de numai 20 de tone li se par muncitorilor de la I.M.G.B. niște lucruri ușoare. Se execută, bineînțeles, și piese de abia cîteva tone, dar acelea sînt un fel de șuruburi — ca dimensiuni — pentru muncitorii din fabrica de piese grele. Inginerul șef al acestei fabrici, Petre Oprea, ne vorbește, ca de cel mai firesc lucru, despre faptul că inginerul Teofil Alexandru, șeful secției forjă grea, a avut o idee utilă. A modificat tehnologia de forjare a rotoarelor pentru turbinele de 50 de MW. De ce i s-a permis să facă acea modificare? Pentru că astfel, datorită ideii sale, consumul de metal lichid, pe bucată, s-a redus cu 14 tone. Mai precis, pentru același rotor, în locul unui lingou de 47

Această piesă se importa. Acum se fabrică la noi, la I.M.G.B., cu un preț de cost de zece ori mai mic.

de tone, azi se folosește unul de numai 33. „Nu uitați că sînt tone. Tone bune de metal”, adaugă inginerul Oprea.

Cu astfel de acțiuni și cu asemenea oameni, unitatea a reușit să economisească în acest an — în urma unei analize din februarie a consumurilor strict necesare la reperele nelansate în fabricație atunci, precum și la unele în curs de lansare — două mii de tone de metal.

O contribuție remarcabilă în sporirea acestor economii o au proiectanții. Inginerul Florică Mindoiu, șeful secției proiectare utilaj greu, are în subordine 170 de asemenea lucrători, organizați în cinci ateliere. Pasiunea pentru soarta metalului l-a adus de mult din inima Gorjului în Capitală pe actualul șef al secției de proiectare, iar la I.M.G.B. se află împreună cu alți aproape o sută de gorjeni. Unul dintre aceștia, inginerul Gheorghe Ciocirle, este colaboratorul său și aflăm că a obținut bune rezultate în sporirea indicelui de utilizare a metalului. Introducerea evidenței capetelor și fișilor mici de tablă de debitare cu analiza posibilităților tehnologice de folosire a acestora în execuția SDV-urilor și a pieselor de schimb pentru reparații au condus la reducerea consumului de metal cu 360 de tone pe an.

Inginerilor Nicolae Olteanu și Cristian Savu, conduși direct de inginerul Alexandru Ianu, șeful atelierului de tehnologie și proiectări sectoare calde cu specific metalurgic, li se datorează realizarea altor remarcabile economii. Numai la un singur reper — BATIOU — prin aplicarea răcitorilor s-a redus consumul de oțel lichid cu 2 000 de kilograme pe bucată. Tot datorită lor, aplicarea unor noi tehnologii și revizuirea tehnologiilor reperelor turnate la utilaj energetic au dus la reducerea consumului de metal cu alte 13 850 de kilograme.

Nu sînt însă, evident, singurii oameni care își bat capul pentru a găsi noi soluții prin care uriașele repere să fie trecute printr-o veritabilă și avantajoasă cură de slăbire. O economie deosebită se realizează deja la turnarea inelelor de rulare pentru cuptoarele de clincher — inele care cîntăresc 90 de tone în stare finită — prin înlocuirea mărcii de oțel folosit anterior cu unul elaborat de muncitorii de la I.M.G.B. În compoziția noului oțel — autor: inginerul Constantin Butnaru — nu se mai întrebunțează elementele de aliere deficitare — nichel, molibden și crom. Cu toate acestea, lucrul esențial, compoziția asigură ace-

leași caracteristici mecanice și de siguranță în exploatare. Economia realizată însă anual prin noua tehnologie se cifrează la 3,5 milioane de lei. Piese realizate din acest oțel exportăm deja. Ele sînt apreciate și pe piața externă, unde oțelul gândit de inginerul Butnaru ajunge sub firma cunoscutei întreprinderi bucureștene. Pe Nea Costică — părintele acestui prețios oțel deja omologat — nu l-am întîlnit în unitate. S-a pensionat cu cîteva luni în urmă, după o muncă de o viață, închinată cu rară pasiune întimității metalului. Om de o aleasă omodestie, Nea Costică Butnaru a rămas pentru colegii săi — ei stăruie ca reporterul să nu cumva să-i uite numele și contribuția — un exemplu admirabil de dăruire, de sinceritate și de perseverență lipsită de vanități. „Acest om minunat s-a pensionat intr-adevăr, ne spunea inginerul Petre Oprea, dar spiritul său de economie a rămas. Așa cum a rămas după Nea Costică, și în bună măsură chiar datorită lui, o mare dragoste pentru ceea ce pe toate pietele lumii se poate numi și, iată, se numește oțelul românesc”.

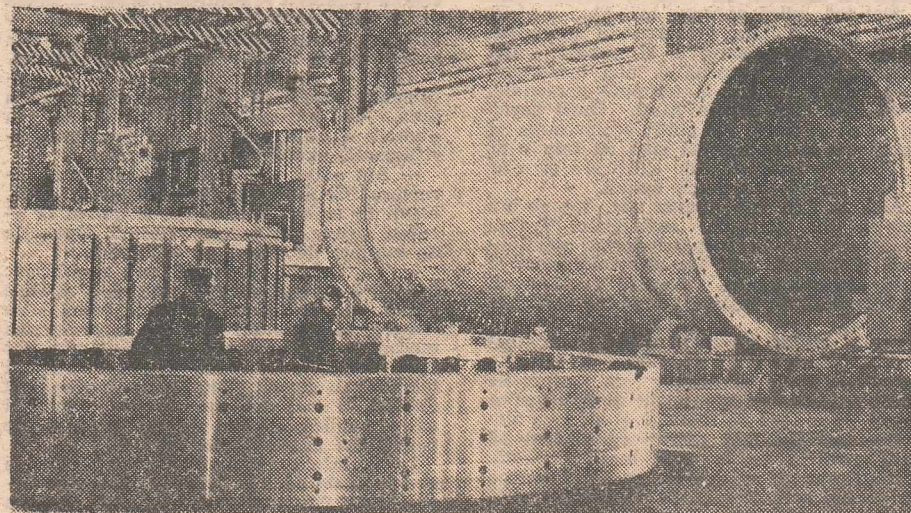
Creatorii uriașelor utilaje trimise atîtor mari șantiere industriale din țară au descoperit că pot să economisească într-un an 180 de tone de metal numai de la cilindrii de laminor în cadrul aplicării tehnologiei de suflare oxi-gaz a defectelor apărute în timpul forjării.

Deși la I.M.G.B. nimic nu se consumă în mai mare măsură ca metalul, oamenii muncii din unitate, stăpîni acestui tărîm al colozilor, au găsit posibilități judicioase de a reduce considerabil și consumul de energie electrică. Se părea că e dificil, dar, buni gospodari, muncitorii au reanlizat de curînd consumurile și, astfel, s-a văzut că, numai în această ultimă lună a anului, vor putea fi economisiți peste 1 082 000 de kilowați. S-a întocmit deja un plan de măsuri concrete care precizează și economiile de curent electric ce se vor face în primele trei luni ale anului viitor.

Cît despre continuarea căutărilor unor noi posibilități de economisire a metalului, inginerul Petre Oprea ne-a spus că se concepe o nouă tehnologie pentru forjare prin matrițare parțială a inelelor de la motoarele diesel navale. Se vor reduce, pe această cale, adaosurile cu 2 500 de kilograme pe bucată. La aceasta, colegul său, Florică Mindoiu, ne-a rugat să mai adăugăm cel puțin amănuntul că este deja în fază de execuție și omologare un cuptor de tratament termic de 125 de metri pătrați cu zidărie din fibre ceramice, care va reduce consumul de gaze cu 20 la sută față de cuptoarele clasice.

Din toate cele de mai sus, un lucru oricum este foarte limpede: cei mai mari consumatori de metal trebuie să dea primii exemplu economiei. Pe măsura consumului. Iar spiritul gospodăresc al muncitorilor de la I.M.G.B. îl așază în fruntea celor care răspund cu responsabilitate sarcinilor concrete trasate de partid, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a face totul pentru economisirea metalului, pentru un cît mai rațional consum de energie.

Fotografii de ELENA GHERA

Adevărați coloși de metal, produsele iau drumul beneficiarului după ce, în secția mecano-sudură, și-au încheiat întreaga „cură de slăbire” la care le supun lucrătorii întreprinderii, încă de la proiectare.

Întreprinderea de mașini-unelte și agregate

(Urmare din pagina 1)

calitativ și economic toate mașinile pe care le construiesc. Să nu se înțeleagă prin asta că mașinile fabricate de ei pînă acum nu erau bune. Sînt mașini bune, cu performanțe ridicate, dar unele dintre ele, li s-au părut lor mai la început, după care s-au convins, unele dintre ele, zic, sînt prea împovărate de piese sau subansamble mari, greoaie, piese care consumau pînă acum metal nejustificat de mult.

— Placa asta de bronz, îmi arată Tîntea o piesă, avea o lungime de fix 630 mm și cîntărea 100 kilograme. Am analizat-o împreună cu specialiștii întreprinderii și am redus-o la 50 kilograme, păstrîndu-i toate caracteristicile sale funcționale. Din una singură, acum fabricăm două.

Și Ion Tîntea iar îmi explică, intră în amănunte tehnice care ne interesează mai puțin, ține să știu neapărat de ce a fost necesar să ușureze el piesa asta. Îl înțeleg, desigur, cu atît mai mult cu cît Ion Tîntea are darul convingerii, este adică un muncitor bine pregătit, a fost în schimburi de experiență în mai multe țări, a văzut și înțeles multe, dar a înțeles mai ales atitudinea lumii moderne față de consumul de metal. Pe o mașină automată de frezat longitudinală erau 4 piese din acestea de 100 kilograme una. Cele 400 kilograme de metal necesare fabricării lor s-au redus acum la jumătate. În total, numai la o astfel de mașină au fost reduse 305 kilograme de oțel, peste 50 kilograme de bronz, cîteva kilograme de aluminiu, s-a redus mult manopera acestor piese și, se înțelege, consumul de energie. Un muncitor, un muncitor modern, este de părere brigadierul Ion Tîntea, are obligația să-și revizuiască tot timpul actul muncii sale. El nu trebuie să se comporte ca un autومات, să-și așeze în față un desen, o schiță și să construiască după ele, nemai-interesîndu-l nimic. El trebuie să preia în mod critic un plan, un desen, să-l corecteze cu experiența lui de zeci de ani, să-l perfecționeze. Un astfel de muncitor cu o astfel de gândire devine o adevărată valoare pentru colectivul din care face parte, dar și pentru societate. Nu avem timp, nu avem nici spațiu pentru a filozofa, dar actul prin care un muncitor regîndește o mașină, îl restructurează dimensiunile, kilogramele, păstrîndu-i integre atribuțiile sale, de cele mai multe ori îmbunătățindu-i caracteristicile, actul acesta ni se pare a fi profund revoluționar, cerut de revoluția tehnico-științifică a timpului prin care ne tăiem cale acum.

Ne aflăm la atelierul de construcții sudate grele. Stăm de vorbă cu maestrul Gheorghe Andrei, 47 ani, născut în comuna Smeeni (Buzău). Am venit aici, pentru că într-o discuție anterioară avută cu Ioan Dragu, secretarul comitetului de partid pe întreprindere, aveam să aflăm că aici a fost introdus un procedeu tehnologic nou de fabricare a unor subansamble, prin care se obțin mari economii de metal.

— În ce constă noua tehnologie și care este eficiența ei economică? Îl întreb pe maestrul Andrei.

— Am gândit și ne-am fabricat mașini de debitat de precizie, relativ simple, ieftine, în bună parte cunoscute și în țară, cu care debităm metalul la precizie: dacă înainte eram nevoiți să lăsăm un adaos de metal de 10 pînă la 15 mm la fiecare

piesă, la fiecare subansamblu care cîntărește pînă la 30 sau 40 de tone, deci un colos, acum nu mai lăsăm nici un milimetru de adaos. Reușim să obținem o economie de metal de pînă la 2 100 kilograme pe fiecare subansamblu! În plus, aceste mașini consumă oxigen și acetalenă cu 30 la sută mai puțin decît cele vechi, cu care debitam manual.

Cu aceste mașini lucrează acum muncitorii Ion Zoe, Pișchis Teodor, Mihai Cojocaru, Nicolae Tudorache și alții. O astfel de mașină devine un izvor de economii, a redus munca frezorilor, a rabotoarelor care trebuiau să înlăture, prin așchiere, adaosurile de metal, se obțin economii de energie, de timp. Dar valoarea cea mai mare a acestui act este că el a modelat conștiințe, mai precis a impus oamenilor ridicarea gradului lor de profesionalizare. Cei mai mulți dintre oamenii de față au fost instruiți, școlariți aici în uzină, ceea ce înseamnă că influența dintre om și mașină este de cele mai multe ori reciprocă. Inginerul Gheorghe Tabarca, șeful atelierului, îmi spune că în viitorul apropiat vor introduce o metodă de debitare mai modernă prin care se va renunța la preîncălzirea tablilor cu continut ridicat de carbon, preîncălzire care necesită un consum de energie, dar care va fi înlăturat odată cu introducerea acestui nou procedeu. Oamenii din nou vor fi însă nevoiți să învețe, să se școlarizeze, devenind astfel deposedarii unei bogate experiențe, atîngînd un grad mai înalt de profesionalizare, formîndu-și astfel valoroasa capacitate de a revoluționa gîndirea omului care a construit, care a fabricat ieri. Numai așa ajungi să te minunezi de ce omul care a fabricat această piesă acum 10 sau 20 de ani a fabricat-o din 100 kilograme de oțel, cînd ea putea fi fabricată numai din 50! Numai capacitîndu-te în profesie, dar și în conștiință, numai corectîndu-ți mereu atitudinea față de actul muncii tale. Implicați în acest proces de perfecționare a mașinilor, oamenii se perfecționează pe ei. Este raza care se reflectă din actul muncii lor asupra personalității lor. Modernizarea aici duce la simplificarea, dar simplificarea nu înseamnă simplitate, ci și în viziunea muncitorilor de la IMUAB înseamnă capacitate de sintetizare.

Inginerul Alexei Casapu, șeful atelierului de proiectări tehnologice, mă conduce la mașina de alezat și frezat cu diametrul broșei de 180 mm.

— De ce? Îl întreb eu.

— Pentru că și această mașină, ca atîtea altele, a fost regîndită și reproiectată din nou. Prin reproiectarea lanțurilor cinematice ea se simplifică mult, iar o serie de piese în noua concepție sînt înlăturate, altele simplificate.

— Exemplificați.

— Rețineți, o consolă de 300 kilograme este înlăturată. Se fabrică din fontă turnată. Greutatea aparaturilor telescopice se micșorează cu aproximativ 800 kilograme. Intenționăm, de asemenea, să modernizăm constructiv capacul superior al mașinii care va conduce la o economie de fontă turnată de circa 1 500 kilograme.

— În final, cu cit se va ușura această mașină?

— Cu circa trei tone și jumătate (oțel, fontă, bronz). Aș dori să mai rețineți că placările sânilor nu se vor mai face din bronz, ci din material plastic. Economia de bronz va fi de circa 1 200 kilograme la o singură mașină.

— Aveți și alte produse reproiectate?

— Da, am început utilizarea de țevi în loc de laminate pline, la toate produsele din fabricație, am înlocuit laminatele normale cu laminatele trase, o serie de piese turnate de la frezele portale se fac deja din construcție sudată, toate aceste măsuri dîndu-ne posibilitatea să realizăm mari economii de metal, chiar de metale scumpe, cum sînt bronzul, cuprul mai ales, și altele.

În general, ne spunea în încheierea acestui reportaj-anchetă Ioan Dragu, secretarul comitetului de partid pe întreprindere, măsurile luate de conducerea superioară de partid și de stat, priuitoare la economia de metal, de energie și combustibili, stau în centrul preocupărilor noastre și odată cu modernizarea mașinilor, cu ridicarea performanțelor lor tehnice, se urmărește și reducerea consumului de metal pe fiecare mașină. Prin reproiectare tehnologică și reproiectare constructivă, prin înlocuirea materialelor tradiționale cu materiale ieftine, prin introducerea planului de croire pentru construcția sudată, cum și prin alte procedee, la structura de plan și la volumul producției anului viitor, ne propunem să realizăm o economie de peste 575 tone metal. Multe dintre aceste procedee vor fi generalizate.

Întreprinderea de rulmenți Birlad

(Urmare din pagina 1)

a obținut o reducere a consumului de metal de 3095 tone. În anul 1978, prin programul de măsuri întocmit, ne-am propus să reducem consumul cu încă 1000 tone de metal. În acțiunea de reducere a costurilor materiale s-au înregistrat, pe primele 10 luni ale anului, aceste rezultate: s-a redus consumul de metal, față de anul de bază, cu 750 tone, adică cu 6 milioane lei; s-au valorificat superior resursele secundare provenite din capete de bară, din care s-au executat 150 000 bucăți rulmenți convenționali, economisindu-se 580 tone material, adică 3 milioane lei; s-au făcut economii de 694 t.c.c., adică de 0,3 milioane lei, prin modificarea dispozitivelor de ardere la cupoare; în sfârșit, s-au făcut economii din reducerea consumului de energie electrică de 127 MWh, adică, 0,3 milioane lei.

A doua discuție am avut-o cu tov. ing. Diomid Năstase, directorul tehnic al întreprinderii. Firește, subiectul a coborât din scripte în viață, printre oameni, unelte, tehnologii, muncă, frământări, reușite, probleme, gânduri responsabile.

Iată cuvintele tovarășului Năstase despre uneltele și tehnologiile aducătoare de economii și rentabilitate:

„Noi, marile economii de metal le-am obținut prin modernizarea întreprinderii. Acțiunea a început în 1967. Am avut posibilitatea să studiem tehnologiile cele mai înaintate și mașinile-unelte cele mai perfecționate din întreaga lume. În prima perioadă a procesului de modernizare s-a făcut simțită în cea mai mare măsură reducerea consumului de metal. Acum se realizează prin extinderea tehnologiilor noi introduse și prin utilizarea unor tehnologii neconvenționale, cum, de exemplu, este presarea la rece până la diametrul de 36 mm, tehnologie pe care, cred, nu o aplică în întreaga lume mai mult de doi-trei producători. Un alt exemplu: sint în curs de montare utilaje de forjat inele, care utilizează sistemul de verificare și control automatizat complet cu comandă numerică și cu indicare digitală a dimensiunilor, utilaje care până acum nu se foloseau în forjă. Țin să subliniez că reducerea de consum de metal care se obține la noi au efecte nu numai la nivelul bilanțului întreprinderii, ci și, așa putea zice, la nivelul economiei naționale. Pentru că, de pildă, dacă noi am produs rulmenți cilindrici cu o durabilitate mărită de două ori, implicit beneficiarii noștri vor avea o reducere a consumului de rulmenți micșorată de două ori. Acum, un fapt paradoxal pe care-l supunem ministerului. Mărind durabilitatea rulmenților, costul lor a crescut, e drept, cu 10%. Noi ieșim aparent în pierdere cu 10%, dar durabilitatea a crescut cu 200%. Înghițim o pierdere, indicele producției nete este dezavantajat, oamenii noștri pierd 10% din beneficiul la care, cinstit, au dreptul. În schimb, pe seama noastră, ies bine beneficiarii, care au nevoie de mai puțini rulmenți în aceeași unitate de timp. Am avut discuții cu acești beneficiari. Lor le cresc beneficiile pentru că au rulmenți cu viață mai lungă, iar noi nu ne acoperim costurile suplimentare. Muncitorii au avut încredere în noi. Le-am propus o tehnologie nouă, s-au străduit să facă față noilor pretenții, fac un rulment mai bun, dar nu mai primesc beneficiul pe care îl primeau, în anii trecuți, pentru un rulment inferior. Dacă ținem seama de numărul încadrațiilor întreprinderii, observăm că problema capătă proporții microsociale. Dincolo de bani e păgubitor să inhibăm astfel dorința omului care vrea să facă ceva mai bun.”

Fără îndoială, situația această nefirească trebuie îndreptată. De ea nu-i vinovat nimeni, a produs-o mersul înainte, evoluția. E o mică contradicție neantagonică a dezvoltării economiei socialiste, pe care însă etica și echitatea ne-o cer să o eliminăm. Evident, este acesta un mesaj către ministerul tutelar al întreprinderii birlădene și către Comitetul de Stat pentru Prefuri. E vorba de o simplă corelare. Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

În loc de orice alt argument pentru urgență, țin să redau niște cuvinte foarte frumoase ale directorului tehnic Diomid Năstase despre oamenii care produc — la un înalt nivel de economicitate — rulmenții, la Birlad.

„Trăiesc printre oamenii întreprinderii de mulți ani. Îi știu de când lucrau la vechile utilaje. Și vă pot spune că alta este fața omului de când lucrează la noile mașini. Pentru că există și o influență a mașinii asupra omului. De pildă, forjorul acum nu mai este forjor, ci un specialist în minuirea unor utilaje comandate, care implică serioase cunoștințe de mecanică, hidraulică, electronică. 80% din mașinile noastre au fost schimbate și în ultimii 10 ani și chipul oamenilor noștri s-a schimbat: el arată o altă grijă, o altă responsabilitate, dar și o altă bucurie față de munca sa, adică o lumină.”

Opinia unui alegător

Viața pe cont propriu

— Eu, îmi povestea cineva, am reușit să trăiesc viața pe cont propriu. Sint, acum, la pensie, și abia acum, după o viață de om, am băgat de seamă că am trăit toată viața pe cont propriu. Am intrat în viața de unul singur, nu m-a dus nimeni de mină, n-am fost al cuiva anume, tata nu era nimeni, era doar tata, un om muncitor și atit, mama nu era nimeni, o femeie muncitoare și atit, eu eram doar copilul lor și atit. La prăvălie am fost toată viața doar cumpărător, pe mine m-a servit întotdeauna de la tețgea, nici prin față, nici prin spate, nici pe ochi, nici pe sprinceană, am fost însă mereu atent la cântar. La slujbă am fost toată slujba numai cu numele meu și cu munca mea, n-am lipsit nici o zi, nu m-a învoit nimeni, nu m-a promovat nimeni, numai munca mea și numele meu. N-am stat niciodată în rindul întâi nicăieri, fiindcă m-am gândit că cineva trebuie să stea și în rindul doi și în rindul trei și chiar în ultimul rind, nu putem sta toți în față, și am văzut bine întotdeauna de unde am stat și am fost și eu văzut bine, când a trebuit și am meritat. Am văzut însă și de unde stăteam eu cum se înghesuie cite unii în față și cum li se mai face și loc, pentru că se vede bine și din rindul doi, și din rindul trei, nedreptatea se vede bine și din ul-

timul rind, se vede chiar mai bine. De la o vreme, cu virsta, am înțeles ce puternic eram tocmai pentru că stăteam în rind cu toată lumea și umăr la umăr cu toată lumea. Cineva, odată, ar trebui să aibă răbdare, să zicem un scriitor, dacă nu i s-o părea prea complicat, ar trebui, zic, să aibă răbdare și să studieze viața așa cum se vede ea din mijlocul coloanei. Copiii mei, îmi povestea acel cineva, au crescut cu numele meu și pe numele meu, nu erau copiii cine știe cui, viața i-a învățat și pe ei să trăiască de la început pe cont propriu. Cu cit am avut, după urma muncii noastre, cu atit ne-am ajuns și am ieșit la lumină. Acum sint și ei în rind cu mine, la rind cu mine, nu sint nici ei cine știe cine, să zicem că îi cheamă Dumitru, un nume, ce poate să însemne un nume, și într-o zi, o zi și ea ca toate zilele, să zicem joi, ce poate să însemne joi, o zi dintr-o săptămână, venim noi acasă și mîncăm în liniște și cu grijă față de mîncarea de pe masă, cu aceeași grijă ca și față de munca cu care am agonisit mîncarea, și casa, și tratul de toate zilele și cu care ne legitimăm în fața societății.

Mă uit atent la el, și el bagă de seamă surprinderea mea în fața felului în care el înțelege să se legitimizeze.

— Da, zice el, noi nu avem nici titluri, nici patalamale, avem palmele noastre cinstite de muncitori cinstiți, pentru că asta și sintem, muncitori, și cu legitimația asta ne legitimăm. Și atunci, continuă el, soția se așază la masă cu noi, nițe ostenită, și se uită la noi și ne spune că în după-amiaza aceea avem

întîlnire cu deputatul nostru. Înțelegi?

— Înțeleg, răspund eu, normal. Înțeleg!

— Nu înțelegi, spuse el, nu înțelegi, pentru că nu ne-ai văzut atunci pe noi toți, eu, și soția, și copiii mei, trei muncitori ca și mine.

— Păi, parcă mai e pînă la alegeri, zic eu, nedumerit, nu sint anul acesta.

— Nu, zice soția mea, nu e vorba de alegeri, e vorba de deputatul pe care l-am ales cînd au fost alegerile.

Și omul se uită la mine atent, și mă studiază, și eu nu știu ce să răspund. Nu mi se pare nimic neobișnuit.

— Nu ți se pare — clatină el din cap — însă pune dumneata povestea asta pe hirtie și să vezi cîți datornici există.

— Eu, mai zice el, sint, cum s-ar zice, alegătorul. Trăiesc viața pe cont propriu, și la pensie am băgat de seamă că viața pe cont propriu îți dă o mare libertate de opinie. Aștept întîlnirea cu deputatul. Vreau să văd cum arată el, cum s-a mai petrecut el prin viața de la alegeri încoace. Înțelegi?

— Da, zic eu, din păcate.

Ca să închei. Povestea nu trebuie interpretată ca o simplă poveste. Prinși toți cu viața, mulți dintre deputați au uitat alegătorii. Cunoșc chiar eu unul care n-a mai avut timp, pur și simplu, să se ducă prin circumscripția care l-a ales. N-a mai priddit de treaba. Ajuns la mine în sat, de pildă, am să fac chiar un sondaj de opinie și promit să-l public.

DINU SARARU ■

Legea privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea beneficiilor

Măsura mai binelui în muncă și retribuție

La Întreprinderea de mecanică fină din București, mai pe scurt IMFB, într-un dialog avîndu-l ca interlocutori pe tovarășii Dumitru Conțiu și Cornel Ionescu, contabilul șef și, respectiv, șeful serviciului financiar al întreprinderii. Tema dialogului: recentul proiect de Lege privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea beneficiilor.

„Supus dezbaterilor publice, avea să ne declare economistul Dumitru Conțiu, recentul proiect de Lege a beneficiilor va întruni, fără doar și poate, și acordul deplin al economiștilor. De ce? Pentru că, studiate cu atenție, reglementările proiectului s-au născut din ansamblul complex și unitar al tuturor măsurilor stabilite de conducerea superioară de partid și de stat privind perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare a întreprinderilor, măsuri al căror scop principal este cel al creșterii rolului și importanței beneficiului în înfăptuirea autogestunii economico-financiare și co-interesării colectivelor de oameni ai muncii. Cu alte cuvinte, proiectul a apărut tocmai datorită acestor noi realități economico-financiare, constituindu-se astfel drept un cadru juridic perfecționat, prin intermediul căruia colectivele oamenilor muncii precum și organele de conducere din unitățile socialiste pot acționa ca răspundere, competență și spirit gospodăresc, astfel încît rezultatele activității, adică ale muncii, să reflecte sporierea rentabilității, îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, inclusiv a sarcinilor de beneficii.”

„Mă alătur celor spuse de contabilul șef al întreprinderii noastre, avea să ne declare Cornel Ionescu, subliniind un anume fapt, cel al capacității beneficiului de a exprima cit mai sintetic cu putință valoarea totală a muncii desfășurate într-o întreprindere. Altfel spus, beneficiul cuprinde și modul de gospodărire a fondurilor, reducerea cheltuielilor materiale și creșterea productivității muncii, eforturile întregului colectiv pentru sporierea continuă a valorii nou create. Beneficiul este, totodată, resursa de bază pentru formarea fondului de dezvoltare economico-socială și a fondului de consum social, motiv pentru care, în cadrul noului mecanism economico-financiar, recentul proiect vine să stimuleze colectivele de oameni ai muncii pentru creșterea continuă a fondului de participare la beneficii.”

„Intrucît colegul meu, tovarășul Cornel Ionescu, a adus în discuție noțiunea de fond de participare la beneficii și a punctat valoarea stimulatorie a acestui indicator, aș ține să precizez că întreprinderea de mecanică fină se poate lăuda acum, la aproape sfîrșitul acestui an, cu câteva rezultate remarcabile și așa cita unele dintre ele: producția marfă planificată urmează a fi depășită cu 3,7 la sută; producția marfă vindută și încasată va fi de 3,2—3,5 la sută; producția netă va cunoaște o depășire cu 7—8 procente față de cea planificată, iar beneficiul va înregistra o creștere cu 1 la sută față de plan. După cum se știe, conform prevederilor actuale, fondul de participare la beneficii este compus dintr-o cotă planificată și dintr-o cotă parte din beneficiul peste plan, adică o cotă parte din acest unu la sută. Mai concret, cota planificată este condiționată de realizarea producției

marfă planificate, de cheltuielile la 1000 lei și de realizarea planului pentru export. Iar cota parte din beneficiul peste plan este compusă din 20 la sută din acel beneficiu peste plan, urmînd ca restul, adică 80 la sută, să fie vărsat bugetului statului. Potrivit noilor reglementări ce vor intra în vigoare în anul viitor, beneficiul peste plan, acel unu la sută, procent care, după estimările noastre, va fi substanțial mărit, va fi astfel împărțit: o cotă de pînă 25 la sută pentru suplimentarea fondului de participare la beneficii a oamenilor muncii, o cotă de pînă 5 la sută pentru construcțiile de locuințe, iar în cazul nostru, ca întreprindere cu plan de export, în condițiile realizării acestui plan de export, fondului de participare la beneficii i se mai adaugă 10 procente. Mai rînin, după cum se vede, 60 de procente care vor fi vărsate bugetului de stat. Față de vechiul sistem, cota parte de participare directă a crescut cu 5 la sută, iar cota de contribuție la bugetul statului a scăzut, în cazul beneficiului peste plan, la jumătate. Limitîndu-ne numai asupra acestui aspect, al destinației beneficiului peste plan, avem o dovadă clară a caracterului puternic stimulator al recentului proiect de Lege a beneficiilor. În ceea ce ne privește, respectîndu-se pentru anul ce vine una dintre cele mai importante hotărîri ale Consiliului oamenilor muncii din întreprindere, de a îndeplini și depăși contractele asumate la începutul anului, neapărat în strînsă concordanță cu capacitățile de producție existente sau viitoare, sintem convinși că noul proiect de Lege a beneficiilor va ilustra hărnicia și priceperea unu colectiv care și pînă acum a dovedit aceste două calități.”

Pentru o imagine mai de ansamblu a Întreprinderii de mecanică fină din București, dincolo de dialogul avut cu cei doi economiști, l-am abordat și pe tovarășul Ion Iamandi, secretar al comitetului de partid pe întreprindere și

mastru principal în cadrul sectorului II, secția ajustaj-montaj, solicitîndu-l să concretizeze cele două epitețe pe care contabilul șef Dumitru Conțiu a ținut să le acorde colectivului.

„Mă simt obligat, ne-a declarat maestrul Ion Iamandi, să-mi cer scuze pentru faptul că nu voi menționa decît pe cîțiva dintre oamenii cu care realmente ne mindrim. Îmi cer scuze față de cei pe care, fără voia mea, îi voi omite. Din secția I l-aș aminti, mai întîi și întîi, pe maestrul Emilian Pirvu, de la atelierul de aparate de măsură și control. Avcam niște necazuri cu tehnologia citorva aparate de tipul comparatoarelor și al pasametrelor. Nu s-a lăsat pînă nu a eliminat acele necazuri, așa cum dealtfel, în cadrul unei sedințe de producție, s-a și angajat să o facă. Din aceeași secție l-aș aminti și pe strungarul Gheorghe Alexe care a propus o nouă metodă de prelucrare a inelelor pentru calibre de filet, sau pe rectificatorul Constantin Pavlescu, un om cu mîini de aur, rectificator de înaltă precizie, dar mai ales un bun organizator al atelierului și un fel de tată, într-ale meseriei, pentru mulți dintre tinerii care i-au trecut prin mină. În mod deosebit țin să-l remarc pe matrițelul specialist Iordan Băcanu care, împreună cu inginerul Traian Mares, a realizat o presă unică în țară pentru ștanțarea de mare precizie a 40 de tipuri de scule și dispozitive. Din secția II l-aș aminti pe strungarul Haralambie Neagu care pe mașina lui a confecționat, în premieră pe țară, o serie de scule, dispozitive și matrițe de mare precizie, de ordinul miimilor de milimetru, amănunt care vorbește de la sine despre înalta sa pregătire profesională. De la atelierul de carburii sau de plăci vidia, neapărat se cuvine să-l menționem pe maestrul Cornel Mihai care, împreună cu colectivul său, a conceput matrițele pentru tragerea sau laminarea barelor de mare precizie și a matrițelor pentru șuruburile cu capăt din carburii metalice. Știu, limbașul meu, adică explicațiile mele, deși extrem de rezumative, sint totuși prea tehnice, dar în doar citeva cuvinte nu se poate altfel. L-aș aminti și pe mecanicul de întreținere și reparație Dionisie Iosif pentru faptul că a propus și realizat citeva importante piese și subansamble pentru mașinile-unelte, piese și subansamble care altădată se aduceau din import. Cam atit, deși mai sint încă mulți, foarte mulți oameni care, prin munca lor, prin înaltul nivel profesional atins, prin atitudinea lor față de toate problemele întreprinderii, intruchipează ceea ce de obicei numim detașamentul de avangardă al întreprinderii. Noile reglementări ce decurg din recentul proiect de Lege privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea beneficiilor vin să scoată în evidență atit activitatea economică eficientă a unei întreprinderi, cit și contribuția colectivelor de oameni ai muncii din acea întreprindere. Iar noi, iată, prin doar cele citeva exemple, putem spune că avem astfel de colective și astfel de oameni. Pentru răsplătirea muncii lor, pentru dezvoltarea continuă a întreprinderii, conducerea superioară de partid și de stat supune dezbaterii publice recentul proiect care primește adeziunea noastră deplină.”

MIHAI CISMARU: Portret de față

N. VICTOR ■

O zi dispecer la cooperativa „Instalatorul”

Nu de puține ori, de-a lungul unor discuții mai mult sau mai puțin întâmplătoare cu diversele noastre cunoștințe, ne-a fost dat să aflăm că ele, cunoștințele, sînt frământate de o sumedenie de probleme, mai mici sau mai mari, cum ar fi, de exemplu, un calorifer spart, o coloană infundată, o chiuvetă care curge, o defecțiune la instalația electrică a apartamentului, dorința de a placa baia sau bucătăria cu faianță, ori de a zugrăvi întreaga locuință, de a schimba galeriile de perdele, sau cite și mai cite. Mărturisim că, în ceea ce ne privește, nu le-am putut fi de un prea mare ajutor cunoștințelor noastre, cu excepția unui anume sfat pe care, iată, prin intermediul revistei, ne îngăduim să-l oferim tuturor celor interesați. Și sîntem convinși că în orice zi, la orice oră, sînt destui interesați. Statul nostru este, așadar, următorul: formați două numere de telefon — 13 58 84 sau 13 58 65. Veți ști, bănuim noi, ca și cunoștințele noastre, un zîmbet de neîncredere. Mai mult decît atît, parcă vă și auzim rostind acea binecunoscută expresie: „Ar fi prea frumos și prea simplu ca să fie și adevărat!”

Ei bine, ne-am transpus în situația unui solicitant și am format unul din numerele de telefon pe care le-am notat mai sus. Mai exact spus, luni, 11 decembrie, ora 9,30, am format 13 58 84. Iată, cuvînt cu cuvînt, convoarea:

— Alo, sinteți, dacă nu greșesc, centrul de informare al cooperativei meșteșugărești?

— Da, centrul de informare al UCMB.

— Am un necaz, mi s-a spart un calorifer...

— În ce cartier locuiți?

— De ce?

— Ca să vă dau numărul de telefon și adresa centrului cooperativei „Instalatorul” cel mai apropiat de adresa la care locuiți.

— Să zicem că locuiesc pe Bulevardul Republicii.

Cum adică să zicem?! Vă arde de glume? Să știți că noi avem treabă și sîntem destul de solicitați. Pentru problema dumneavoastră notați numărul de telefon 13 95 42, Centrul nr. 3, Calea Moșilor...

Bineînțeles că nu ne-am mulțumit numai cu această informație, ci ne-am deplasat pe Calea Plevnei, la numărul 1, lângă Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”, unde le-am abordat pe cele două dispecere, Neculina Rafael și Amalia Stroescu, dar mai înțila a trebuit să așteptăm pînă ce doi cetățeni, Ion Florea, strada Izvor nr. 3, și Constantin Cergan, str. Sfinții Apostoli nr. 14, au primit informațiile necesare pentru repararea unui aragaz și a unui aspirator. Apoi, în rîstimpul cit telefonelor nu sunau, și acest rîstimp era foarte scurt, semn că telefoanele respective sînt totuși destul de cunoscute de marele public, am notat că programul de lucru al Centrului de informare este 7—21, în două schimburi a cite doi dispeceri, unul pentru cooperativele grupate sub numele „Confecția”, iar altul pentru cooperativele numite „Metal”. Cu alte cuvinte, cele două dispecere, ca două mașini atotziutoare, puteau să ofere cele mai diverse informații, fiecare în ramura sa. Uniunea cooperativei „Metal”, pentru care răspunde tovarăsa Neculina

Rafael, execută, de exemplu, lucrări de construcții, instalații feronerie, lemn, lucrări electrice etc., iar uniunea cooperativei „Confecția”, pentru care răspunde tovarăsa Amalia Stroescu, execută lucrări de croitorie, tricotate, încălțăminte, sau prestări neindustriale. După cum se vede, cele două numiri sînt doar pentru a le deosebi, pentru că, în realitate, lucrările se mai amestecă, sînt, adică, mai complexe. Important însă este și rămîne faptul că dispecerele pot să ofere sfaturi în cele mai diverse domenii, după cum la fel de adevărat ar mai fi și faptul că nu de puține ori sînt consemnate cereri dintre cele mai ciudate, fără nici o legătură cu vreuna din cooperativele meșteșugărești.

Dar, dincolo de astfel de situații frizînd umorul cel mai suprarrealist cu puțință, iată, principalele informații solicitate în acea zi, la cele două telefoane: unde pot fi reparate sobele de încălzit cu petrol? Solicitanților li s-au indicat două centre, din strada Avrig nr. 63, și complexul din Alexandru Moghioros nr. 21, cu telefoanele 35 46 62 și, respectiv, 46 47 35. Un cetățean întreabă, telefonic, unde a nume pot fi eșapate cauciucurile de automobil. Calmă, Neculina Rafael îi răspunde că nu există o astfel de unitate. Solicitantul, Gheorghe Drăgusin din strada Dealul Măcinului nr. 10, susține că o astfel de unitate există, că a văzut dînsul la televizor o emisiune în acest sens. „Vă credem, i se răspunde, dar nu știm să vă îndrumăm. Nu avem nici o informație de acest fel”. Discuția, abia încheiată, este reluată cu un alt cetățean care vrea să știe unde își poate repara frigiderul „Frigero” aflat în garanție. I se răspunde că, pentru cartierul său, Militari, centrul cel mai apropiat care intervine la frigiderule aflate în termen de garanție este cel din Berceni, telefon 83 20 98, cu program de la 8 la 20. Din Drumul Taberei, cineva, un glas de femeie, vrea să știe cine anume poate executa o remediere pentru etanșizarea ferestrelor de metal, tip Seco. I se răspunde că singura unitate, recent înființată, este cea din strada Tunari nr. 62, telefon 12 67 61. Notăm apoi că o femeie în vîrstă, alarmată, caută pe cineva care să intervină la aragazul care a început să piardă gaze. I se recomandă centrul din strada Cuza Vodă nr. 152, telefon 41 33 85 sau 41 27 34. Cineva vrea să știe unde se confecționează ștampile și parafe. Simplu: pe strada 30 Decembrie nr. 30, telefon 13 63 78. Altceineva se interesează unde anume există o croitorie cu specific militar. Află, cu concursul uneia dintre interlocutoarele noastre, că o astfel de croitorie există pe strada Compozitorilor, la numărul 18, telefon 31 66 51. Și exemplele ar putea continua, dar, convinși fiind că toți cititorii noștri din București au înțeles nu doar importanța celor două telefoane de la Centrul de informare al cooperativei meșteșugărești, ci și amabilitatea, ca să nu mai spunem priceperea celor două dispecere, să parcurgem, pentru o cită mai exactă înțelegere a serviciilor prestate de cooperativele Bucureștiului, Ghidul unităților de prestări servicii din ramura Metal-chimie-lemn-construcții. Să

menționăm că ghidul, prezentat sub forma unei broșuri, este gratuit și el poate fi procurat de la oricare centru sau cooperative meșteșugărească. Cooperativa „Automecanica”, de exemplu, cu sediul în strada Olteni, nr. 36, telefon 20 51 90, execută lucrări de reparații mecanice, strungărie, alezaje, sogmenți, radiatoare auto (confectionat și reparat), tinichigerie, vopsitorie, electricitate auto, încărcat și format acumulatori, vulcanizare, depanări-tracări, reparații moto-velo. Cooperativa „Constructorul”, cu sediul în strada Smirndan nr. 30, telefon 13 44 83, execută lucrări de zidărie, zugrăveli, vopsitorie, faianțări, mozaicări, sobe de teracotă, monumente funerare, timpărie binală, tuburi din beton, construcții metalice. Cooperativa „Tehnica sticlei”, cu sediul în Calea Moșilor nr. 23, telefon 13 56 46, execută lucrări de montaj geamuri, șlefuit geamuri, argintări de oglinzi, încadrări rame tablouri, montări geamuri la domiciliu, rame turnate, givrat geamuri, matizat geamuri. Cooperativa „Cartonajul”, cu sediul în strada Tepeș Vodă nr. 60, telefon 20 26 95, execută comenzi de legătorie, lucrări de cartonaje, cărți de vizită, invitații nunți, botozuri, clasoare filatelice, etc. Numeroase și importante sînt lucrările executate de Cooperativa „Metal-casnica”: reparații aspiratoare, boilere, frigiderice în garanție și postgaranție, cu compresie și absorbție, încărcat agregate, hidrofoare, reparații instrumente muzicale, mașini de scris, de tricotate, de cusut, nichelaj-cromaj pe neferoase, rebobinări motoare, sudură electrică și autogenă, timpărie metalică, tinichigerie, strungărie, reparații obiecte casnice.

Citim, din același ghid și în prezența celor două dispecere care nu mai pridideau cu răspunsurile la telefoane, că lucrările executate de cooperativa „Instalatorul”, cu sediul în strada Radu Vodă nr. 11, telefon 16 73 29, sînt următoarele: instalații încălziri centrale, instalații și reparații sanitare, electrice, gaze, reparații injectoare, izolări termice, reparații contoare. Aflăm, amănunt important, că pe Calea Moșilor, la numărul 122, cooperativa „Instalatorul” a deschis de aproape un an o expoziție și totodată o Casă de comenzi care poate fi abordată prin telefonul 15 16 72 între orele 10—18. Ne deplasăm la fața locului și aflăm, dintr-un dialog cu Viorica Tudor, dispecer, că, din păcate, puțin cunoscută, dar cu mari și diverse posibilități, Casa de comenzi duce lipsă de comenzi. O principala cauză ar fi aceea că nu pot fi încheiate contracte care nu presupun colaborarea a cel puțin două cooperative, acestea fiind Instalatorul, Metalcasnice, Mobilă și tapiterie și Constructorul. Mai mult decît atît, contractele trebuie să depășească suma de 10.000 lei. În caz că un oarecare solicitant nu intrunește aceste două condiții, din care una substanțial valorică, este îndrumat, în funcție de intenție, spre una din cooperativele menționate, adică este trimis, așa cum o fac și dispecerele de la Centrul de informare, spre una din cooperative sau spre unul din centrele cooperativei.

Iată-ne, așadar, la capătul acestor informații care, credem noi, sînt utile pen-

tru oricare locuitor al Bucureștiului, continuîndu-ne postura de client la unul din centrele cooperativei „Instalatorul”, mai exact spus la Centrul numărul 3 din Calea Moșilor, unde vom avea prilejul să constatăm pe viu, în mod concret, dacă informațiile primite pot fi traduse în practică, sau rămîn doar simple informații. Il abordăm pe Petre Marin, șeful centrului, abia sosit de la obișnuita sedință de luni a Grupului numărul 1, cooperativa fiind organizată în trei mari grupuri de centre.

— Care au fost principalele probleme ale sedinței?

— Ca în fiecare luni, problema aprovizionării cu necesarul de materiale pentru săptămîna în curs, apoi situația planului, a forței de muncă și altele.

— Publicul larg află de existența dumneavoastră prin Centrul de informare sau prin dispeceratul cooperativei cu sediul în strada Radu Vodă. La legătura cu propriul dumneavoastră dispecer, care îl programează, după ce în prealabil notează într-un registru de comenzi natura solicitării. Cum decurg lucrurile în continuare?

— Foarte simplu. Oamenii noștri, încărcăți cu materialele și uneltele necesare, pleacă la adresele solicitanților și rezolvă comenzi.

— Sînt, zicem noi, și cazuri cînd oamenii trebuie să aștepte o zi, două, trei, sau chiar și mai mult?

— Trebuie să recunosc că sînt și astfel de situații.

— De exemplu?

— Dacă un client ne cere să-i facem o instalație, coloană separată pentru un aragaz electric, nu putem. De ce? Pentru că nu avem conductor de cupru cu diametrul de 4. De foarte multă vreme ne lipsește acest articol iar solicitările sînt foarte mari, intrucît la magazin nu poți cumpăra un astfel de aragaz dacă nu prezintă o dovadă cum că noi, cooperativa „Instalatorul”, am executat la adresa respectivă o astfel de instalație. Ne mai lipsesc lămpile fluorescente de 1x20, garnituri de baie tip Olivia, spălătoare cu picurător (chiuvete de bucătărie) bateriile y, rezervoarele WC, armăturile fără stea, numite obtain, o piesă de numai 9,50 lei, fitinguri de 1/2, adică jumătăți, fie că ne referim la nipluri sau la coturi. În rest, oricînd la dispoziția clientului, cu tot felul de lucrări cu maximum de operativitate, operativitate de care este interesat în primul rînd lucrătorul nostru care muncește în acord global, motiv pentru care nimeni nu este dispus să tîrăgăneze o intervenție.

Studiem registrul de comenzi și constatăm că toate comenzile înregistrate sîmbătă, 9 decembrie, sînt în curs de lichidare, iar cele înregistrate vineri și joi, au fost definitiv încheiate.

Subliniind faptul că ar trebui făcute toate eforturile pentru aprovizionarea tuturor centrelor, nu numai de la „Instalatorul”, ci și de la celelalte cooperative, cu absolut toate materialele, să notăm în finalul acestui reportaj că frămîntările unora dintre noi, dacă știm cui să ne adresăm, pot fi rezolvate, după cum se vede, cu maximum de operativitate. Altfel spus, folosîți cu încredere cele cîteva numere de telefon, pe care, în limita spațiului, le-am notat.

VICTOR NIȚA

Pe 18 decembrie,

ALMANAHUL FLACĂRA

Colectivul redacțional al almanahului promite cititorilor noștri că în ziua de 18 decembrie 1978 (nu vă veți supăra pe noi dacă va fi cu o zi mai devreme sau mai tîrziu) ALMANAHUL FLACĂRA '79, almanahul revistei Flacăra și Rebus, va fi prezent, pentru cîteva ore, în chioșcurile de difuzare a presei.

● Pregătiți 25 de lei și veți obține în schimbul lor 416 pagini de ALMANAH FLACĂRA '79.

● Din copertă în copertă, cu excepțiile omeneshti de rigoare, veți avea ce citi în ALMANAHUL FLACĂRA '79.

● Pentru suma de 25 de lei veți obține un ALMANAH FLACĂRA, cine știe ce favoruri veți obține de la cei cărora le veți dăru un almanah.

● Deși e o carte, un almanah nu se poate povesti. Dar pentru a vă face cit de cit o idee despre străduințele noastre de a vă pune la dispoziție un almanah de informare, de instruire și delectare, vom culege din variatul lui sumar următoarele titluri:

● O sintetică privire asupra politicii noastre interne și externe în editorul almanahului, intitulat: **Cu demnitate pe calea înălțării patriei și a păcii în lumea întreagă.**

● Muncă-educație-omenie, așa cum se oglindesc ele în **Lumea colindei românești.**

● În infruntare cu timpul — Cartitate? Da, dar de calitate și cu eficiență — De la om pentru om — sînt capitole conținute în articolul **Cincinialul — anul IV.**

● Sub genericul **„Istoria noastră, viața noastră**, veți afla articolele: **Burebista — întemeietorul celui mai mare imperiu preroman european; După douăsprezece decenii; Conștiința unității de interese: 40 de ani de la manifestările antifasciste și patriotice de la 1 Mai 1939.**

● Despre cea de-a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României” în articolul **Cîntarea și afirmarea multilaterală a omului nou.**

● Un posibil portret caracterologic al ziaristului, poetului, prozatorului și cetățeanului Zaharia Stancu în **O convorbire despre Zaharia Stancu.**

● Evocarea în text și desene a unei celebre cafenele bucureștene, loc de întîlnire a unor personalități ale scriiturii românești: **Capșa... în anecdotă.**

● Prezentarea tuturor Scriitorilor români premiați peste hotare.

● Un surprinzător „fapt divers” cu Vidocq.

● Matematica în slujba graficii în **Artă și matematică.**

● Amplu reportaj-comentariu al unui tragic eveniment ce a marcat anul politic internațional 1978: **Cazul Aldo Moro.**

● Recorduri, fapte ieșite din comun, diverse curiozități sînt **Din lume adunate... și culese de Sorina Stark.**

● Un documentar care va interesa pe mulți... discofili: **Discul în lume.**

● Prețuiți și îndrăgiți artiștii de teatru și cinema într-un color **Album-Flacăra.**

● O față mai puțin cunoscută a unei anumite lumi a filmului în **Corupție la Hollywood.**

● Reproduseri color după D. Ghiță, Gh. Pătrașcu, C. Piliuță, Octav Bănciță, Al. Ciucurencu, Iser în cadrul prezentării unui meșter ramar, legător și tipograf în reportajul: **Pasiunea pentru artă.**

● Fotoreportaj pe glob: **Maroc.**

● În intenția unei mici antologii a poeziei de dragoste a lumii vă sînt prezentate poeme de Edgar Allan Poe, W. Shakespeare, Tudor Arghezi, Charles Baudelaire, Bacovia, Michelangelo Buonarroti, Ovidius, Francesco Petrarca, Mihai Eminescu, Rainer Maria Rilke, Omar Khayyam, Goethe, Lucian Blaga, Serghei Esenin.

● În cadrul comentariului **Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar** ne sînt prezentați și cîteva dintre componenții reprezentativi ai cenaclului.

● Un episod emoționant din viața unui mare artist român în **Strada Cometa și o intimplare cu Leonard.**

● Un fotoreportaj cu un titlu alarmant: **Prețioasele animale ale Africii în primejdie!?!**

● Veți putea citi în întregime un

roman de aventuri semnat de unul din cei mai buni scriitori ai genului: **Clubul meșchetarilor de James Hadley Chase.**

● O celebră afacere din perioada interbelică: **Aventurierul Grosz-Cagero și monopolul exporturilor „în compensație”.**

● Despre devenirea într-o întreprindere gigant a munților noștri în **Carpați 2000.**

● O amplă cercetare a începutului scriitoricesc al unor mari scriitori ai noștri: **Debuturi literare.**

● Ce a însemnat anul care a trecut pentru o seamă de doctori și pentru sănătatea oamenilor în **Anul 1978 pentru...**

● În text și fotografii adevărul despre un om în luptă biruitoare cu niște boli ale pielii ce păreau ca nevindecabile în articolul: **Acesta este Pavel Kozak.**

● Sub un alt generic, **Din culisele istoriei**, veți putea urmări cîteva episoade palpabile din timpul celui de-al doilea război mondial: **Furtul planului debarcării aliaților; Cine a fost căpitanul Horn?; Un rol ingrat care n-a putut fi șters din memorie.**

● În paginile dedicate sportului veți cunoaște momente emoționante din **Viața și moartea lui Stere Adamache.**

● În numeroase pagini și în fotografii color veți putea afla tendințele **Modei** în anul 1979.

● **Caricaturi, schițe umoristice.**

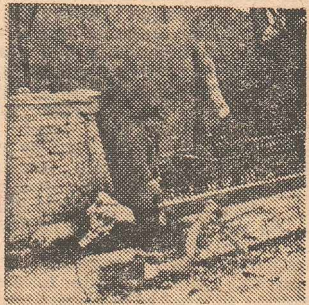
● **Cuvinte încrucișate, jocuri distractive, minienigme, șarade, catrene enigmistice.**

● Dar, parcurgînd cele 416 pagini ale **Almanahului Flacăra** vă vor întîmpina alte subiecte, alte titluri a căror descoperire — spre satisfacția dumneavoastră — vă vom lăsa s-o faceți singuri.

Facem parte din categoria acelor medici care au titlul științific de doctor în științe medicale (doctor în medicină). În mod justificat, ani de-a rândul acest înalt titlu a fost echivalat cu titlul de medic primar în specialitatea în care se susține teza de doctorat. Și e firesc să fie așa. Astfel, un medic specialist chirurg care susține teza de doctorat în specialitatea chirurgie, pe lângă examenele de anatomie și fiziologie în secundar, susține și examenul în chirurgie — ca examen principal. În cadrul examenului pentru chirurgie se dă atât o prezentare de caz, cit și o probă operatorie în sala de operații a clinicii respective, adică exact ceea ce un medic specialist susține și în cadrul concursului pentru obținerea titlului de medic primar. Pe bună dreptate, prin Ordinul Ministerului Sănătății 595/12 noiembrie 1973, s-a reglementat echivalarea stagiului de doctorat și a titlului științific de doctor în medicină și farmacie cu unele titluri, funcții și grade ale personalului sanitar superior, printre care și echivalarea medicilor specialiști în specialitățile respective, cu titlul de medic primar în specialitatea pe care-o dețin. De acest ordin au beneficiat ani la rând medicii specialiști dar în ultimii ani, din motive necunoscute de către noi, alți medici specialiști nu mai pot beneficia de echivalarea mai sus-amintită. În această situație, nu puțini medici care au obținut concomitent cu alți colegi de breaslă același titlu științific, dar ceva mai târziu, nu mai beneficiază în continuare de prevederile Ordinului 595/1973. (Scrisoarea este semnată de doctorii: **Mihai Dragonu, Camil Stănescu, M. Gidea, Gh. Decu, Petre Decu, C. Ispășescu, M. Costescu, din Caracal, Urziceni, Alexandria, Constanta, Cotești, Slobozia și Craiova**)

Faptele s-au petrecut astfel: Ion Vulpescu, domiciliat în strada Naum Rîmniceanu numărul 34, sectorul 1, București, se furizează noaptea la vecina sa Teodora Jurgea, din aceeași stradă la numărul 32 și înarmat cu o toporișcă și o scară îi taie copacul sănătos, verde, din curte.

În zilele următoare, Ion Vulpescu continuă samavolnic, să mărunțească copacul pentru sine. La întrebarea noastră cum de-și permite acest lucru numitul Ion Vulpescu proferea-

ză injurături și amenințări cu bătaia. Credem că în fața unei asemenea situații prin care sint încălcate atât legea nr. 19 privitoare la protejarea mediului înconjurător cit și hotărîrea nr. 14 din 19 august 1975 a Consiliului popular al municipiului București prin care se reglementează autorizarea oricărei tăieri de copaci, organele competente vor interveni și vor lua măsurile corespunzătoare.

În fotografie: iată-l pe Ion Vulpescu cum doboară un copac sănătos fără nici un fel de autorizație. (A. Săgeată)

Din partea Procuraturii locale a sectorului 2 București:

(N.R. — redăm textul a două scrisori-răspuns la adresa noastră, înregistrate cu numerele 2152/II/1978 și, respectiv, 2147/II/1978, ambele sosite la redacție cu plecarea datată 25 noiembrie 1978).

1. — „Urmare sesizării dumneavoastră privind atacul huliganic comis la data de 10 noiembrie a.c. pe b-dul Lacul Tei asupra unui conducător auto taximetre, apărută în articolul „O NOAPTE DE SERVICIU LA 055” de Emil Negoită și Mihai Grozavu, publicat în revista FLACĂRA nr. 47 la pag. 19, vă facem cunoscut următoarele: prin ordonanța nr. 2152/II/1978 din 13 noiembrie a.c., s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și arestarea preventivă a autorilor faptei huliganice, respectiv a inculpaților **GHEORGHE VASILE, ION IORDAN, FLORICĂ IORGA**, cărora li s-a

reținut în sarcină săvârșirea de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice prev. de art. 321 al. 2 din Codul Penal. În sarcina inculpatului **FLORICĂ IORGA** (care a lovit pe conducătorul auto cu briceagul) s-a reținut și săvârșirea infracțiunii de lovire prevăzută de art. 180 al. 2 din Codul Penal. La definitivarea cercetărilor vă vom comunica soluția pronunțată”.

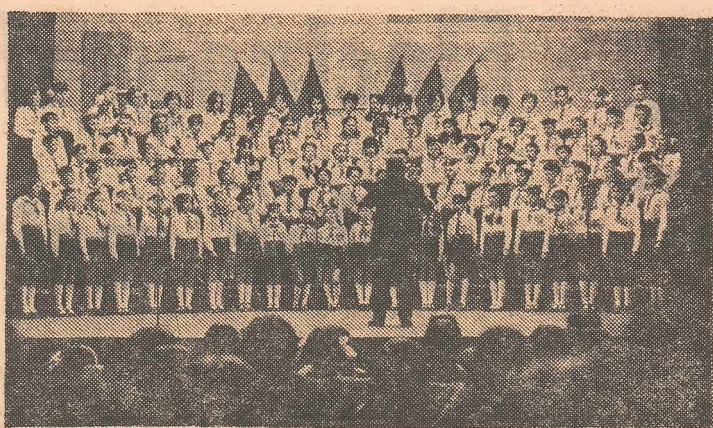
2. — „Urmare sesizării dv. despre atacul huliganic comis de numitul **MARIAN LAZĂR** în seara zilei de 10 noiembrie a.c. pe strada Pincota împotriva victimei **Safta Manole**, apărută în articolul „O NOAPTE DE SERVICIU LA 055” de Emil Negoită și Mihai Grozavu, publicat în numărul 47/1978 al revistei FLACĂRA, vă comunicăm următoarele: prin ordonanța nr. 2147/II/1978 s-a dispus arestarea preventivă a sus-numitului M.L., iar prin rechizitoriul nr. 2147/II/1978 s-a dispus trimiterea în judecată, în stare de arest, a inculpatului **Marian Lazăr** la Judecătoria sectorului 4 pentru a fi judecat în cadrul procedurii de urgență pentru săvârșirea infracțiunilor de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice și lovire, prev. de articolul 321 al. 2 și articolul 180 al. 2 din Codul Penal”.

De mai multă vreme dăinuie în magazinele I.C.L. Tehnometal cu articole FOTO o situație pe care o consider absurdă, și asupra căreia solicit o explicație din partea forurilor în drept: la aceste magazine au fost puse în vânzare o serie de materiale didactice vizuale, necesare în activitatea școlilor, a caselor de cultură și a cluburilor sindicale. Acestea sint aparatul „EPIREX”, retroproiectoare și camere de luat vederi „KRASNOGORSC”. Ele sint solicitate de instituțiile sus-menționate care, după cum se știe, le pot procura numai cu plata prin virament sau C.E.C. Dar micile magazine nu pot primi decât cu plata în numerar iar marile magazine („BUCUR-OBOR”, „VICTORIA”, „UNIREA” etc.) solicită aprobări speciale de la direcția comercială pentru a vinde prin virament aceste produse, deși nu există produse similare de fabricație indigenă. În acest fel micile magazine sint blocate cu un fond de marfă care nu se poate vinde, iar cel care are norocul să găsească aceste aparate la marile magazine este pus pe drumuri după aprobări inutile. Avind în vedere că unitățile socialiste care efectuează plăți prin virament sau C.E.C. sint controlate de către Banca Națională, pentru a nu face investiții nejustificate și ținind seama de faptul că toate aceste aparate sus-menționate nu au fost niciodată puse în vânzare prin magazinele mici, consider că ar fi normal ca toate aceste magazine să onoreze comenzile lansate de unitățile socialiste pentru orice marfă existentă în fondul pieței. (Zimel Silviu, București)

În legătură cu modul de funcționare al autogării Timișoara „Semenic-Bastion” pentru traficul intern al municipiului: după toate regulile civilizației moderne, oricare loc de trafic intens, cum este și această autogară, trebuie să fie dotat cu un anumit număr de construcții sanitare, de folosință atât pentru personalul propriu cit și pentru călătorii care vin și pleacă din acest loc. Autogara de care vă scriu nu este dotată nici cu cele mai elementare construcții de acest fel. Organele de conducere ale acestei autogări găsesc fel de fel de justificări, fără însă a analiza cu simț de răspundere această situație. Indiferent de justificări, se impune construirea unui grup sanitar, pentru a se pune capăt situației actuale. Nu ar fi rău dacă și organele care răspund de igiena orașului ar analiza situația existentă. (Scrisoarea este semnată, în numele Asociației de locatari Bd. 23 August, nr. 7, de către președintele asociației, **maior Stelică Stănescu, Timișoara**)

Din partea Comitetului municipal Arad al P.C.R.:

„Referitor la scrisoarea lui **Simon David** din Arad, adresată revistei FLACĂRA, prin care solicită sprijin în obținerea unei locuințe, vă comunicăm următoarele: numitul S.D. a mai fost ajutat cu cîțiva ani în urmă, repartizîndu-i-se de către consiliul popular actuala locuință. În

După cum vedeți din fotografia pe care v-o transmit, corul Școlii generale nr. 5 din Petrila, condus de profesorul **Vladimir Ureche** — laureat al primei ediții a Festivalului național „CIN-

TAREA ROMÂNIEI” — își continuă, în aceste zile, repetițiile pentru noua competiție republicană. (**Ion Șerban, Iscrani, Aninoasa, jud. Hunedoara**)

trucit în familia sa în prezent sint trei copii, care împreună cu părinții nu au spațiu suficient într-o cameră și dependință, S.D. solicită atribuirea unui apartament cu o suprafață locativă mai mare. Comitetul executiv al Consiliului popular municipal a ținut seama de greutățile locative ale lui S.D. cit și ale altora din personalul Direcției județene P.Tc., atribuind în anul 1978, acestei unități, 4 locuințe. Conducerea direcției i-a repartizat lui S.D. locuința din strada Ghica Vodă nr. 9, compusă din 2 camere și dependințe, pe care a refuzat-o pentru motivul că are igriase. I s-a oferit apoi locuința din Piața Avram Iancu nr. 15, compusă din 3 camere și dependințe, pe care a primit-o și în care urmează a se muta.

Citind scrisoarea tovarășului profesor **Gheorghe Ungureanu** publicată în FLACĂRA din 12 octombrie 1978, referitoare la eliberarea medicamentelor pe rețete gratuite pentru locuitorii comunei Cicănești, Argeș, de la farmacia din comuna Corbeni, precizăm că situația este reală, dar nu din vina noastră și, credem, nici a Spitalului Curtea de Argeș, ci datorită măsurii luate de Oficiul farmaceutic județean Argeș. Nu știm de ce, de vreo cîțiva ani, dispensarul nostru nu mai primește medicamentele de la Curtea de Argeș, ci de la Corbeni (? !), unde ne deplasăm foarte greu, neavînd nici un mijloc de transport, în vreme ce spre Curtea de Argeș sint 7 (șapte) curse zilnic, dus-întors. Menționăm că noi ne aprovizionăm periodic de la Corbeni cu medicamente gratuite, în limita fondurilor planificate de Consiliul popular al comunei Cicănești și a disponibilităților farmaciei Corbeni, dar nu ne putem aproviziona cu soluții, unguente care se prepară numai după prescriere, și nu anticipat, deoarece se degradează. Credem că pentru eliminarea greutăților discutate (și a altora !), atît pentru cetățeni cit și pentru noi, cadrele medicale, este necesar să fim din nou repartizați — cei din Cicănești — serviciilor farmaciei Curtea de Argeș. (Scrisoarea este semnată de către medicul **Valeriu Raiu**, de la Circumscripția sanitară Cicănești, Argeș)

Noi, cei aproximativ 400 locuitori ai blocului din strada N. Bălcescu, nr. 1, Bacău vă scriem următoarele: acest bloc s-a executat în anul 1977, sperîndu-se a fi o mindrie a orașului nostru, dar, deși au trecut de atunci multe luni de la darea lui în folosință, cele 180 de familii sint lipsite de apă caldă și caldă. Cauzele acestei stări de fapt sint următoarele: 1. — Hidroforul ce trebuia preluat încă de acum zece luni de zile, nici pînă astăzi nu funcționează. 2. — Cele șase lifțuri cu care este dotat blocul nu prezintă siguranță în exploatare, în sensul că se blochează adesea, produc zgomote și vibrații în timpul funcționării, determinînd locatarii să urce cu gălețile în mină la etajul XI. 3. — Centrala termică a fost plasată de către proiectant în spațiul hotelului „Decebal”, clădire limitrofă cu blocul nostru. Acest fapt ne obligă să devenim beneficiarii de apă caldă și caldă ai O.J.T. Bacău, intrucit I.J.G.C.L. Bacău nu poate prelua și exploata partea de centrală

canalizarea; pe o porțiune de circa 500 metri, aproape de plața orașului, strada a rămas nepavată, cu gropi, în care se adună apă și noroie. Sintem în centrul orașului, circulația este intensă, nu ne putem ține casele cu fațadele curate din pricina noroiului azvîrlit de roțile altor mașini. (Scrisoarea este semnată de peste 15 cetățeni din zonă).

Dispensarul medical Bran, județul Brașov:

Izvorul de apă minerală clorosodică, iodurată, sulfuroasă din Bran a fost folosit cîndva de medicul **Aurel Stoian**, 92 ani, în tratarea unor afecțiuni renale, de ficat și stomac. Din relațiile doctorului **Stoian** reiese că această apă a fost omologată mai demult de către Ministerul Sănătății (nu știm anul) și că într-o veche lucrare a prof. univ. dr. **Tepeșu**, tratînd despre apele minerale din România, există referiri la izvorul din Bran. Acest izvor nu este bine captat și e acoperit cu gunoaje, de aceea vă rugăm să interveniți pe lângă forurile competente pentru expertizarea și valorificarea acestor ape minerale, cu atît mai mult cu cît izvorul se află într-o importantă zonă turistică, nu departe de spitalul, cabana și hanul din Bran. (Scrisoarea este semnată de asistent igienă **Coriolan Emil Stoian**)

Nu are rost să mai înșirăm aici numerele de înregistrare ale tuturor sesizărilor făcute de locatarii blocului 1 Ziduri Moși, Aleea Cîmpul Moșilor nr. 3, însă vrem să vă aducem la cunoștință rezultatele acestor sesizări. În luna iunie a.c. o echipă de la Grupul de șantier construcții-montaj nr. 3 a efectuat UNELE remedieri la părțile comune și în apartamente. Au rămas însă nerezolvate infiltrațiile de apă ce ne inundă periodic subsolul, ducînd la apariția igriasiei și amenințînd să subzecească în timp fundațiile clădirii. În apartamentele nr. 19 și 41 au rămas nefinisate băile montate cu prizele remedierilor. De asemenea, instalația electrică prezintă numeroase deficiențe; de pildă, în apartamente nu se poate afla poziția tuturor dozelor, iar planul de pozare al instalației electrice a întregului bloc nu poate fi găsit, pentru ca pe baza lui să se stabilească măsurile ce se impun. (Semnează, în numele Asociației locatarilor, ing. **Gh. Pirjol**, președinte)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.

● FLACĂRA® nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Subsemnații, locuitori din strada Prahova, municipiul Drobeta Turnu Severin, vă facem cunoscut că pe strada noastră, în urmă cu patru-cinci ani, s-a introdus

Poșta redacției

Ion Petrescu — Suceava. Dacă ați avut mai mult de 12 zile concediu fără plată, învoiri sau absențe nemotivate, de la începutul anului calendaristic, nu primiți alocație în luna în care a intervenit una din aceste situații.

Olga și Dumitru Pogonici — Drobeta-Turnu Severin. Pentru curmarea conflictului dintre dv. și vecini, I.J.G.C.L.-Medehinți va executa modificările și amenajările care se impun.

Paulina Dincă — com. Valea Mare (Dîmbovița). Pentru anul școlar 1978-1979, vi s-a aprobat suplînirea pe catedra de biologie-agricultură la Școala generală Selaru.

Cristian Bălan — Rm. Vilcea. Comisia centrală de pensii, în urma investigațiilor efectuate, a hotărît încadrarea dv. în gr. I de invaliditate cu insoțitor.

Maria Ionuț — Bacău. Catedrele vacante pentru anul școlar 1979-1980 și condițiile de ocupare a acestora vor fi publicate în revista „Tribuna școlii”.

Eugen Adamek — București. Am fost informați că v-ați re-luat activitatea.

Aurica Băjenaru — com. Florești (Prahova), **Vasile Verdeș** — Baia Mare, **Magdalena Popescu** — Cluj-Napoca. Scrieți-ne în ce constă ajutorul pe care ni-l solicitați.

Elena Naci — Mărăcineni (Argeș). Așteptăm un răspuns de la forul competent, respectiv Procuratura Generală, căruia ne-am adresat.

MARGA NEDELEA ■

Masă rotundă cu demonstrații practice,
organizată de revista „Flacăra”
la Laboratorul de electrografie
și bioinginerie aplicată

Electrografia poate furniza celor mai diverse domenii

Interlocutori :

- academician prof. univ. dr. Ștefan Milcu – Institutul de endocrinologie București ;
- prof. univ. dr. Gleb Drăgan – Institutul politehnic București ;
- prof. univ. dr. Mihai Șerban – Institutul de agronomie București ;
- șef de lucrări dr. Maria Temelcu – Facultatea de medicină veterinară București ;
- biolog dr. Ioan Mirică – Stațiunea de cercetări viticole Ștefănești-Argeș ;
- dr. Nicolae Virlan – Policlinica stomatologică Bacău ;
- dr. Florin Dumitrescu – șeful Laboratorului de electrografie și bioinginerie aplicată ;
- electronist Vlad Teodorescu – Laboratorul de electrografie și bioinginerie aplicată ;
- fizician Ion Mămulaș – Laboratorul de electrografie și bioinginerie aplicată.

Din partea redacției au participat : Liviu Timbus, șeful secției de știință, și Aurel Mihailopol, fotoreporter.

Redacția : Revista noastră și-a creat șansa de a prezenta în premieră aproape toate invențiile și descoperirile datorate grupului de biofizicieni conduși de doctorul Florin Dumitrescu. Electronografia, gândită și realizată pentru întâia oară în țara noastră a cunoscut treptat interesul și admirația unor cercuri științifice din întreaga lume. Succese de răsunet au fost înregistrate la congresele și întrunirile de specialitate desfășurate în România, Franța, Republica Federală Germania, Italia, Spania, China, Japonia și Statele Unite. Publicații științifice de prestigiu au acordat un spațiu amplu acestor înfăptuiri de prestigiu ale gândirii științifice românești, și nu putine posturi naționale de radio și televiziune din Europa, Statele Unite și America Latină au realizat și au prezentat pe micul ecran emisiuni speciale consacrate electronografiei românești. Cu toate acestea — ne-a mărturisit de curind doctorul Dumitrescu — electronografia a cucerit, se pare, în mod deosebit interesul fizicienilor și biofizicienilor, și în mai mică măsură pe cel al altor categorii de cercetători. Ceea ce nu e drept și nu e bine. Conceptele și instrumentele de lucru ale electronografiei pot sluji unor domenii extrem de diverse ale științei și tehnicii moderne sau își pot lărgi aria de investigație tocmai datorită unor recomandări și solicitări sosite din partea unor specialiști din variate compartimente ale cercetării științifice. Iată de ce prezentul colocviu, inițiat și organizat de revista noastră, este de o factură mai deosebită. Discuțiile vor avea ca obiect demonstrațiile practice prezentate de colectivul Laboratorului de electrografie și bioinginerie aplicată, iar propunerile și sugestiile vor aparține de data aceasta unor medici, biologi, stomatologi, agronomi și viticultori, chimiști și fizicieni. Să nu uităm totuși că mai există un participant, iar acesta este publicul cititor, care va urmări aceste experimente de la distanță, prin mijlocirea stenogramei ce va consemna discuțiile noastre.

Florin Dumitrescu : Electrografia a intrat de curind în atenția lumii științifice mondiale cu toate că, paradoxal, ea datează de aproape un secol. Primele experimente au fost realizate la sfârșitul veacului trecut de către J. J. Narchiewicz și Nicolae Tesla. Experimentele au fost redate în ultimele decenii de S.D. Kirlian. Fructificând această tradiție, electronografia reprezintă însă în exclusivitate o prioritate românească și se recomandă prin 21 de tehnici originale, conceptual diferite de metodele de producere a clasicele fenomene de electroluminiscentă. Astăzi, în laboratoarele noastre obținem imagini electronografice și convertografice care traduc fenomenul de electroluminiscentă nu prin imagini luminoase ci, paradoxal, prin blocarea emisiei de lumină sub forma unor imagini întunecate ce apar pe un ecran luminos. Mai mult decât atât : specialiștii noștri au izbutit să utilizeze radiații de mare energie pentru a pune în evidență memoria fenomenului electromagnetic înregistrat pe un suport special. Metodele, aparatura și tehnicile noastre de lucru urmăresc în principal transcrierea caracteristicilor electrice ale organismelor vii. Imaginile bioluminiscente ne permit, cu alte cuvinte, să evidențiem schimbările funcționale sau patologice ale corpului omenesc și prin aceasta să obținem depistarea precoce a unor maladii. Vom demonstra aceasta în mod practic, așa cum am avut prilejul să o facem și în cadrul întrunirilor de specialitate la care am fost invitați. Antevorbitorul meu a tinut să precizeze că electronografia este astăzi cunoscută și recunoscută oficial în numeroase țări ale lumii. E bine, e locul să vă spun că dacă, într-adevăr, ne bucurăm de atenția unor specialiști de renume, în țară și peste hotare, acest lucru îl datorez

în bună măsură și revistei „Flacăra”, care a urmărit cu deosebit interes și pasiune și chiar de la început geneza electronografiei, activitatea noastră cu succesele și inerentele ei greutăți și înfringeri.

N.R. Demonstrațiile practice au durat două ore. Au fost prezentate principalele metode și tehnici de lucru ale laboratorului, precum și principalele domenii de aplicare a electronografiei ;

- înregistrarea electronografică a unor tulburări funcționale ale căilor biliare ;
- înregistrarea electronografică a straturilor de ion aderent corpului omenesc ;
- înregistrări de spectrografie în electroluminiscentă ;
- înregistrarea unei imagini convertografice a organismului uman ;
- prezentarea unui aparat de construcție originală pentru determinarea stării de viabilitate a semințelor.

Ștefan Milcu : Experiențele la care am asistat mi s-au părut de o importanță științifică cu totul deosebită, sint literalmente emoționat și nu voi exagera prea mult afirmând că electronografia sau electrografia — ca să folosesc termenul generic pe plan internațional pentru această disciplină — este la ora actuală tot așa de importantă cum a fost la vremea respectivă descoperirea și utilizarea razelor Roentgen. Sint cu atât mai fericit și mai entuziasmat cu cât cunosc de timpuriu munca pasionată a doctorului Dumitrescu. Știu de asemenea că electronografia nu a demarat tocmai ușor, că, așa cum se mai întâmplă din păcate, autorul ideilor novatoare este nevoit să lupte și să înfrângă inamici de temut : inerția, prejudecățile, neîncrederea și nu rareori reaua voință. Dar să trecem la fapte. Experiențele practice la care am asistat aici anticipază o lume fabuloasă. Mă gândesc în special la posibilitatea depistării precoce a unor procese patologice. Rezultatele obținute mă îndreptătesc să cred că metoda electronografică, creată și perfectată de colectivul de biofizicieni conduși de doctorul Florin Dumitrescu, va fi în stare să permită și evidențierea timpurie a unor procese de arterioscleroză. Se știe că îmbătrânirea începe

foarte devreme în unele tesuturi, chiar din perioada adolescenței sau a copilăriei. Afirmatiile se bazează pe o cazuistică de specialitate : necropsiile unor copii decedați au demonstrat existența unor leziuni de natură arteriosclerotică în vase. Dar dacă am putea să depistăm aceste procese prin metoda electronografică, atunci am putea întreprinde măsuri de prevenție, blocând evoluția propriu-zisă a procesului. Vom putea de asemenea cunoaște mai devreme și ce se întâmplă în creierul nostru : vom putea evita astfel procesele degenerative și în acest organ. Colectivul doctorului Dumitrescu ne-a înfățișat și câteva procedee de depistare precoce a cancerului. Astăzi știm că tumoarea vizibilă este fenomenul tardiv al unui proces neoplazic care începe cu ani în urmă. Nu sint oncolog, dar am fost obligat să mă ocup de problemele cancerului în sistemul endocrin și să constat că maladia devine evidentă într-un moment critic al evoluției ei. Astfel, în glanda mamară apar noduli, fibronoduli, chisturi, mamele dureroase, cu țesut hiperestrogenic, datorate unui dezechilibru glandular. Iată de ce propun colectivului dumneavoastră să extindă metoda electronografică și asupra problemelor de fiziologie ale sistemului endocrin, atât în domeniul clinic cit și în cel experimental. Aș aduce în atenția dumneavoastră și o altă chestiune deosebit de nouă în endocrinologie : mecanismul de recepție a hormonilor, s-a vorbit mult despre felul în care se sintetizează un hormon, cum circulă el, or, de curind s-a văzut că este tot atât de important și ce face țesutul care recepționează. De exemplu, boala mamară recepționează hormoni specifici : progesteronul, estrogenul, prolactina și așa mai departe. Or, important este să știm în ce condiții fiziologice se face recepția normală și cînd are loc recepția patologică.

Mihai Șerban : Vă mărturisesc fără nici un fel de complență că demonstrațiile la care am asistat au produs asupra mea o impresie cu totul deosebită. Deși — mulțumită presei, radioului și televiziunii — cunoaștem îndeaproape realizările electronografiei, astăzi, luînd contact direct cu creatorii ei, am înțeles mult mai exact importanța pe care o are această nouă disciplină în domeniul cercetărilor chimice și biochimice, contribuția ei valoroasă în compartimentele practicii medicale. Eu mă ocup efectiv de biochimia plantelor, dar mă gândesc că metoda electronografică poate fi folosită ca instrument de cercetări și în medicina veterinară, în zootehnie. Ea ar putea aduce contribuții pentru analiza structurilor unor biocomponente în general și în mod special pentru cunoașterea structurii și mecanismelor de acțiune a enzimelor. Fiecineva investigațiilor biofizice ne-ar putea ajuta poate să vedem în ce măsură o enzimă purificată este extrasă dintr-o sursă biologică aparent normală, sau dintr-o sursă biologică cu aspecte patologice. Desigur că aceasta ar avea niste implicații nu numai teoretice dar și aplicative. Consider apoi deosebit de importantă metoda de testare a viabilității semințelor, la care am fost martori cu toții, și care ar putea avea efecte incalculabile în domeniul practicii agricole, la cunoașterea gradului de fertilitate a semințelor, a puterii lor germinative. Mă întreb, totodată, dacă metoda și instrumentele de lucru ale colectivului condus de doctorul Dumitrescu n-ar fi de folos și celor ce se ocupă cu analiza calității solului. Structura chimică a terenului arabil a devenit o mare problemă a lumii contemporane, mai ales odată cu apariția și administrarea pe sol a pesticidelor și a erbici-

delor. Aceste substanțe, metabolizate de plante, ajung în cele din urmă în organismul uman, unde pot provoca perturbații grave chiar la nivel genetic. Electronografele ar putea să se pronunțe și în acest domeniu.

Florin Dumitrescu : Nu ne-am gândit până astăzi să extindem electronografia și la analiza solului. O vom încerca, evident, cu concursul dumneavoastră. Nu sintem specialiști în domeniul agriculturii sau al biologiei aplicate sau chiar în unele domenii ale medicinei. Personal, n-am intrat niciodată în competiție cu oncologii, nici cu parapsihologii ; sint domenii de care mă tem. Sau mai exact spus, nu intru în domeniul altora. Dar prin colaborare cu specialiștii acestor domenii, electronografia ar avea, sint sigur, un cuvînt de spus. Vă invităm să avem o discuție în acest sens. Am putea realiza aici la noi, în microproducție, o aparatură specială pentru dumneavoastră.

Mihai Șerban : Sint sigur că vom perfectă un contract în această direcție. De altfel, totul mă îndeamnă să apreciez metodele biofizice deosebit de importante pentru meseria mea și, la fel ca și tovarășul academician Ștefan Milcu, să particip deosebit de entuziasmat la această masă rotundă.

Maria Temelcu : Consider și eu, la fel ca tovarășul academician Milcu și tovarășul profesor Șerban, că electronografia poate avea contingență pe linie profesională cu numeroase alte domenii de cercetare științifică. Mă voi referi, firește, la domeniul meu : chirurgia veterinară. Demonstrațiile practice la care am asistat mă îndeamnă să anticipez importanța pe care o va deține electronografia pentru cercetarea și clarificarea unor probleme de patologie veterinară. Am să folosesc în acest sens câteva exemple. Există astfel câteva afecțiuni care nu au încă o explicație bine pusă la punct. Așa sint anumite afecțiuni degenerative la nivelul aparatului osos, de natură alimentară, sau datorită unor proaste condiții de igienă. Toate duc la o serie de dezechilibre de natură umorală, cu aspecte clinice deosebite. Imaginea lor electronografică sau convertografică ne-ar putea ajuta să le dăm o explicație mai clară sau să anticipăm apariția lor. Aparatele clasice de investigație ne permit la ora actuală într-o foarte mică măsură acest lucru. La fel, în problema patologiei tumorilor, a depistării lor precoce. Amintesc apoi afecțiuni ale aparatului digestiv și ale glandei mamară, boli infecto-contagioase sau de natură parazitară, controlul sanitar-veterinar al produselor de origine animală etc. Evident, nu e locul să amintim aici toate domeniile care ar putea beneficia de instrumentele biofizice. Principalul e să stabilim în principiu o colaborare constantă cu specialiștii dumneavoastră. As dori de asemenea ca tovarășul doctor Dumitrescu să ne sprijine în problema experimentării acupuncturii în domeniul nostru. Este vorba de folosirea acestei metode în analgezie pentru efectuarea unor intervenții chirurgicale fără folosirea anesteziilor.

Ioan Mirică : Cunoșc realizările de prestigiu ale colectivului de biofizicieni conduși de doctorul Florin Dumitrescu din suita de articole apărute în revista „Flacăra”. De profesie sint fitopatolog, lucrez în agricultură de 20 de ani și mă ocup în special cu combaterea bolilor și dăunătorilor plantelor de cultură. Experimentele la care am asistat îmi dau convingerea că electronografia oferă posibilitatea de a reduce tratamentele chimice care sint, deopotrivă, costisitoare și dăunătoare. Cantitățile imense de pesticide pe care le aruncăm pe plante sint săbii cu două tăisuri. Adaptarea metodelor electrografice la domeniul nostru de cercetare și construirea în acest scop prin microproducție a unor aparate ne-ar da posibilitatea să depistăm virusurile în stare latentă, agentul patogen în cursul perioadei de incubatie. Mă refer în mod deosebit la vița de vie. Perioada de incubatie a manei, care provoacă pagube foarte mari plantațiilor viticole, are o durată de 10-12 zile. Dacă eu pot să determin că această plantă a fost infectată, pot interveni în timp cu tratament. Există la ora actuală o controversă în lumea fitopatologilor, problema combaterii bolilor la vița de vie și în mod special în combaterea fainării viței de vie, maladie care în ultimii ani a început să producă pagube foarte mari și în țara noastră. Mulți susțin că trebuie să aplicăm tratamentul în perioada de iarnă, or, experiența a dovedit că în acest anotimp tratamentele sint gratuite, deoarece ciuperca iernează sub formă de miceliu sub solzii mugurilor și, orice ai face, primăvara ea se dezvoltă bine mersi. Acest dusman al plantelor și al sporului de recoltă va apărea pe imaginile electronografice, practicianul îl va descoperi la vreme și va lua toate măsurile pentru a-l distruge înainte ca el să prindă putere și să acționeze.

Ștefan Milcu : Au fost amintite aici efectele nefaste ale pesticidelor. În completarea celor spuse doresc să arăt că cercetările de specialitate au stabilit că aceste substanțe pot aduce grave modificări bio-

Trei dintre apropiații colaboratori ai doctorului Florin Dumitrescu : dr. Alexandra Negoescu, fizician Ion Mămulaș (mijloc), ing. Vlad Teodorescu.

informații și aparatură de specialitate de cercetare științifică

ritmurilor organismului uman. Bioritmul este unul din fenomenele fiziologice care de asemenea evidențiază legătura cu cosmosul, ca și fenomenele electrice care ne-au fost demonstrate aici.

Florin Dumitrescu: Este interesant de arătat că majoritatea medicilor umani neglijează două aspecte deosebit de interesante, pe care tehnicile electronografice le-au pus în evidență. Este vorba de faptul că toate fenomenele de schimb energetic dintre om și mediul natural se realizează prin învelișul cutanat. Așa se explică de ce un om care depășește un anumit procent de arsuri nu mai poate rezista, cu toate că el beneficiază în continuare de o foarte bună circulația sângelui. Moartea survine nu datorită faptului că el nu poate realiza schimburile biologice elementare, ci deoarece pielea reprezintă o zonă de schimb, o interfață între organism și mediu. Mai trebuie arătat apoi că aproape toți medicii și biologii consideră organismul viu în limita structurilor sale de înveliș, ceea ce este o profundă eroare deoarece toate elementele biologice pot fi găsite într-o măsură mai mică sau mai mare și în jurul său. Acest înveliș, electronografia a reușit să-l pună în evidență, demonstrând că în jurul nostru există o prelungire a învelișului cutanat, nu de ordin ipotetic ci de ordin strict biofizic.

Nicolae Virlan: Sint medic stomatolog, lucrez la Bacău și doresc să cunosc în mod nemijlocit realizările electronografice, deoarece ele pot optimiza sensibilitatea dentară. Doctorul Dumitrescu și colectivul său de colaboratori au realizat și primele radiografii în culori care, fără îndoială, vor furniza date suplimentare și pentru cunoașterea mai exactă a unor afecțiuni la nivelul aparatului dento-maxilar. Împreună cu doctorul Dumitrescu intenționez să utilizez metoda electronografică pentru aprecierea cantității de fluor din organismul unor grupe de copii. Este bine știut că aproape toți copiii au nevoie de fluor. Dar fluorizarea la întâmplare poate face și bine și rău. Cu ajutorul metodei electronografice am izbutit să depistăm decalcierea dentară și pe această bază să stăm cînd și unde este necesară fluorizarea. Evident, metoda se află într-un stadiu experimental, dar rezultatele de pînă acum ne obligă să fim optimiști.

Ștefan Milcu: As dori să știu dacă procedeul de investigare electronografică prezintă și unele riscuri.

Florin Dumitrescu: Electronografia nu prezintă nici un fel de risc. Posibilitatea electrocutării este exclusiv datorită unei serii întregi de dispozitive și rezistențe care se interpun între sursa de foarte înaltă tensiune și organismul viu. În acest fel nici cel mai puternic impuls de forță nu poate reuși să oprească inima. Aceasta în cazul expunerilor foarte puternice, transtoracice, menite să ne furnizeze imagini din interiorul organismului uman. Investigațiile noastre se referă mai mult la fenomenele de suprafață decît la cele de interior, iar în acest caz riscul este total exclus prin valoarea energetică extrem de redusă a impulsului pe care-l utilizăm. În ceea ce privește radiația, ținem să precizăm că radiația ionizată nu a putut fi detectată în cantități apreciabile prin această tehnică de electronografie. Radiația ionizată este infimă, mai ales că este vorba de un singur impuls, de o microsecundă, iar potențialul la care supunem microparticulele din câmp este în afara posibilităților de generare a radiațiilor X, nocive.

Ștefan Milcu: Și o altă întrebare. Tentați-mi insistența, dar curiozitatea omului de știință este interminabilă, este în fapt însăși condiția existenței sale. Spuneți-mi, prin ce se deosebește ca valoare de diagnostic metoda electronografică pentru afecțiunile de suprafață de cea pentru afecțiunile de adîncime?

Florin Dumitrescu: Orice suferință din profunzime este reflectată pe suprafața învelișului cutanat. Acupunctura a stabilit aceasta cu milenii în urmă. În consecință, fenomenul electric de suprafață traduce exact o serie întreagă de modificări ale unor fenomene din profunzime. În același timp, electronografia ca și razele X poate fi reglată la anumite profunzimi. Cum bine ați văzut, putem explora învelișul din jurul corpului omenesc, putem explora fenomenele electrice de la suprafața organismului omenesc, precum și fenomenele din interiorul organismului omenesc. Din acest punct de vedere valoarea de diagnostic este aceeași. În legătură cu modificările de specialitate mă voi referi la cercetările de oncologie, cu toate că, repet, nu este specialitatea noastră. Experimentele de pînă acum au pus în evidență niște aspecte care sînt caracteristice tumorilor cu evoluție înaintată. Fără să afirm că la ora actuală sînt în posesia unui sistem de diagnostic eficient în toate tumorile (într-adevăr să afirm că nu există o boală canceroasă, ci există o serie întreagă de forme distincte de cancer), a aplica aceeași legitate și a da aceeași metodă de diagnostic consider că este greșit. Detinem semne ce pot fi utile. Boala canceroasă reprezintă

un mod de reacție a unui țesut la o informație genetică eronată și imi permiț să cred că această informație primordială poate fi analizată nu numai din punct de vedere chimic, ci și din punct de vedere biofizic. Convingerea noastră este că acest „tipar“ al tumorii maligne este un tipar informațional viciat de ordin biofizic. În legătură cu impactul dintre medicină și tehnică, doresc să vă asigur, stimate tovarășe acad. Ștefan Milcu, și o spun din toată inima, că părerea dumneavoastră previzională în anumite domenii ale medicinei a avansat nu numai entuziasmul unor cercetători, ci a deschis și drumuri concrete pe care le-au urmat foarte mulți și vă rog să mă considerați și pe mine printre aceștia.

Redacția: Există cu toate acestea foarte mulți medici care subestimează rolul bioinginerilor. Se vorbește foarte frecvent de o dezumanizare a medicinei, de transformarea medicului curant într-o simplă piesă a angrenajului terapeutic general.

Ștefan Milcu: Dezumanizantă este tocmai tendința de subestimare a bioingineriei. A nu participa la dezvoltarea și promovarea tehnicii medicale înseamnă a te opune progresului sau ceea ce este într-adevăr o dovadă de primitivism profesional, de dezumanizare. Dacă ai o diplomă de medic trebuie neapărat să te preocupi în continuare de pregătirea ta de specialitate, iar aceasta înseamnă nu numai literatură și tratate de specialitate, ci și cultură tehnică. În epoca noastră nu putem progresa dacă n-avem și o cultură tehnică.

Nicolae Virlan: Foarte adevărată intervenția tovarășului academician Ștefan Milcu. Medicul modern trăiește într-un univers tehnologic, el trebuie să aibă și o educație tehnologică. Cei care lansează ideea că tehnica este dezumanizantă sînt oameni condamnați la inerție sau pur și simplu practicieni comози, retrograzi, care vor să trăiască bine, cu muncă puțină.

Ștefan Milcu: În medicina tradițională prima fază a diagnosticului este anamneza. Eu am scris o carte de diagnostic al bolilor endocrine în care am prezentat regulile terapeutice generale și în care am susținut că diagnosticul este o operație științifică în majoritatea cazurilor de durată. Medicul ajunge din aproape în aproape pînă la stabilirea unui diagnostic. Dacă ajunge! Dar de fiecare dată este nevoit să ceară ajutor acestei „inevitabile tehnologii“. În sfîrșit, să mă scuze doctorul Dumitrescu, dar mai am o ultimă întrebare: de ce nu ne-au fost prezentate și electronografii de cap?

Florin Dumitrescu: Capul ca și globul e rotund. Deocamdată nu este greu să stabilim o zonă de contact între toate suprafețele capului și aparatele noastre. Am realizat totuși imagini de față, imagini de regiuni frontale. Am făcut chiar și un studiu interesant pe bolnavi comatoși și pe bolnavi în diferite stări de somn. Apar niște modificări extrem de interesante. Ceea ce denotă încă o dată că imaginea electronografică traduce controlul activității electrodermatice. Care este un control nervos.

Maria Temelcu: Aș dori să revenim puțin la problema tumorilor maligne. Cum reușiți dv. să le diferențiați prin mijloacele electronografice de cele benigne?

Florin Dumitrescu: Da, avem unele semne care ne permit să deosebim tumorile maligne de tumorile benigne. Fizicianul Mămulaș a cercetat acest fenomen și i-a consacrat un studiu ce va apărea într-o lucrare comună de electrografie și electronografie.

Ion Mămulaș: Rezultatele obținute de noi demonstrează caracterul electric al tumorilor maligne, al țesutului neoplazic. Tehnica noastră pune în evidență un as-

Acad. prof. Ștefan Milcu: Experiențele la care am asistat mi s-au părut de o importanță științifică cu totul deosebită, sînt literarmente emoționat și nu voi exagera prea mult afirmînd că electrografia este la ora actuală tot așa de importantă cum a fost la vremea respectivă descoperirea și utilizarea razelor Roentgen.

pect electromagnetic de natură globală. Compararea imaginilor obținute ne-a permis să diferențiem țesutul sănătos de țesutul bolnav. Radiația spre roșu semnifică anumite procese de natură energetică ale tumorii maligne. Am ajuns de asemenea la convingerea că, electronografic, conversia strimerilor indică anumite schimbări de polaritate sau ceea ce ar corespunde unor modificări de natură biochimică, enzimatică. Or, știm că în țesuturile neoplazice au loc inversări moleculare ale enzimelor. Nu ne permitem să tragem însă concluzii definitive. Cercetările noastre n-au depășit faza de început. Vom reveni — cum se spune la ziar — cu amănunte. Aș dori în continuare să aduc o completare unei idei comentate de antevorbitorii mei. Este vorba de impactul dintre medicină și tehnică. Pînă foarte de curînd, și asta e părerea pe care mi-am format-o în facultate, fizica, tehnica matematică, chimia au venit spre medicină furnizîndu-i instrumente de cercetare. În prezent, medicina, biologia, deci științele vieții furnizează pentru fizică, chimie, matematică, inginerie elemente de studiu.

Gleb Drăgan: După cum a spus tov. dr. Florin Dumitrescu, cercetările electrono-

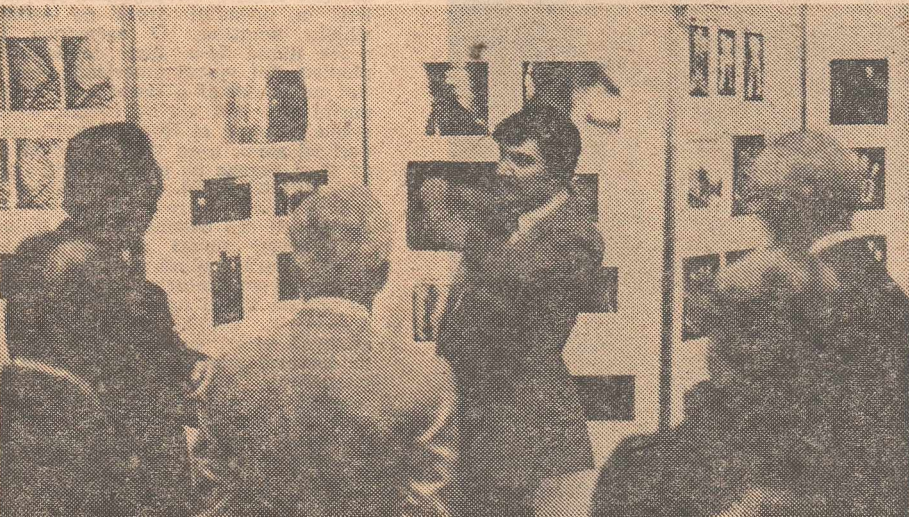
grafice au contingență strînsă cu alte domenii, diferite de cele pur medicale; domenii ca fizica, tehnica tensiunilor înalte, electronica etc. În consecință o confruntare a părerilor privind posibilitatea lărgirii cercetărilor electronografice, la care să participe specialiștii din domeniile conexe, este deosebit de utilă. Cu atît mai mult cu cît am convingerea că în cadrul electronografiei există încă multiple posibilități de noi investigații, ce pot duce la o cunoaștere mai profundă a mediului electric biologic, a corelației electrofiziologice între funcțiile interne ale organismului și activitatea electrodermală, investigații și cercetări cu importante aplicații practice, atestate de rezultatele obținute pînă acum.

Aș dori să subliniez că unele dintre primele încercări experimentale electronografice ale doctorului Florin Dumitrescu au fost realizate în Laboratorul de tehnica tensiunilor înalte din Institutul politehnic București. În acest scop dînsul a colaborat cu colegul meu, conf. dr. ing. N. Golovanov. Pentru obținerea electronografelor s-au aplicat unde de impuls de tensiune, unde caracterizate printr-o creștere deosebit de rapidă a tensiunii (de ordinul a unei milionimi de secundă) și apoi o scădere mai lentă. Descărcarea incompletă constatată la periferia structurilor biologice supuse tensiunii de impuls și înregistrate pe o peliculă fotosensibilă reprezintă așa-numita descărcare corona. Cu această ocazie a apărut clar că descărcarea corona de la periferia unor substanțe sau materii de natură biologică este influențată de proprietățile electrodermale sau periferice ale substanței sau materiei respective. Rezultă că, într-adevăr, așa cum au arătat o serie de cercetări efectuate în acest sens (cercetări în care Florin Dumitrescu are contribuții importante), descărcarea corona ce apare la periferia unor structuri biologice constituie un criteriu important de analiză a stării funcționale a acestei structuri. Prin metode electronografice se analizează structuri biologice din interiorul unui organism și în acest mod se poate face explorarea diagnostică a corpului omenesc. Cu alte cuvinte, activitatea electrodermală precum și metodele de diagnosticare electronografice reprezintă contribuții noi și totodată importante pentru studierea stării fiziologice a organismului uman. Iată de ce imi pare deosebit de bine că Laboratorul de tehnica tensiunilor înalte din Institutul politehnic București a contribuit la efectuarea cercetărilor întreprinse de către Florin Dumitrescu; totodată consider că este de datoria noastră, a celor ce avem preocupări contingente cu electronografia, să sprijinim dezvoltarea cercetărilor în acest domeniu.

Redacția: Am asistat, credem, la discuții deosebit de interesante și utile și care, totodată, anticipează perfectarea unor colaborări bilaterale. Sintem siguri, de asemenea, că publicarea stenogramelor va antrena în continuare interesul unor diverși specialiști pentru electronografie, va pune bazele unor noi cercetări interdisciplinare. În încheiere, o ultimă întrebare: ce înseamnă în cadrul Laboratorului de electrografie și bioinginerie aplicată activitatea de microproducție?

Vlad Teodorescu: Realizările prezentate aici constituie rodul mai multor ani de cercetare. Această cercetare nu se poate considera însă terminată pînă cînd rețeaua sanitară nu va putea beneficia de un număr suficient de aparate. Datorită numărului relativ redus de aparate, acestea pot fi realizate prin microproducție în cadrul laboratorului nostru. Ținînd cont de cererile beneficiarilor din țară și străinătate exprimate pînă în prezent ne vom orienta pentru început către următoarele aparate, dispozitive și produse chimice: electrograf destinat metodelor rapide de diagnostic; aparat pentru detecția și stimularea punctelor de acupunctură; dispozitiv pentru obținerea radiografilor și radioscoopiilor color (în culori naturale) adaptabile la aparatura aflată în dotarea rețelei sanitare; pigment fotoluminescent cu spectru larg de aplicație.

Lista ar putea fi mai lungă dar trebuie păstrată o proporție între numărul problemelor abordate și gradul de dotare cu utilaje și oameni. Mai doresc să arăt că la activitatea de cercetare au participat specialiști din mai multe domenii ca de exemplu: medici, fizicieni, chimiști și electriști. Dar pentru a concretiza în producție rezultatele cercetării, din formula laboratorului nostru lipsesc deocamdată economiștii, și în general o bază juridică care să permită în mod operativ încheierea contractelor, aprovizionarea cu materiale specifice etc. Această problemă ca și suplimentarea cu personal corespunzător își vor găsi rezolvarea o dată cu apariția decretului prin care se va conferi laboratorului nostru statutul de centru de cercetare.

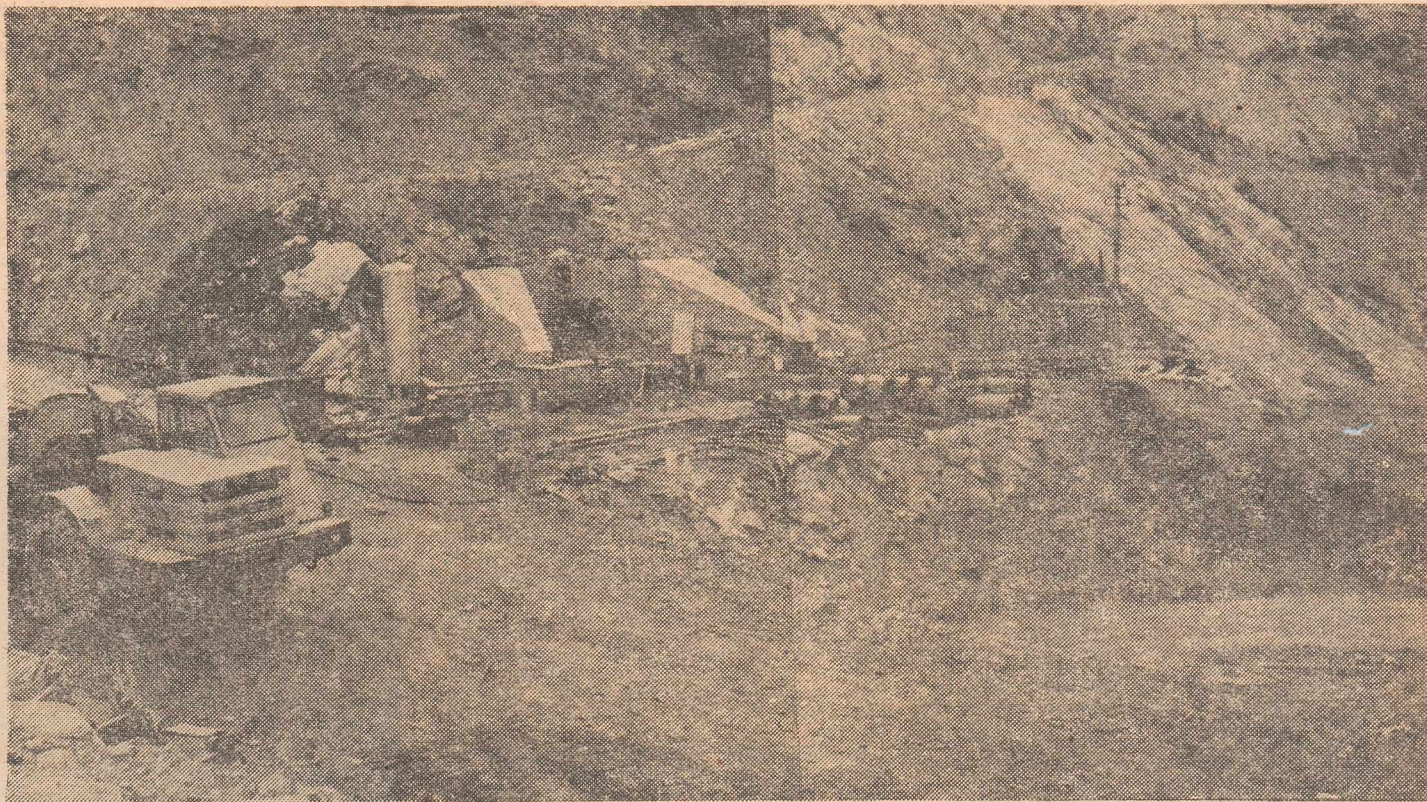

În timpul demonstrațiilor practice

ÎN RETEZAT, PE RIUL MARE, LA IZ

În Munții Retezatului, pe Riul Mare, se construiește o hidrocentrală de 349 MW, a doua ca mărime (după Lotru) de pe râurile interioare din România. Apele tumultuosului riu al Hațegului, pe care-l știm dintr-o întreagă literatură, vor curge, deviate pe sub pământ, spre o centrală electrică echipată cu mari turbine tip Francis, după ce, mai întâi, vor poposi într-un uriaș lac alpin (200 de milioane mc), ivit în zona zăpezilor, la confluența dintre cleștarul izvoarelor și cer. În undele lacului se va oglindi un baraj înalt de 173 de metri (la ceasul de față, cel mai înalt dintre barajele peisajului românesc), înglobând vreo 9 milioane de metri cubi de arocamente. Drumul apelor spre cataractele din adânc va fi tăiat pe sub munți, printr-un tunel („aducțiunea principală”, zic constructorii) lung de 18,4 kilometri. Drumul apelor spre lacul alpin este, de fapt, mai complicat, el străbate o întreagă rețea de tuneluri („aducțiunea secundară”, de pildă, numără nu mai puțin de 34 de kilometri), înfășurând fruntea munților ca o adevărată cunună. Prin ele, prin aceste tuneluri, sînt colectate toate apele locului, toți afluenții Riului Mare, cu toate încrîngăturile lor, cu puzderia de pirae și de izvoare ce umplu Hațegul, cu larva de undă, de valuri și de torente, cu tunetele cascadelelor, cu soapta dulce a clipelelor de popas. Ape ce se desprind din acele frumoase, misterioase, singuratice lacuri, neclintite din ere geologice, care se cheamă Bucura sau Zănoaga. Ape care, peste puțin, vor fi puse la treabă Celor 349 de megawați ai centralei electrice subterane ce poartă, pe planșele proiectanților, numele Retezatului, li se vor adăuga încă 14, produși de o hidrocentrală mai mică, cea de la Clopotiva (numită astfel după micul sat ce-o învecinează), prin reutilizarea, adică prin fructificarea deplină a ultimelor potențe de energie, a apelor care vor iesi din turbinele Francis.

Aceasta este lucrarea, una din cele mai spectaculoase lucrări hidroenergetice ale țării, una din cele mai interesante (spun specialiștii) din Europa, inscriindu-se peisajului românesc ca un prodigios monument al noului, ca o performanță de tehnică, de gândire inginerescă, inscriindu-se, peste toate, ca o sursă de energie dintre cele mai redutabile, dintre cele mai așteptate. O lucrare de concepție românească, ce se va realiza exclusiv cu forțele noastre și care va fi, în mod cert,

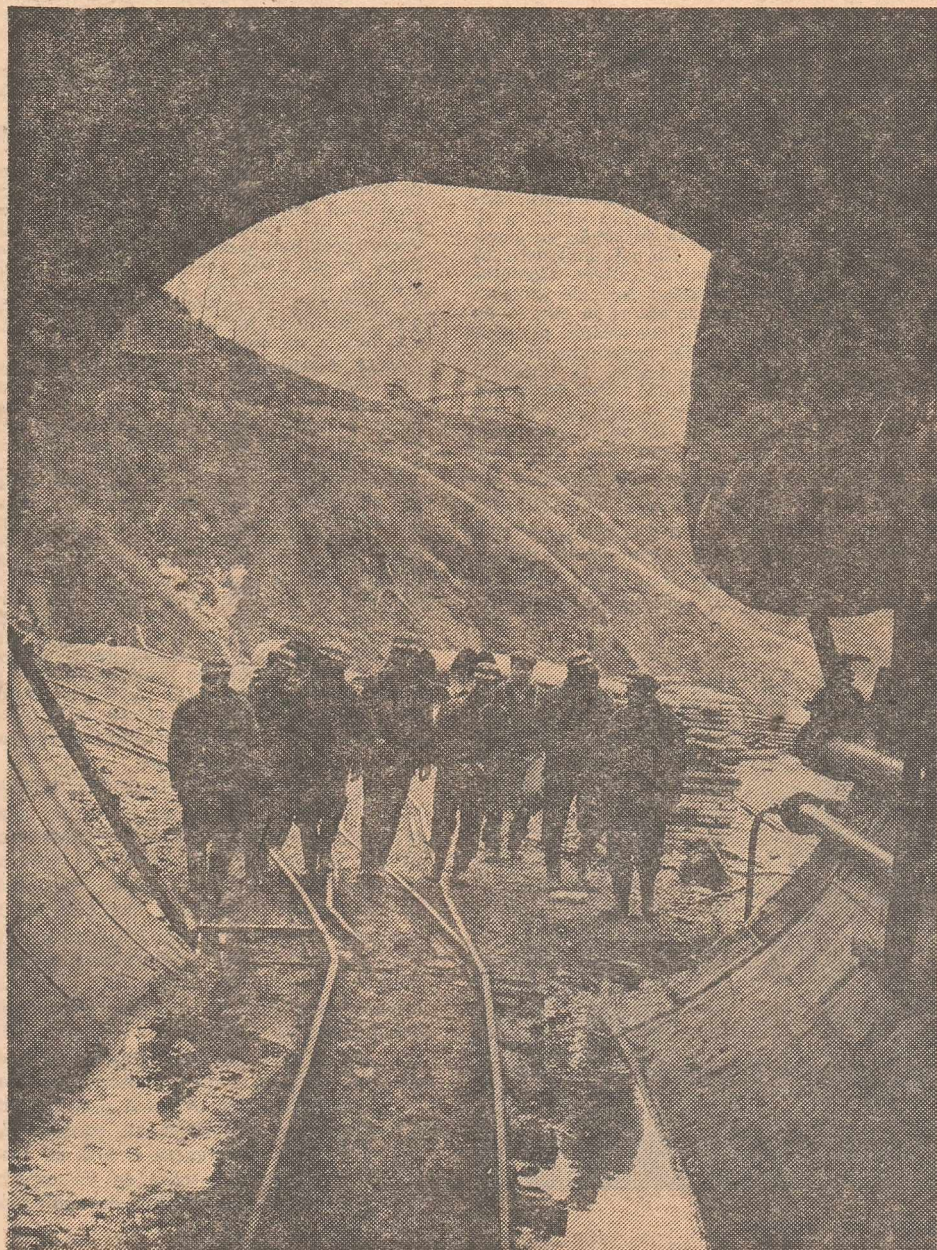
Infăptuită fără cusur, avînd ca garanție celelalte lucrări hidroenergetice de pe apele țării, multe din ele unicate de tehnică și de artă, premiere absolute ale domeniului, care se cheamă Argeșul, Lotrul, Porțile de Fier, Someșul, Sebeșul, Bistrița, Cerna, Motrul. Din toate aceste locuri au venit, aici, în Munții Retezatului, constructorii cu state vechi, care realizează cu competență, cu dăruire, cu eroism, această nouă și impresionantă cetate a energiei. Coloniile constructorilor (sînt patru asemenea colonii, veritabile orașele, cu cabane ce înglobează peste 1500 de camere,

apartamente sau garsoniere) străbat valea Riului Mare ca o coloană vertebrală, apăsat marcată, pe tiparele arhitectonice ale vechilor case de birne și ale sălașelor de oiieri ale Clopotivei. Sînt orașele de cabane sau de „barăci” (așa le zic cei ai locului: „barăci”), dar construite după cele mai noi exigențe, în rimă cu edificiile marii hidrocentrale (construite după cele mai noi exigențe!). Electricitatea, încălzirea centrală, apa curentă, pereții captușiți cu tapete, dușurile cu mochetă și, lingă ele, lingă aceste „barăci” (să le spunem și noi așa!), cinematograful și clubul, dispensarul, școala și grădinița, complexul comercial cu magazine moderne și cu prestări de servicii de tot felul, fac din aceste colonii niște așezări citadine, fără nimic din atmosfera de bivouac sau de „baracă”. Un confrate, cu cîteva luni în urmă, le-a numit „așezări de vile”. Dar se pare, după cum ne povestește ing. V. Dănilă, directorul grupului de santiere, că formula a indispus niște „organe”, niște factori financiari, în ale căror scripte scria „barăci”... Deci, barăci să rămînă! Nu lipsesc, pe aleile ce despart aceste „barăci” (adică aceste clădiri cu etaj, cu balcoane, cu frumoase scări exterioare, cu antene TV pe acoperișuri și perdele colorate la ferestre), nici straturile de flori, acum măturate de vîntul iernii. Locatarii s-au constituit, într-un scurt răsîmp, într-o familie urbană cu tradițiile ei, în care s-au adus însușiri, particularități, culori, accente, turnate toate într-o calitate nouă. Toți sînt „oameni de pe Riul Mare”, chiar dacă vin de la Lotru sau de pe Dunăre. Toți s-au legat de aceste locuri, prin intermediul santierului, cu niște legături ca de rudenie. Amintirea începuturilor santierului, a primelor edificii ridicate în acești munți pustii, într-o vreme în care oamenii locuiau în rulote, este prea proaspătă, cu întreaga ei epopee de bărbăție și fraternitate, pentru ca oamenii să se poată despărți atît de curînd în familii (cu cap de familie), în familiuțe sau neamuri. E mai simplu și mai util să se păstreze vechea și nobila solidaritate a luptei cot la cot din vremea străpungerii primelor galerii, a primului drum de asfalt prin sihlele munților. O asemenea familie n-are nimic de-a face cu familiile de pionieri din vestul american, deși cineva (tot un confrate) a riscat apropierea. Raportul este mai curînd invers, fiindcă ei, acești „oameni ai Riului Mare”, cum singuri își spun, n-au venit, precum ceilalți, ca să-și dureze pe cont propriu „o situație”, ci, dimpotrivă, să ridice această mîndrie a tuturor care este marea cetate a energeticii din bătrîna Țară a Hațegului. În acești munți ai Țării Hațegului, „țară” a străvechimei și dăinuirii noastre, pe care i-am bătut cu pasul cîteva zile, cu emoția filării unor ediții princeps, am descoperit, astfel, altitudini ale creației atingînd valori ce ne umplu de bucurie, de înviorătoare mîndrie de a le fi contemporani. Am descoperit, altfel spus, creatorii în înțelesul major al cuvîntului, care ne-au dat, cunoscîndu-i, sentimentul de a-i fi răs_cittit, printr-o operă înedită, pe bătrînii cititori de civilizație ai Țării Hațegului, țara Sarmizegetusei și a augustei Ulpii, la statuile cărora ne înclinăm de vreo două milenii. Cei de azi, cu camioanele, buldozerile, excavatoarele, perforatoarele și coloniile lor, au adus, și ei,

în aceste locuri, civilizația măsurilor marce și constructorii romani care au tăiat această vale șoseaua arhaică a origini noastre. Într-un fel, și ei, cei de acum, păsît într-o lume a etnograficului (Țara Hațegului, ca toate vechile noastre „țări” fiind un cuib parfumat și străvechi viață, păstrînd intacte rudimente și sedimente din dedesubturile istoriei, „sile vîi” ale existenței și ale civilizației din capul vremii) și sînt deci niște descălécători. Dar ei, cei de acum, în virsitoare majoritate oameni tineri, n-avînității, n-au orgoli de autori de istorie (deși fac istorie!) și nu vor fi mortific în marmură. Sînt prea vîi și prea mîndri pentru asta, legea creației lor e cooperarea, unicitatea operei este o rezultat obștească de eforturi și îndrăzneli. Iamăni, de unul singur, nu-si poate scrie numele pe un baraj, sau pe portalul unui guri de tunel, fiindcă zidul ar roși.

Și mai este ceva: creația, la aceste caverne sau subterane, pe creștetul munților sau sub talpa lor, se desfășoară în condiții aparte. O prezidează camaraderia, solidaritatea deplină (cea care face cum spunem, ca oamenii unei colonii, ei hațegani, moldoveni sau olteni, să constituie într-o unică, mare familie), prezidează răspunderea fierbinte pentru destinul și reușita tuturor, răspund care apropie și suprapune santierul cu cîmp de bătăie sau cu o expediție polară. Fără teama de a greși, putem spune am revenit din Munții Retezatului cu model, cu un model de etică și de clinică propriei adevăraților creatori, propriu a vîraților autori de civilizație.

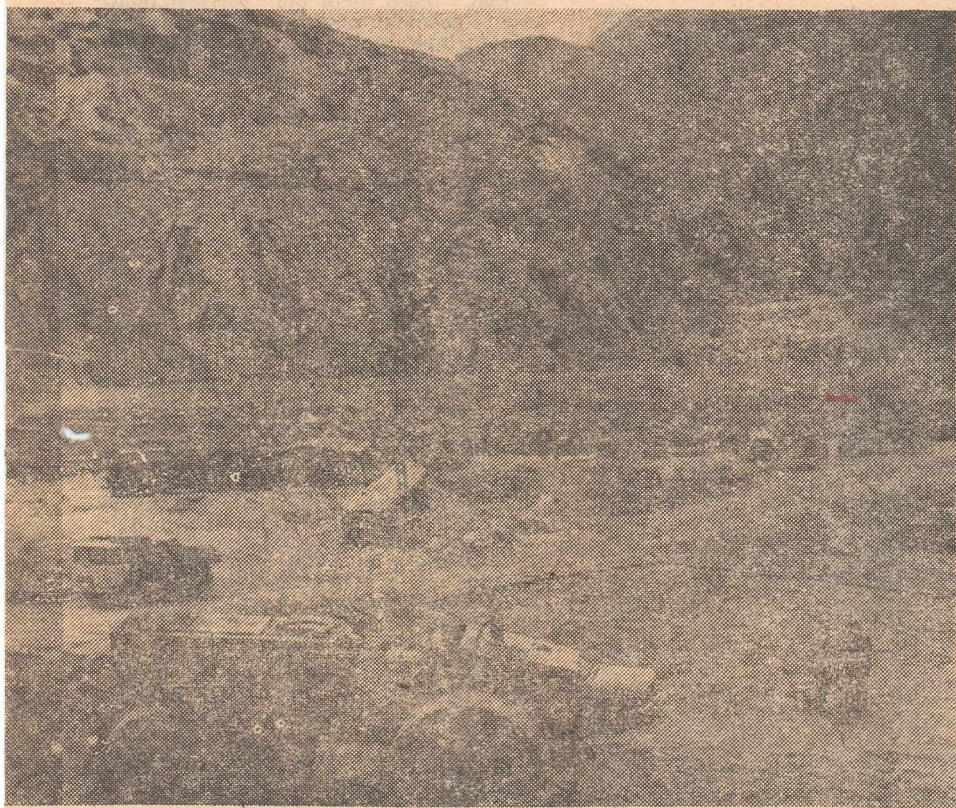
Pe ei, pe acești oameni, nu-i descoperim ușor. Pe drumul axial care urcă din punctul „Brazi” (sediul central al grupului santiere) la barajul ce se ridică în punctul numit „Gura Apelor”, singurele oaze de viață sînt coloniile. În rest, lungul drum

O baladă

Pe dunga Ardealului,
La curțile Marcului
Beu ficiorii Iancului;
La masă de lemn de prun,
Be Iancu rachieu de-al bun;
La masă de uas de pește,
Be Iancu, să veselăste.
Da' Iancu din grai grăie:
— „Beți, ficiori, și nici pre,
Că dușmanii-s pă cole”.
Nici vorba nu' sfiștea,
Dușmanii-n casă untra
Și din gură cuvînta:
— „Dă-te, tu, Iancule, prins,
Nu iești vernic să șii tist;
Dă-te, Iancule, legat,
Nu iești vernic de-mpărat”.
— „Ba, io, prins că nu m-
Că nu-s muiere cu concii,
Să mă dau că nu mai poci;
Nici nu-s muiere cu cîrpă,
Să-m' șie de dușmani frică.

VOARELE ENERGIEI

e pusțiu, încurcat și ascuns în ceața dimineții de iarnă, care-și întinde voalul obscur peste toți munții. Ici-colo, însă, din asfaltul drumului axial se desfac niște brațe, care se pierd, în serpentine strînse, pe pante rezezi, spre înălțimi, spre gurile galeriilor. Munca spectaculoasă a oamenilor, a celor ce sapă drumul apelor pe sub munți, se desfășoară fără martori, în locuri inaccesibile ochiului călătorului, în locuri în care ceața, amestecată adesea cu norii, insistă, aflăm, cit e ziua de lungă.

La Gura Apelor, pe șantierul barajului, la o altitudine de aproape 1000 de metri, în plină pădure montană, aerul e tare ca un alcool, iar liniștea atît de înaltă, atît de totală, încît o poți auzi. Pînă aici, apele Riului Mare au venit și au spumegat tot timpul printre bolovanii ciclopici, cărați de pe creste. Acum, aici, riul tace, acum aici, la Gura Apelor, gura apelor s-a închis, riul curge pe sub pămînt, prin tunelul care l-a deviat, ca să facă loc construcției barajului. Maistrul Mihai Roșu, secretarul de partid de la baraj, om tinăr, abia insurat, de fel „din zonă”, reintors „în zonă” după un ocol de mai mulți ani în zgomotoasa Vale a Jiului, simte că liniștea de aici „îl pătrunde pînă la os”, ca un curent electric. Huruitul buldozerelor, al camioanelor (șantierul se află la ora buldozerelor, a camioanelor, a ultimelor excavatii, a primelor turnări de balast) e absorbit de cerul vast și de pădurea străveche ca de-un burete. Ca să nu-l asurzească liniștea, ca să nu rupă prea brusc, prea brutal, cu cadentele, zgomotele sau amintirile Văii Jiului, care i-au marcat existența. Roșu își face drum, mereu și mereu, în galeria aducțiunii din preajmă, cea a „golirii de fund”, cum îi zice constructorii, unde brigada lui Ion Birsan, venită și ea tot din Valea Jiului, se luptă cu o rocă teribil de fisurată, străbătută de „goluri”, de „prăbușiri”, de ma-

teriale eterogene, care fac dificilă înaintarea. Acești munți ai Retezatului sînt, toți, zice Roșu, aprobat de Birsan, niște munți fisurați, ruinați, pe care apele îi pot fierăstrui cu ușurință, desfercînd, unde nu te-astepti, coerența de eră a rocilor, lăsîndu-le într-un echilibru precar, încît îi-e frică să spargi de peretele galeriei un ou. Astfel că, lingă moderna tehnică de străpungere, săvîrșită nu cu perforatoare, ci cu moderne „brațe de perforat” montate pe un buldozer, la fel de importantă, dacă nu și mai importantă, este tehnica betonării. Pe scheletul strălucit de fier care e axul acestor munți trebuie asternute, pas cu pas, betoane de calitate înaltă, cea mai infimă carie a rocilor, în subteran ca și în baraj, trebuie plombată cu așa-numitul „lapte de ciment”, care să se opună eroziunii secrete a apelor. Fiindcă apele de munte n-au nisip, necesar făuririi betoanelor și „laptelui” anticarie, ci au numai pietre, pietrele apelor sînt măcinate în morile stației de sortare a șantierului, care le prefac într-o pulbere fină. Astfel că, zice Birsan, lucrurile, la ora de față, „merg”, toate condițiile sînt asigurate, munca se desfășoară „în liniște”, fără surprize.

Ne întoarcem la liniștea de afară, închisă ca un arc de cristal (cerul, de-acum, s-a limpezit, ceața s-a subțiat, împrăștiindu-se grațios peste apele care ies, undeva, jos, din tunelul de deviere) deasupra șantierului celui mai mare baraj de pe riurile din România. Un șantier pe care s-a excavat, pînă acum, un milion și jumătate de metri cubi de pămînt. S-au turnat, în același timp, în corpul colosului, cam un sfert de milion de metri cubi de balast. Se muncește și noaptea, la lumina reflectoarelor, se excavază intens, se toarnă intens și, zice inginerul Mircea Pirvănescu, șeful producției pe grupul de șantiere, s-ar fi excavat și mai mult, s-ar fi turnat și mai mult dacă în primăvară, la cîtva timp după devierea apelor, apele, umflute brusc de topirea zăpezilor, n-ar fi încurcat niște treburi, aruncînd lucrările înapoi. S-a muncit eroic, au fost aruncate, la rîndu-le, apele înapoi, timpul pierdut e în plină recuperare, într-o cursă contracronometru a hărniciei, într-o bătălie care rămîne, desigur, grea, fiindcă ea se duce cu munții, cu apele, cu o natură sălbatică, niciodată supusă, rebarbativă la încălcarea unui domeniu strămilenar. În această țară a Hațegului, a străvechimei, cu străvechimele neclintite de mii de ani, capetele istoriei totuși se leagă, constructorii de azi se întîlnesc cu cei de ieri, valorificarea apelor acestor munți au făcut-o și cei de ieri. S-au deshumat, în hotarele Clopotivei, urmele unui apeduct, care, se pare, alimenta cu apă Ulpia Traiană. Riul Mare a mai fost deviat, cu aproape două milenii mai înainte de devierea care s-a consumat la Gura Apelor, prin iazuri care, rupîndu-i albia, desfăcînd din ea brațe și crengi de apă, împărțînd prin ele sesul din poala muntelui, au compus un pitoresc și, totodată, eficient sistem de irigație, din care oamenii Clopotivei, urmașii dacilor cucerii de romani, s-au înfruptat și se înfruptă și azi. Constructorii de pe Riul Mare captează deci, transformîndu-le în lumină și energie, niște izvoare arhaice, a căror memorie și a căror ființă nu s-au pierdut, nu se pierd, ci, dimpotrivă, se implinesc.

Încă un fapt, prelungind tabloul și semnificatia unor armonii care nu se tulbură, nu se pierd. Tunelul „aducțiunii secundare” străbate, pe mai mulți kilometri, Parcul național al Hațegului, monument al naturii, rezervație de animale rare, și, ca să nu-i tulbure miracolul, constructorii au imaginat un sistem de lucru strict subteran, în care puțurile sau gurile galeriilor sînt puține, deschise în zone excentrice rezervației. Ne explicăm, mai pe deplin acum, de ce pe acești constructori nu-i prea vezi, de ce aici, în Retezatul pe care l-au ocupat cu zgomotoasele lor mașini, care prefac un întreg peisaj, e totuși liniște.

E liniște și în colonia Brădețel (colonia celor ce construiesc „aducțiunea principală”). Un tinăr inginer, Ioan Radu, fost, pînă ieri, cadru didactic, șef de lucrări la Institutul de subingineri din Hunedoara, venit aici, zice, „ca să facă meserie”, actualmente șef de lot la punctul numit „Valea Mare”, ne conduce printre barăci cu perdelele trase (bărbații, toți, sînt la lucru, femeile la cumpărăturile matinale, copiii la școală) și printre clădiri în construcție, printre care un club, edificiu de piatră, cu o frumoasă arhitectură, ca de „chalet” montan, și o viitoare țesătorie, în care vor lucra nevestele și ficele constructorilor. Plonjăm în galeria de la „Valea Mare”, după liniștea treală de-afară, într-un infern de zgomote. Roca, aici, e de cremene, perforarea ei iscă vibrații ca de cutremur, ca de ocean subteran agitat de furtuni nevăzute, totul se clatină, căștile de protecție nu stau pe capete decît legate, miinile care tin uneltele sînt gata-gata să fie smulse din umeri. Șeful brigăzii din aval, Nicolae Grapinoiu, este, și el, un om foarte tinăr, are 29 de ani, dar are un stagiu pe șantierele hidrotehnice (ultima oară, la Sebeș) de 10 ani. Doar cu cîtiva ani mai în vîrstă e șeful celeilalte brigăzi, cea din amonte, Vasilache Vasile, venit aici de la carierele din Poiana Ruscăi.

Afară, la zi, pe valea Riului Mare, e numai soare, ceața s-a spulberat cu totul. Valea aceasta îngustă, strălucită, sugrumată de munți, este, de fapt, și ea, ca un fel de mină, un fel de vastă mină naturală la zi, pe care soarele o inundă tîrziu, mult după răsărit, prin explozie. Aici, între mînti, zilele, ca și nopțile, vin subit, prin surprindere, ca prin răsucirea unui comutator electric gigant. E dimineată! Asta înseamnă că aici e zi plină — dimineața a fost mai demult, în golul văilor — cu un soare care s-a suprapus violent, dinamitînd noaptea și ceața, printr-un contact sumar de fitil aprins. L-a aprins un miner și s-a făcut ziua. Seara, la fel: a suflat un miner în uriasa-i lampă, care altminteri luminează întreg universul, și s-a făcut noapte. Toată lumea doarme aici, pe Riul Mare, într-o tăcere deplină de univers care se regenerează. Așa trebuie să fie ziua și noaptea în Cosmos.

Părăsim șantierul noaptea, știind că în urma noastră, în această tăcută, copleșitoare noapte, niște oameni totuși nu dorm, ci muncesc intens, în galeriile subterane sau la barajul de la Gura Apelor, ca să aprindă, pe cerul țării, mai repede cu un ceas, niște lumini.

ILIE PURCARU ■

Familia

Mi-a călcat pragul de curînd un om dintr-un sat de lingă Galați, Vasile Popa, lăcătuș de meserie, un moldovean voinic spre șaiszeci de ani, îmbrăcat foarte modest, numai mîini lucrătoare și bunătatea ochilor rămași la vîrsta copilăriei.

Are zece copii, nunta celui mai mic a fost în vara aceasta, și douăzeci și trei de nepoți pînă acum.

Cu mina sa muncitoare i-a crescut pe toți zece și i-a îmbrăcat și i-a instruit cu vorba și uneori cu nuioua și toți sînt acum oameni așezați, cu o meserie cinstită și o viață dreaptă și curată în familie și la locul de muncă.

Dumnealui a venit să-mi spună că scrie în zilele de sărbătoare și versuri, că nu a arătat nimănui pînă acum cele peste o mie de poezii ce le-a scris, că nici mie nu o să mi le arate încă pentru că trebuie să alege din mai multe caiete, dar dînsul care a citit cîteva din cărțile mele vroia să vadă cum arată un poet care are și el copii, e-adevărât mai puțini, și care se trage dintre tărani și el și scrie despre viața noastră.

Parcă o indiscreție să spun cîtă bucurie mi-a adus omul acesta în casă, cu modestia lui, cu încrederea lui în viață, mulțumit cu atîta de puțin, plin de nădăjduire și seninătate, angajat la greul acestei țări, muncind din zori pînă seara fără să-și fi pierdut omnia, fără să-și fi abrutizat sensibilitatea, dorința după frumusețe și puritate, interesul pentru carte, pentru viață și rînduiala celor care scriu cărți astăzi în țara noastră.

Oameni ca acest moldovean au alcătuit oștirea lui Ștefan cel Mare la Podul Înalt și la Războieni, astfel de bărbați au, biruit murind la Mărășești și în cele din urmă unul dintre ei a fost însuși Ștefan cel Mare sau Mircea cel Bătrîn. M-am gîndit la Sadoveanu însuși cu cei zece copii ai săi lucrînd și el din zi în noapte în cuvîntul românesc, la eroii săi senini și tăcuți, așezați într-o mătăcă de spiritualitate la înălțimile căreia puțini ajung. A scrie, știindu-ți cărțile ajunse în casele unor astfel de oameni, este o cinste pentru care nu sîntem mulțumitori îndeajuns.

IOAN ALEXANDRU ■

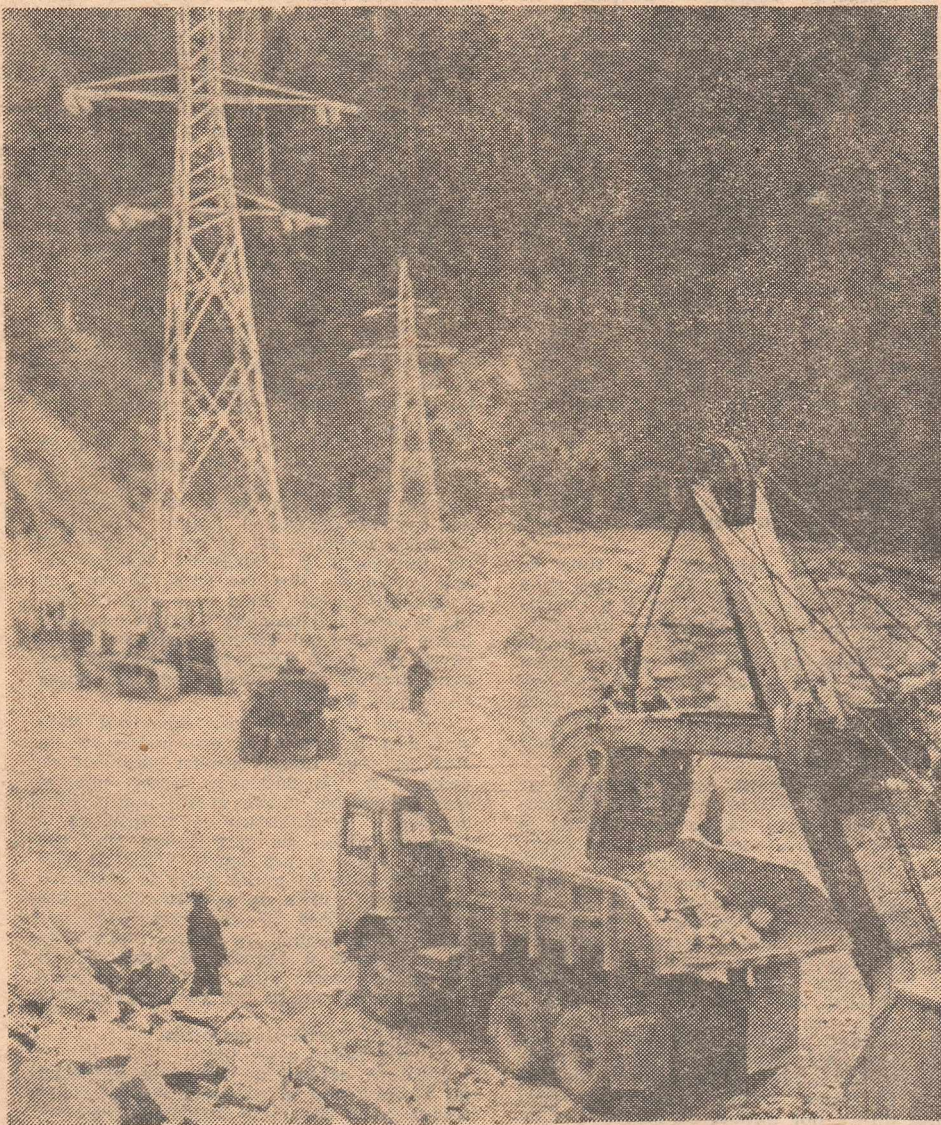
Iancului

Că-s ficior cu comănac,
Verde ca frunza de fag,
Roșu ca floarea de mac,
Merg în bătălii cu drag”.
Să țipă Iancu călare,
Tată Turda tremurere,
Pe unde Iancu mere
Nimnica nu s-alege,
Dușmanii din grai grăie:
— „Iancule, Măria ta,
Lasă Turda, n-o prăda,
Că-ți dăm banii cu mnerța,
Galbinii cu feldera.”

— „Mni' nu trebe bani să-m' dați,

Făr', portu să vi-l lăsați;
Doamnila și fetile
Să țipe minușile
Și să icie furcile,
Să să țasă pinzale,
Pă cum fac romancele.”

ANA CHIOREANU ■

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Geneza unui cîntec: „Deșteaptă-te, române!”

— Tovarășe Virgil Medan, ce știm pînă acum despre dumneavoastră este că sînteți membru în Uniunea compozitorilor, cercetător științific principal la Centrul de îndrumare a creației populare din Cluj-Napoca și că sînteți născut la 3 mai 1930. De asemenea, sînteți autorul unor importante culegeri de cîntece populare. Multe din ele au văzut lumina tiparului. În 1965 — „Cîntece de viață nouă”, în 1968 — „160 melodii populare instrumentale”, în 1969 — „1000 strigături de pe Someș”, iar în 1972 a apărut volumul „Cîntece de joc”. Ce ne mai puteți spune la această scurtă prezentare?

— Pe lingă volumele de care ați amintit, am mai participat la editarea unor volume colective. Astfel, am făcut introducerea la volumul de „Datini și dansuri populare din județul Cluj” și la volumul „Samus I” — lucrare ce cuprinde comunicări de la Festivalul folcloric someșean din 1976-1977. De asemenea, am susținut comunicări, publicate în volumul de lucrări la Congresul de etnologie europeană de la Paris și la simpozionul dedicat reciprocității culturale româno-ugoslave în domeniul literaturii populare de la Pancovo. Formația de taragotiști „Tulnicelul Iancului”, formație ce am pregătit-o cu „Suița moșească”, a obținut premiul II la Festivalul național „Cîntarea României”. Pregătesc volumul de cîntece populare inedite ce va vedea lumina tiparului la începutul anului viitor intitulat „Cîntece epice”, volum dedicat marii noastre unități, și un volum de cîntece pentru copii „Samus II”.

— Spuneți că volumul „Cîntece epice” este o culegere de cîntece populare inedite. Ce va cuprinde ea?

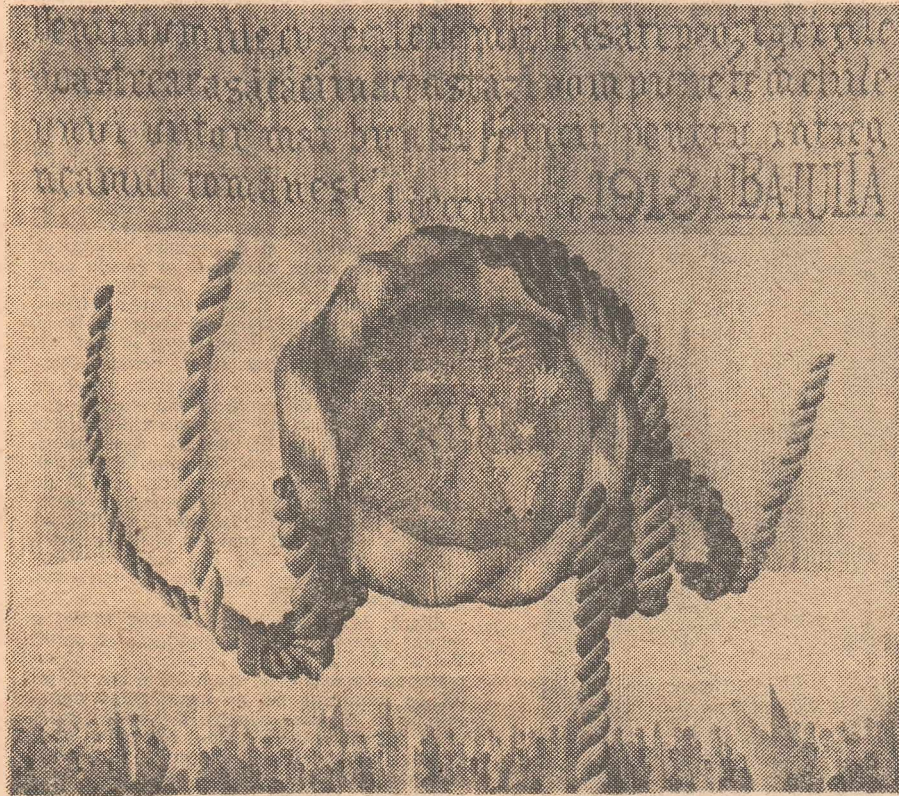
— 314 piese inedite, culese personal, de pe o arde ce se circumscrie în bazinul someșean. Ca o definiție a cîntecului epic v-aș putea spune că el înseamnă cîntecul narativ, cîntecul povestitor care descrie o întâmplare — avînd o tematică deosebită, cu o vechime a cărei origine e amplasată în preistorie, cîteva cîntece avînd filoane chiar în cultura primitivă. Așa sînt unele din piese pe variante ale temei „miracolul cerbilor”, tratînd metamorfozarea copilului de vinător de cerbi, subiect pe care compozitorul și folcloristul maghiar Bartók Béla a compus celebra „Cantata profană”. O piesă de mare

audiență, care își are rădăcinile inspirației tocmai în aceste vechi balade românești. Altă temă este cea a mitului creației și al zidirii prin jertfă (variante ale baladei Mesterului Manole). Apoi tema surorilor, semnificînd ziua și noaptea, tema șarpei. În fine, temele unui mare număr de fabule și zicături. Această mare bogăție tematică circumscrie în sfera mitologicului demonstrează filoa-

nele continuității etosului cîntat în spațiul sud-european din timpurile cele mai vechi pînă în contemporaneitate. Cu alte cuvinte, stă mărturie elocventă că valahii sînt descendenți direct ai tracilor în ipostaza latinizată. Faptele de vitejie, transmise în mit, atribuite unor figuri legendare cum ar fi Novac, Gruiă, Marcu, Ilie oglindesc prin cîntec perioada social-istorică, timpul respectiv, lupta milenară

a neamului nostru pentru dreptate socială și națională. Alte teme: „Bogatul și săracul”, „Birișul” și cele șase variante ale baladei „Pîntea Viteazului” — celebrul haiduc a cărui luptă pentru dreptate este bine cunoscută în acest context al perioadei de trecere de la secolele XVII—XVIII în zonele Maramureșului și Someșului. Culegerea mai conține și un cîntec despre țărănul Horia din Albac. Ciclul cîntecelor închinat „Regelui munților”, conținînd 16 variante inedite, aici fiind vorba de Avram Iancu, unul din cei mai iubiți eroi ai neamului nostru — celebrează faptele de luptă ale îndrăgîntului erou popular. Tot acest ciclu consemnează și un cîntec despre Unirea din 1918, acel act istoric de imensă importanță social-politică care a deschis drum spre viitor României. Cercetările etnomuzicologice pe care le-am efectuat de un sfert de veac m-au condus la constatarea că anumite teme melodice au evoluția interesantă nu numai din punct de vedere istoric, ele urmărind îndeaproape destinul neamului nostru.

Linia melodică a cîntecului „Deșteaptă-te, române!” o regăsim în multitudinea variantelor răspîndite pe întregul spațiu valah cu diferite funcții rituale. Semnificativ este faptul că această melodie — înainte de a-i fi adaptate versurile poeziei „Un răsunet” — o regăsim în contextul unor mișcări sociale și naționale anterioare evenimentelor din 1848. Nu este greu de observat înrudirile existente dintre melodia „Deșteaptă-te, române!”, care a devenit simbolul unității noastre naționale, și alte cîntece, unul pe versurile lui Grigore Alexandrescu, „La sinul mamei mele”, altul pe o poezie a lui Anton Pann. Melodia o regăsim într-o variantă a celebrului cîntec „Mugur Mugurel”, foarte popular în epoca mișcărilor sociale și naționale conduse de Tudor Vladimirescu. Variante ale acestui cîntec, pe care l-am dat ca exemplu, se prelungesc în timpul și spațiul istoriei. Marea intensitate cu care nesfîrșite variante ale melosului valah circulau într-un spațiu european întins a favorizat cunoașterea timpurie a lor și imortalizarea de către muzicieri a liniei melodice, dîndu-le o înfățișare cultă.

CELLA GRIGORAȘ-NEAMȚU: Hrisov-1918 (Tapiserie)

SORIN POSTOLACHE

PAGINA DE LECTURĂ

Solfegiul biruinței

De la una dintre scrisori aveau să se abată asupra noastră grele încercări pe care era gata-gata să le biruim. O abonată ne scria pe opt pagini de maculațor că bărbatul ei o bate în fiecare zi cu cele mai diverse căști. La început, cînd erau tineri, folosea broșuri de popularizarea științei, subțiri și al căror preț nu depășea niciodată doi lei. Se chiar obișnuise, nebanuind că între timp oamenii vor scrie cărți groase și cartonate: „După ce m-a lovit, stimată redacție, cu „Anna Karenina”, am dat fuga la biblioteca orașenească și m-am întors descurajată. Mi s-a explicat că strălucitul roman al lui Tolstoi este destul de fragil dacă-l comparăm cu „Iluzii pierdute” al lui Balzac. Nu vreau să vă răpesc prea mult timp dar rînd pe rînd am simțit pe pielea mea travaliul literar, pasiunea pentru scris a lui Breanu, Cervantes, Aurel Mihale, Goethe și Haralamb Zîncă. Nici cu Proust n-am fost scutită de decepții. Plecam de acasă și mă refugiam în voluptățile artelor nescrise. Dar totul a fost zadarnic. La întoarcerea acasă, Miron mă aștepta în hol și se făcea că studiază cartea de bucate a Sandei Marin. Îmi pretindea să procur toate edițiile și mă acuza că găsesc fără să țin seama de erată. Am fost nevoită să intențez acțiune de divorț și în acea zi mi-a aplicat o bătaie cu citația primită de la tribunal. A fost o mîngiere, dar nu l-am iertat”.

Ascultam toți indignați, în timp ce Lițucă ridea foarte tare de se auzea pînă la redacție. Consternat, Nelu și-a permis să-l întreb ce i-a provocat iaritatea. Îngăduitor, Filip a spus: „Unchiule Nelu, dumneata știi să gătești ardei umpluți?” Lițucă l-a numit imediat șef de secție și apoi i-a spus lui Nelu: „Uite ce este, camarade, răspunde la întrebarea lui Filip în mod concret și fără amănunte inutile”.

Nelu s-a însuflețit brusc de parcă ar fi venit de la strand și fără să se întimideze a început să rostească blind și curgător o veche amintire de pe front. „Mai aveam două zile, Coloneiul Tănăsescu, în viața civilă funcționar la Inalta Curte de Casație, ne-a invitat în cortul său și ne-a spus cu vocea sugrumată: Am rămas în urmă sau inamicul s-a retras neașteptat de repede. Trebuie să ne regroupăm. Trupa trebuie să fie bine hrănită două zile și să-și refacă moralul și forțele. Din păcate, toți trei bucătarii au fost luați prizonieri, cu cazane cu toți. Avem gaele, arpacas, pesmet și posibilitatea de a face focul. Soldații nu trebuie să simtă lipsa zarzavatului, deci unu dintre noi trebuie să gătească. Cine se oferă? Fără nici o ezitare l-am indicat pe sublocotenentul Zaharia care

era din părțile Transilvaniei și imi povestea sistematic ziua tăierii porcului la el, la Codlea. Băiatul a fost nevoit să-și recunoască minciuna și colonelul Tănăsescu l-a pedepsit drastic. Simțindu-mă vinovat, mi-am spus: Nelule, trebuie să te descurci. Am spus că o să rezolv totuși și m-am dus în recunoaștere după alimente. Zorile ne-au găsit victorioși. Am reușit să vinăm trei porci și o oaie și pe bază de chitanță de mină să procurăm următoarele: sare de lămie, tarhon, varză roșie, două borcane de castraveți, oțet din gogoșari, bulion, fideluță, ardeiși și ulei din cincisprezece candelă. Păstrez și acum chitanțele. Cît mai departe de pozițiile noastre am amenajat într-o ripă o bucătărie și o cămară de alimente. La prînz băieții au mîncat ciorbă cu fideluță, ardei umpluți și ostropel, fiștețe însoțite de salată. Dacă nu eram reparați de aviația inamică, m-aș fi ocupat și de desert. Așa că, bunul meu Lițucă, ai călcat pe o mină. N-am onoarea s-o cunosc pe Sanda Marin, însă din acea zi bucătăria a rămas în imaginația mea ca un prizonier care a spus totul. Adică, bunul meu băiat, artei culinare i-am smuls toate secretele”.

Lițucă s-a abilit la față și a început să vorbească foarte repede pronunțînd la intervale regulate cuvintele fals, uz de fals și concurs. În ziarul de a doua zi era inserat următorul anunț: „În deschiderea meciului de fotbal va avea loc un interesant și atrăgător concurs de artă culinară. Poți participa bărbăți cu stagiu militar satisfăcut care știu să umble la aragaz și pionierii frunțasi cu aprobarea comitetului școlii. Juriul va fi alcătuit din frații Dragomir. Premiile vor avea dreptul să-și ducă mîncarea acasă și să ajute la nunți”.

Cazanul la care fusese repartizat Nelu strălucise în soare. El era incins cu un șorț pe care fusese aplicat numărul de concurs 8. Îi dădusem vechea noastră oală de ciorbă, cîteva crățiți, cuțite bine ascuțite și o răzătoare. A refuzat să ia la el paginile pe care le-am rupt din Sanda Marin și era foarte sigur de victorie. Se uita cu multă grijă la lădița cu zarzavat și cuțitele de condimente. Mi-era tot timpul frică să nu scape sarea pe gazon. Din tribune se auzeau încurajări de prost-gust și concurenții erau ochii cu cartofi mici. Pînă și factorul postal Birsan, deja amețit, striga de la peluza a II-a:

Nelu Ciorbă nu ne minte, Are zahăr, n-are linte. Jucătorii echipei de fotbal se antrenau pe terenul mic și extrema stîngă Feher trăgea peste poartă în imediata apropiere a celui de-al doilea șot al meu. Cu cîteva minute înainte de începerea concursului

și-a făcut apariția Lițucă ducînd împreună cu frații Dragomir o cratiță uriasă și un purcel. Mi-am dat seama imediat că era al lui Vișan pentru că avea o ureche tăiată și minca doar trifoi. Lițucă era îmbrăcat cu un tricou de la lotul județean de popice și a refuzat să-și pună boneta pe motiv că trebuie să țină porcul. Feher, fără să știe la ce se expune, a mai expedit un balon doar asemenea unui pepene s-a așternut în imediata apropiere a lui Lițucă. Acesta a găurit mîinga cu tirbușonul și a propus ca Feher să joace în echipa de pitici, la apărare. Măsura a fost adoptată imediat și dealfa după concurs echipa noastră a fost surclasată de Tricotajul cu cîteva goluri. N-am reușit să le număr pentru că eram emoționată. Așteptam rezultatul.

La semnalul primarului Paraschiv bărbății din concurs s-au aliniat lingă plite și au aprins focul. În admirația liceului de fete, gazda cercului artistic, Lițucă, a pus un ibric pe foc și și-a făcut o cafea tare și dublă. Ceilalți transpirau la curățatul cartofilor. Concurentul cu numărul 18, arhitectul Stamatia, a primit prin gardul de sîrmă o mină de bame și era gata-gata să fie descalificat. Nelu curățea morcovii plin de siguranță. Mi-am dat seama că este de departe cel mai pregătit. Lițucă asculta la tranzistor muzică pe programul 1 și privea disprețuitor pe aceia care deja desfăceau cutiuțele cu bulion. Mi-a făcut impresia că Lițucă a renunțat și chiar vrea să stingă focul. Mi-am zis că e și asta o dovadă de bărbăție: vîzîndu-te depășit, renunți la concurs și le aștepti pe cele viitoare. Nelu îi striga: „Nu te lăsa, băiete! Treci direct la felul II”. Frații Dragomir, în costume de tercot, gustau din cazane și pretindeau de la fiecare concurent disciplină și competență. Ajuși în dreptul lui Nelu au aruncat în cazan o mină de sare și i-au confiscat oțetul. La Lițucă au zăbovit mai mult, se uitau la ceas și vorbeau în șoaptă. S-au anunțat ultimele cinci minute. Lițucă și-a pus oala pe foc și a dat drumul la purcel. Ud de lacrimi și fără tricoul cu numărul 11, Feher a ajuns animalul speriat lingă groapa cu nisip și atunci mi-am dat seama ce extremă de clasă a pierdut orașul nostru.

La încheierea timpului regulamentar, cazanele, crățițele și oalele au fost strînse și duse sub tribuna oficială. După ce reprima întii a meciului de fotbal s-a încheiat, s-au anunțat rezultatele. Marele premiu, premiul juriului precum și medalia jubiliară „Să fim tot mai buni”, acordată de comitetul de femei, i-au fost atribuite lui Lițucă. Fără să înțeleg nimic am auzit uitată meniul său: Salată la Voila, omeletă haiducească cu ciuperci și piine prăjită, supă cu fidea sau ciorbă țărănească de vacă, antricot de vițel cu sos de muștar, pilaf de măruntăie, păstrăvi la țigă și ștrudel. La urmă ciorbă de potroace. Premiile doi și trei nu s-au acordat. Nelu a luat o biată mențiune pentru maioneză.

Din tribune s-au auzit strigăte. Să vedem mîncarea situată pe locul întii! Prin plinie, frații Dragomir au anunțat că mîncarea a și fost dusă pe ogoare unde în acele zile, afirmau ei cu obraznicie, timpul îi favorizează pe cei harnici. Arhitectul Stamatia a încercat să-și protesteze, însă sfătuit de nevastă și de soacră și-a strins crățițele și s-a dus la film. Tot drumul Nelu spunea încetșor: Rezultatul a fost viciat, dar nu asta contează. Ajuși acasă m-a chemat sub bătrînul vișin la umbra căruia în urmă cu douăzeci de ani îi oferisem primul pahar cu apă și trist m-a întrebat: „Putem oare avea încredere în el? Nu stimez cu adevărat pe aceia care-și procură locul întii cu ajutorul unor frați bucătari. Nu voi uita ziua cînd sub cerul acoperit de avioanele inamice am gătit cinstit și singur pentru patru companii de pușcași. Cel puțin jumătate erau de elită”.

L-am rugat să aminăm discuția ca să mă pot reculege și să judec ca de fiecare dată singură și la obiect situația. Lițucă a intrat tocmai atunci pe poartă însoțit de un sfert din fanfara orașului și cu medalia prînsă de gît. S-a cîntat de vreo 25 de ori:

Mulți ani trăiască, la mulți ani!
Cine să trăiască, cine să trăiască?
Lițucă să trăiască, la mulți ani!
„Unchiule, la noi în oraș e un obicei: muzica nu cîntă pentru mențiuți. Băieții sînt însă buni, eu sînt șeful tău și îi las să cînte „Trece, trece, regimentul zece”.
În tolu Periniței, după ce Lițucă mă alesese de atit de multe ori incit îmi tremurau genunchii, a intrat Feher cu purcelușul în brațe. La lumină mi-am dat seama că era un purcel mai mic. Popa, șeful gării, mi-a șoptit la ureche că Feher îl dăduse pe cel mare unor țărani din Arad și-l luase pe acesta împreună cu o sticla de rom cubanez. Se pare că din băutura îi dăduse și purcelului.

A fost o noapte foarte veselă și m-am bucurat deoarece toate fetele erau ferice, așa cum le dorisem cu ani în urmă, cînd am condus-o pe Mia la primul ei bal, acela al magistraților. Nelu, neștiind să danseze Perinița, aducea batiste din șifonier, destupa sticle de bere și avea puterea să-mi spună: „Tinerete, dragă Natalia. Nimic nu-i poate sta în față. Toți vor locul întii și trebuie să-i înțelegem. La urma urmei cei trecuți prin viață se mulțumesc și cu mențiuți. Spre deosebire de Genu, Lițucă e lingă noi, a adus muzica și dansează neîntrerupt de cinci ore. De ce să nu recunoaștem, lingă el am întinerit și participăm la redactarea unui ziar pentru toate vîrstele. Privește-l ce îndeminat e și ce sus sare”. Nu știu, poate ai dreptate, i-am spus.

OPREA GEORGESCU
și EUGEN SECELANU
(Fragment din romanul „Solfegiul biruinței”)

„1001 articole” — un magazin din care uneori lipsesc exact cele mai solicitate

Zilele trecute am întâlnit un amic care îmi mărturisea că umblă de câteva zile să-și cumpere un ibric și o tigăie. S-a mutat omul în casă nouă și încet-încet își făcea rost și de cele trebuincioase într-o gospodărie. Și-a cumpărat mobilă de bucătărie, și-a mai luat și o garnitură de hol, mai avea puțin și își aducea acasă și mobilă pentru dormitor. Deci, cu cele mari se descurca destul de bine. Însă, îmi spune el, nu pot să pun mina pe o tigăie și un ibric, pentru că nu le găsește. Desigur, un ibric nu este un capăt de țară, dar ce să fac, am nevoie de el, nu-mi pot fierbe un ceai într-o oală de 2 kilograme. La urma urmei, este vorba de un mărunțiș, dar unul care devine o problemă, care cere timp să-l caute.

Problema nu este doar a amicului cu pricina. Procurarea mărunțișurilor de uz casnic răpște mult din timpul nostru, de multe ori depășindu-l pe cel necesar pentru cumpărarea unei mobile, a unui aragaz sau a unui televizor. Nu toate mărunțișurile, doar unele. Unele care nu cer nici o tehnologie savantă pentru a fi fabricate și nici un efort deosebit din partea comerțului pentru ca ele să ajungă la îndemina cumpărătorului. Așadar, mărunțișurile. Acele obiecte mici, în aparență neînsemnate, dar care la locul lor nu pot fi înlocuite cu altceva, dându-ți bătaie de cap când nu le ai, ajungând chiar să-ți iei concediu fără plată ca să le dibui pe undeva, uitate printr-un raft.

Magazinul „1001 articole” din București este unul dintre acele magazine care, cu un consum redus de timp și fără alergătură, te pot scoate din impas atunci când gospodăria ta este în suferință. Firma te îmbie să intri și îți faci socoteala că în cele 1001 de articole se găsește cu siguranță și al tău, mai ales că nu ceri marea cu sarea, ci o dulie mică, altfel numită fasung minion. În magazin însă, afli foarte multe lucruri, unele mai bune, altele mai puțin bune. Dar, repet, altele! Astfel, nouă ni se spune că unitatea desface peste cinci mii de articole, dar că, de pildă, fasunguri minion n-au mai primit de aproape un an. Stăm de vorbă cu responsabilă unității, Marioara Cirstea.

— Deci, tovarășă Cirstea, magazinul dumneavoastră este unul dintre cele mai solicitate. Aici caută lumea orice, sticlărie, obiecte din plastic, tirbușoane, dispozitive de ascuțit cuțite de bucătărie, broaște, chei, cratițe, oale, farfurii, detergenți, mă rog, dar ce nu caută...

— Și găsește. Pentru că, în general, sîntem bine aprovizionați.

— De ce în general?
— Momentan nu ne-au venit o serie de articole. Astfel, sînt frecvente cererile de oale, cratițe, ibrice sau, la sticlărie, de diverse vase. Și în ciuda comenzilor noastre către ICRM, întreprinderea prin care ne aprovizionăm, nu putem răspunde solicitărilor.

— De pildă.
— Uitați, am făcut în 25 noiembrie o comandă la 29 de articole de sticlărie, comanda are numărul 2921. Am primit doar 18 articole și nici acelea în cantități suficiente. Sau la vase emailate, la comanda nr. 80 din 4 decembrie prin care solicitam 44 de sortimente, au sosit doar

două, seturile Margareta decor I, cratițe și oale.

— La raionul „fierărie”, gestionarul ne spune că armăturile pentru robinete, așa-numitele „obertaine”, veneau înainte separat și costau în jur de zece lei...

— Exact, acum vin împreună cu robinetele și costă cam 23 de lei. Omul n-are nevoie de tot robinetul, ci numai de aceste armături, dar n-are ce face și cumpără totul.

— Cineva cerea, de asemenea, un lucru mic, un arc pentru capetele de autosifon, și i s-a răspuns că nu există.

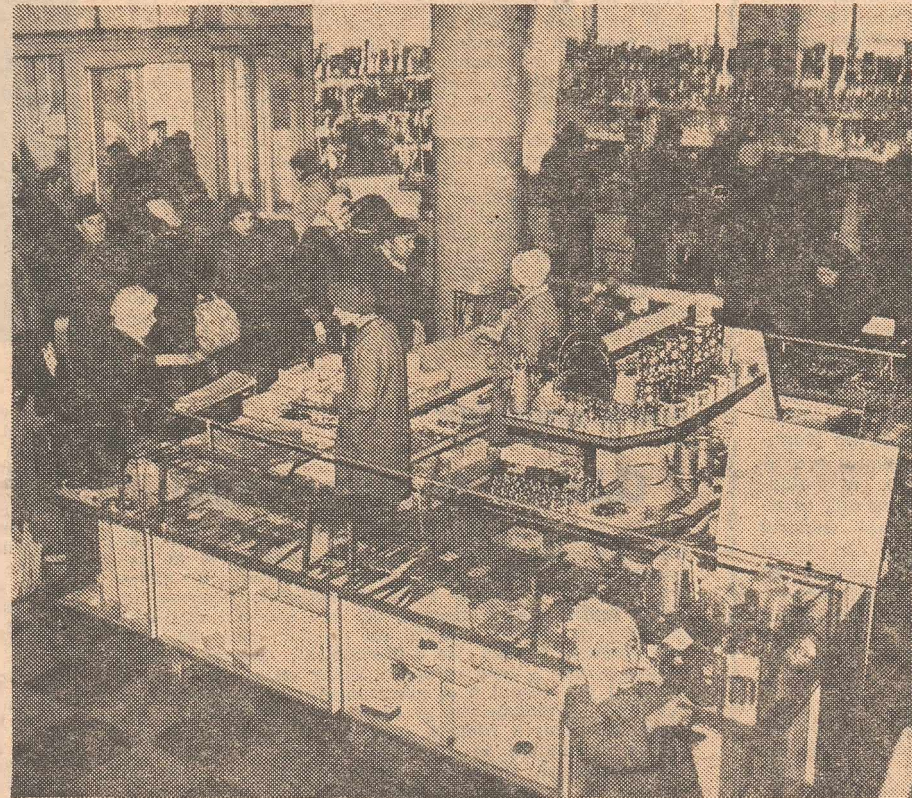
— Este vorba de arcurile mari pentru autosifon, care, deocamdată, ne lipsesc.

— Și ce trebuie să facă cetățeanul?

— Să cumpere tot capul de sifon.

Mai aflăm de la șefa de unitate că gestionarii magazinului se duc de două ori pe săptămână la depozitele ICRM-ului, doar-doar..., că dinții fac tot de două ori pe săptămână comenzi, reînnoindu-le și pe cele neonorate, că, în felul acesta, se consumă și hirtie și timp, că deci unitatea, în ceea ce o privește, depune mari eforturi pentru ca toate să meargă strună și cetățeanul să găsească ce caută. Dar, cum am văzut, unele mărunțișuri devin o problemă și pentru vinzătorii și pentru cumpărătorii.

Ne aflăm la ICRM, în Șoseaua Viilor nr. 14. Interlocutor, directorul adjunct Ion Dumitrache.

Omul are timp de toate. Așa zice. Dacă omul stă și se gîndește bine, vede că așa chiar și este. Dacă, de exemplu, își face timp să meargă la un film, împreună cu soția și copiii, el poate avea norocul de a-l vedea sănătos și nestinjenit de nimeni și de nimic, după cum, din păcate, aceeași împrejurare îi poate prileji meditații dintre cele mai filozoficești cu privire la schimbările de psihologie și comportament ale unora, cînd trec din lumină în umbră. Uneori se întîmplă ca din preajmă cineva să ridă prea tare, să comenteze lung și nepotrivit ceea ce filmul povestește, să bizie ca o muscă, să zbirnie ca un bondar, să sughită fără opreliște, să murmure, să șoptească, să hirie, să-și proptească genunchiul în speteaza scaunului din față și să execute, într-un cuvînt, tot felul de operații din acestea strimbe și necuvenite, cu plăcerea vădită de-a sfida și enerva pe cei din jur. De cele mai multe ori, activități de felul celor de mai sus se desfășoară în grup. Simți răsuflarea greoaie a grupului în ceafă. Dacă te întorci și, ca să folosim un cuvînt la modă, îi atenționezi, inamicul liniștii publice îți învaluiie flancurile, îți furnie în continuare pe la urechi și indignarea te face să vezi filmul în alb și negru, oricît de colorat ar fi. De bună seamă, în toată această luptă care se duce, citeodată, în sălile cinematografulor bucureștene, nu intră în discuție reacția spontană și normală a spectatorului. Bucureșteanul nu este un om închis și mocih. O întregă literatură ni-l arată bun, sincer, glumeț și inteligent, iar dacă atunci cînd îi place un lucru spune că-i place și cînd nu-i place spune că nu i-a plăcut, nu se îndirjește să-i convingă și pe alții să creadă ca ei. El este același om, pe stradă sau într-o sală de cinema. Cine sînt însă cei care, intrînd într-o asemenea sală, lasă să înflorească în ei cuvînte și obiceiuri strunite la lumina străzii?

La „Patria”, unde evolua mai zilele trecute un grup alcătuit din patru inși, n-am reușit să le aflăm numele. Filmul, „Ecaterina Teodoroiu”, este bun sau nu. Nu despre asta e vorba acum. Dar la un asemenea film vii, oricum, cu sufletul pregătit să înveți ceva, să desprinzi ceva folositor. Vezi acest film, nu numai din rîndul cutare, scaunul cutare, ci și din perspectiva dată de tot ce-ai văzut și auzit de cînd trăiești, de tot ce-ai simțit și gîndit despre patrie, despre istoria țării. Dar iată că, în timp ce sublocotenentul Ecaterina Teodoroiu tocmai vorbește soldaților plutonului ei, din rîndul celor patru, bine

infășurați în pinza întunericului din sală, vin cuvînte care-ți saltă brusc, de minie, circulația singelui. Admonestat de cei din preajmă, grupul se apără, înverșunat, cu toate armele moșiciei. Scriștie, tușește parcă apucat de tuse măgărească, își pleacă limba și efectul e acela al clipocitului apei la mal. Resursele grosioanței, lăsate să curgă în voia lor, fără a întîlni un obstacol serios, un baraj de nepătruns, sînt inepuizabile.

Cu ajutorul locotenentului Iosif Sarkozi și al sergentului major Gheorghe Vinjanu de la circumscripția 7 miliție, încercăm să rupem feregeaua aceasta de întuneric și anonimă. Este ora 15.15. La cinematograful „Luceafărul” rulează filmul „Cascadorii”, pro-

— Cum a fost anul 1978, din punct de vedere al aprovizionării, tovarășe director?

— Am avut cu mult mai multe produse, sortimental și cantitativ, decît în 1977. În plus, și calitatea lor a fost mult mai bună. Însă cerințele au depășit cu mult ritmul normal de desfacere.

— Ce înseamnă ritm normal?

— În 1977 era de 7—10 la sută. Anul acesta au fost produse la care ritmul a ajuns la 25 la sută. Este, dacă vrei, și efectul direct al creșterilor de retribuție, al creșterii bunăstării pentru că foarte mulți cetățeni s-au mutat în apartamente noi. Din această cauză au apărut însă o serie de restanțe la unii furnizori, care nu și-au respectat contractele.

— Cum se stabilește necesarul cînd se încheie aceste contracte?

— Se ține seama de datele statistice ale anului anterior, date, notați vă rog, care sînt actualizate pe baza unor sondaje efectuate cu aparatul comercial. Se ține cont, de asemenea, de studiile făcute de Institutul de cercetări comerciale privind cererile populației. Noi facem deci comenzile și întreprinderile ne spun cît ne pot da.

— Dintr-o anchetă pe care am efectuat-o la magazinul „1001 articole”, am constatat că lipsesc unele articole foarte solicitate, pe care noi le-am numit mărunțișuri, dar după care oamenii

umblă de foarte multă vreme. Care este situația?

— Într-adevăr, la grupa de articole mărunte, de uz casnic și gospodăresc, există restanțe, la unii furnizori, pe 11 luni ale anului, de aproximativ 20 milioane lei. Lipsesc astfel lacăte, chei yale, fasunguri minion sau dulii mici. Pe unele le-am importat și am asigurat necesarul.

— Din relațiile pe care le aveți cu furnizorii, de pildă cei care execută duliele, unde rezultă că ar fi cauza restanțelor?

— De pildă; pentru duliele cu talpă este necesară o piesă micuță numită niplu, pe care întreprinderea „Electrobanat” din Timișoara n-o poate realiza în cantitățile cerute. Așa ni s-a spus. Se lucrează la piesa respectivă la un singur strung care nu face față. Părerea noastră este că ar trebui să se găsească o modalitate, fie ca piesa s-o execute o cooperativă, fie o școală, în timpul orelor de practică, pentru că nu este mare lucru. Și cu alte piese asemănătoare cred că se poate proceda la fel, desigur, la alte produse.

— În privința pieselor mici, deci s-ar găsi o posibilitate cu puțin interes din partea întreprinderilor. Dar, de exemplu, la vasele emailate?

— Și aici sînt restanțe importante. Unii furnizori ne explică că sarcinile contractuale le ridică unele probleme. Dar eu vreau să-i întreb pe cei de la întreprinderea de vase emailate din Sighișoara ce i-a împiedicat să ne livreze marfa conform contractului. O cauză este aceea că întreprinderea trebuia să lucreze la capacitatea proiectată încă din luna mai și, iată, n-o face nici acum. Desigur, există în unele întreprinderi cauze obiective, dar nu pricepem de ce IPL Mobila București nu ne poate livra funduri pentru toc-cat zarzavat sau IPPC — Cluj-Napoca piulițe pentru usturoi?

— Noi, care le căutăm, nu pricepem nici cît dumneavoastră. Dar vă rog să-mi mai spuneți ceva: relațiile dintre întreprinderea dumneavoastră și unitățile pe care le aprovizionați decurg cu totul și cu totul normal?

— Vi s-a spus ceva de la vreo unitate?

— Nu.
— În general colaborăm bine cu unitățile, deși unora le reprobăm faptul că nu asigură o continuitate între două aprovizionări. Sînt șefi de unitate care nu comandă cantități suficiente fie de teama de a nu avea stocuri...

— Chestiune normală, dacă presupunem că respectivul responsabil cunoaște pulsul pieței, cum se spune...

— ...fie din lipsa de spațiu din unitate. Da, dar teama de care vorbeam este nejustificată citeodată.

— Una peste alta, unele mărunțișuri ne fac necazuri nouă, cumpărătorilor.

Înțelegem din această anchetă că un număr de produse necesare în fiecare casă lipsesc din magazine fie din cauza unor furnizori, fie, așa cum ne sugera tovarășul director adjunct, din „teama” nejustificată a unor responsabili de magazine de a nu face stocuri. Aici se mai poate discuta. Dar esențialul este altul. Cîteva produse lipsesc din rafturi. Cele mai mărunte pentru că nu beneficiază de o soluție satisfăcătoare pentru a fi executate, altele, mai mari, pentru că de pildă o fabrică întîrzie să lucreze de cîteva luni bune la capacitatea normală. Sînt doar cîteva exemple care ne lămuresc cît de cît. Dar nu de lămuriri avem nevoie pentru a cumpăra un ibric sau o dulie.

MIRCEA RAIU

Unii oameni, cînd trec din lumină în umbră

ductie a studiourilor americane. Sus, îngă aparatul de proiecție, Viorica Burculeț are grijă ca, fără întrerupere, vâlătucii de lumină cu reflexe verzui, roșii, albastrii răsfrîți în fascicul peste creștetele a 800 de spectatori, să se reverse pe cadrul alb al ecranului și să intruchipeze acolo un film cu „bătăi, urmări de mașini, violență”, după cum afirmă chiar unul dintre personaje. Un film din acelea care huruie și fac de la început pînă la sfîrșit un zgomot asemănător trecerii în viteză a unui mărfaș gol pe un viaduct cît se poate de înalt. Filmul are și scene tari, dar asta nu-l ajută cu nimic și în ciuda

altul din moment ce își citește pe rînd replicile personajelor, dar complet lipsiți de grijă față de cei de alături. Comentariile și ironiile lor, comentarii și ironii de rîndul 15! Mai tirziu, după film, am aflat că se numesc Ion Barbu, 23 ani, sudor la întreprinderea de autoturisme Pitești, aflat în Capitală ca să-și petreacă, în mod cît mai plăcut, concediul de odihnă, și Costea Pavel, 20 ani, din Zăpopeni — Vaslui, fost dulgher pînă pe 30 noiembrie, cînd i s-a desfacut contractul de muncă pentru absențe nemotivate. Un alt grup, care acționase mai prin spatele sălii, pe rîndul 28, era alcătuit din Constantin Tatomir, de fel din comuna Fundulea — Ilfov, muncitor la o unitate de marochinării de pe strada Teiul Doamnei, și Marin Gheorghe, de fel tot din Ilfov, din comuna Gruia, satul Siliștea, muncitor necalificat la cooperativa „Constructorul” din Capitală. Acesta din urmă nu numai că deranjase cu intervențiile sale spectatori de pe lîngă el ci, crezîndu-se cu adevărat acasă, își aprinsese și țigara în incinta cinematografului. Evident, toți acești vajnici purtători, în umbră, ai numelor lor, n-au mai găsit, ia lumină, nici o explicație faptelor pe care le săvîrșiseră. Ba, dimpotrivă, au cerut chiar, cît se poate de frumos și cuvințios, să fie iertați, mai ales după ce lucrătorii de miliție le-au făcut mai în amănunt cunoscută prevederile Decretului 153/1970 cu privire la liniștea și ordinea publică, prevederi potrivit cărora unele fapte petrecute prin sălile cinematografulor intră sub incidența Codului penal. Iată ce se întîmplă cînd cineva vine în sală și vrea să atragă atenția asupra sa de parcă ar juca în filmul respectiv.

Filmul se vede din sală, nu de pe ecran. Pe ecran se suie doar muștele, vara.

D. CONSTANTINESCU

Palenque

Observ cu surprindere că statuile sînt făcute dintr-o piatră moale și poroasă, tezontli, care se găsește și azi din abundență în această regiune; piatră ușor de lucrat, amănunt important pentru niște sculptori ce foloseau unelte rudimentare, dar expusă să cadă mai repede victimă timpului. Oare artiștii maya nu și-au pus această problemă? Sau nu i-a interesat? Mi s-ar părea ciudat să fie așa și oarecum impotriva sensului artei, care niciodată n-a acceptat moartea spre deosebire de cinismul celor ce ne-au spus că în realitate numai moartea câștigă (și uneori ajutînd-o chiar în acest sens!). Nu cred că arhitecții care au suit pe Acropole ar mai fi ridicat Parthenonul știind că într-o zi printre stilobații vor fi șopirile; sau că vechii egipteni au adus granitul de la mari distanțe la Luxor și Karnak pentru ca într-o zi sfîncii să fie îngropați în nisip; sau că pietrele calendarului dac trebuiau să măsoare numai istoria strămoșilor noștri. Arta a vrut totdeauna să înfrunte timpul și am putea judeca, fără să riscăm prea mult, ceea ce a crezut despre viitor fiecare epocă după mărturiile artiștilor ei. Dacă mayașii n-au rezistat tentației de a-și colora statuile, ca și grecii, ei au făcut-o, desigur, cu gîndul că această strălucire va dura. Că ploile și timpul au demachiat aceste statui, lăsînd piatra să vorbească singură e un fapt fără importanță cînd vrem să înțelegem din ce gînd s-au născut. Dealtfel, analizele micrografice au permis să se reproducă în culori figurile originale, viguroase și expresive, chiar dacă nu tocmai pe gustul nostru (care are însă o scuză: le peché c'est le Grec, vorba lui Gauguin).

În timpul lucrului, artistul maya era considerat sacru. Trebuia să-și abandoneze familia și să se închidă într-o împrejurare iacuta anume pentru asta în curtea templului, unde lucra cu dalta sa de piatră și cu măciuca de lemn, urmînd o dietă riguroasă constînd în câteva tortillas uscate și câteva cani de apă pe zi. La sfîrșit, cînd sculptura era dusă în cariera preșorilor pentru a fi pictată, sculptorul își putea reîlua viața normală. Ce valoare să dăm acestor amănunte aia decît aceea că niciodată arta adevărată n-a fost o distracție, un joc? Cei ce vorbesc despre artă ca despre un lux inutil sînt mai departe de ea decît sculptorul barbar care ne face să zîmbim cu dieta sa. Căci amănuntele, uneori pitorești, despre felul cum au lucrat diverși artiști sau scriitori nu sînt, desigur, decît mișcarea de suprafață a nevoii lor interioare de a se apropia de misterul creației în această privință, cazul unui Rubens în al cărui atelier era un du-te-vino continuu și care se simțea bine pictînd sub privirile admiratorilor și curioșilor nu e cel mai semnificativ. Poate nici cazul lui Zola care vrînd să descrie un dîneu a copiat din ziare menu-ul de la un dîneu oferit de un ministru francez; vrînd să descrie gara Saint-Lazare a studiat cu lupa tabloul lui Claude Monet reprezentînd această gară; și vrînd să-l descrie pe Napoleon al III-lea a apelat la Flaubert care i-a imitat mersul puțin ezitant al lui Louis Bonaparte. În schimb, Michelangelo singur pe schele în Capela sixtină, patru ani, afurînd poziția în care trebuia să stea și pictînd mai departe îndrîjit, desăvîrșindu-și opera, fără să permită nici măcar papei s-o vadă în timpul lucrului, nu ne mai îngăduie să zîmbim... Nu e totuși o legătură între el și sculptorii maya? Nu seamănă izbitor povestea frescelor din Capela sixtină cu povestea acestor statui?

— Ce zi e astăzi, seňor?
Iarăși vocea lui Tatle... lată că aici, unde ni se pomeniște mereu de obsesia calendarului, am pierdut aproape rîsul zilelor. Intr-adevăr, ce e astăzi? Joi? Așadar, săptămîna aztecă se apropie de sfîrșit. Și sînt din ce în ce mai multe ane de sacrificii în sud...

— Poate că nu numai vulturii au venit în virful piramidei, seňor, ci și șerpii, ca să lingă urmele de sînge. Dar ei n-au deosebit pietrele decît după căldura lor sau răcoala lor, nu după cît erau de apropiate de cer și după ceea ce urmăreau. Și au coborît rîra să ridice ochii spre păsări.

— Ce vrei să spui, Tatle?
— Aceste piramide au înfruntat frica, seňor.
— Frica?
— Da, seňor. Cînd omul nu s-a mai tîrit, a văzut la picioarele lui un șarpe mort. Pe urmă a căzut lingă el în iarbă o pasăre moartă. Ca să nu se mai teamă, a ridicat acolo o piramidă de piatră.

(Dacă Tatle are dreptate înseamnă că singurele opere durabile din momentele cînd omului i-a fost frică sînt cele care au înfruntat frica într-un fel sau altul.)

— Asta le-ai cerut, Tatle, zeilor suind piramidele, să fii ca sculptorii cînd ciocneau piatra?

— Nu mai cer zeilor nimic, seňor. Tot ce am nevoie este aici. Amiaza ca un fruct parfumat, treptele piramidelor, rîul care vine din junglă... Cu aceste lucruri pe care le văd în jurul meu pot vorbi despre orice. Imi pot aduce aminte cum s-au întimplat toate și mă pot gîndi la ceea ce va urma.

— Atunci de ce rătăcești, Tatle?

— Eu sînt ca florile de pe ruine, seňor. Peste tot am același înțeles.

Lumina amuștește acum totul într-o amiază parcă fără sfîrșit. În definitiv, există momente cînd tăcerea e singura care nu exclude nimic din ceea ce simți.

Plecăm. Copacii se răresc, cîmpul și pășunile triumfă din nou și Palenque dispăre la orizont. Poiana aceea cu promontorii verzi, cu soare extenuant, cu piramide tăcute și temple cenușii, cu rîul care vine din junglă și cu un om care tăia iarba cu o machete apărînd parcă amiaza... Amiaza? Nu, o idee. Pe întinderile aride ale singurătății, vor crește într-o zi păduri. Dar asta e cu totul altceva decît victoria junglei.

OCTAVIAN PALER ■

VITRINA ARTELOR

Cluj-Napoca: Expozițiile TRIBUNA

Vladimir Zamfirescu: „Portrete”

Revista clujeană TRIBUNA organizează de mai mulți ani expoziții de artă plastică. Au expus pînă azi în birourile redacției șasezeci de artiști din mai toate generațiile și din toată țara. Acum a fost invitat să vină cu lucrări pictorului Vladimir Zamfirescu, unul din cei mai buni studenți ai mesterului Corneliu Baba și, după opinia noastră, portretist de spiță aleasă, interesat de firile meditative, trăind delicat penumbra, firi măturînd o anume dureroasă uimire și o anume incântată suferință la faptul că sînt, că trăiesc și prin simțuri. Puțini pictori care să înțeleagă și să zugrăvească atât de convingător spiritualitatea unui obraz alb de femeie, frumusețea, sublimul chiar al unui chip oarecare, ars însă de-o mare și îndelungată așteptare, cu o neostentată fierbințeală în adîncul privirii. În lucrul lui Vladimir Zamfirescu deosebim două perioade, cea de astăzi alcătuită din oarecum surprinzător, după ani buni de manieră suprarealistă. El s-a făcut cunoscut, prin urmare, cu o serie destul de întinsă de pinze care povestesc cam teatral neliniștii de imprumut, pinze mai degrabă modeste sub unghi artistic, dar făcînd — pe fondul unei susținute pasiuni pentru snoava cu ingredient fantastic a unei părți din publicul expozițiilor de artă — figură novatoare. Ca ațiția alți tineri, Vladimir Zamfirescu difuza ideii plastice de pe aiurea, cu observația că n-a părut niciodată foarte convins de spectacolele pinzei la care tocmai lucra. Un meșteșug sigur și o voință de a ilustra teme în care nu se simțea prea sigur, iată modul anilor săi de așezare. Ce a urmat apoi, nu se explică decît prin aceea că orice lucru are o cauză. Dacă în opera de început cauza picturii de acum aproape că nu se vede, nu înseamnă că ea nu va fi stat pe undeva, nu va fi pregătit tainic — și tot în portretistică, fără îndoială — adevărul original al operii ultime, un adevăr manifestat în pinze cu lucrătura fină și gravă, pe format mediu și mic, aproape pierzîndu-se în stimezele expozițiilor colective. De la Corneliu Baba și, prin lecția lui, cu respectul aproape religios pentru o tehnică picturală mereu mai îndrăgită, mereu mai potrivită scopului — o tehnică despre care ar fi nedrept să zicem că e îndatorată unor pictori din vechime, de moment ce nu ne trăim cutozantele decît îndatorîndu-ne profund trecutului — cu priceperea migăloasă, mai bine-zis, a pictorului breslar, crescut în iubire pentru meserie, fie ea meserie de artă, Vladimir Zamfirescu are deodată curajul de a da numai ce voiește realmente a da: portrete. Un gen puțin frecvent azi. Pictorii evită portretul pentru că e o treabă extrem de dificilă; publicul de asemenea, pentru că noua scolarică estetică în relația fotografie-pictură l-a cam speriat. E știut ce forță au uneori sentințele comentatorilor de artă. A fost suficient ca un mediocru să-l socotească cîndva pe Leonardo da Vinci „un genial ne-realizat” ca butada asta suficientă să stea în drumul evidenței. Am citat dinadins numele bunului floren-

tin. Vladimir Zamfirescu trage mult folos din studiul desenului acestuia. Exercițiul idealului davinician vine, bineînțeles, pe fondul unei simțiri filosofice moderne, străbătută de neliniștii mult potrivite nouă, dar smerenia tînarului artist la înălțimea unui crez de absolut nu poate să fie decît folositoare artei sale. Vedem astfel că linia portretului la Vladimir Zamfirescu are o dulceață intens luminată de spirit, că epiderma personajelor reprezentate e dătătoare de lumină, o rază blindă și muzicală însuflețind și privirea.

Revenind asupra seriei de expoziții de la TRIBUNA trebuie să spunem că aici avem exemplul unui spațiu intelectual armonios preparat. Artiștii invitați să prezinte lucrări realizează un profitabil contact cu scriitorii. Sprijinite dintr-un început de redactorul-șef al revistei, marele prozator Dumitru Radu Popescu, selecțiile pregătite de Irimie Negoită află acum, spre sfîrșitul lui decembrie — pe lângă tipăriturile de moment în redacția aceluiași — bucuria unui catalog cuprinzător cit o carte. Dacă revistele noastre literare s-ar încumeta — așa cum o face TRIBUNA, așa cum și revistele VIAȚA STUDENTEASCĂ și AMFITEATRU cu Expozițiile „A” o fac — la mai mult bine cultural, am completa viața artelor plastice, dîndu-i cam ce-i lipsește: reflectarea consecventă a fenomenului în pagina de revistă, o înțelegere mai proprie a chestiunilor domeniului.

TUDOR OCTAVIAN ■
Fotografie de VASILE MINECAN ■

Cronica spectacolelor

Colocviul de regie — Vaslui

La a III-a ediție a Colocviului regizorilor din teatrele dramatice, care s-a petrecut între 11 și 18 noiembrie 1978 la Birlad și Vaslui — patronat de excelente gazde — dintre toate spectacolele propuse ca teme faptic pentru discuții, cel al Teatrului Național din Iași cu Dansul morții de August Strindberg, a fost singurul regizat de o debutantă: Sorina Mirea. Spectacolul a fost aplaudat, chiar cu entuziasm, de publicul din rîndul 6 și următoarele; și aplaudat, cu zgîrcenie, circumspecție și ceva afectare de către publicul primelor 5 rînduri, ocupate de invitații la colocviu, specialiști în ale teatrului. Iar la dezbaterile de a doua zi, colectivul spectacolului, în frunte cu regizoarea, a ascultat o sumă-bunicică de reproșuri, rostite cu profesionalism (ba chiar cu tehnicism), onestitate și intenții de ajutor. E posibil ca o critică argumentată să fie mai bună decît o laudă, mai ales la început de drum și pentru un caracter rezistent. În ceea ce mă privește, socotesc că regizoarea Sorina Mirea are exact aceste merite: s-a angajat, de la primul său pas în meserie, în descifrarea și montarea unei piese evident dificilă; a dat, implicit, cu barda în judecata (belferească, în special) că un debutant trebuie să fie cuvințios și răbdător pînă capăt, de la viață și de la practica profesională, puterile și dreptul de a ataca marele repertoriu; a culețat să promoveze o viziune inedită asupra personajelor, a relațiilor dintre ele, a dramei lor, a chipului lor, a înfățișării lor; și-a încercat puterile cu actori cu vechime, le-a invins neîncrederea, firească, într-un regizor începător, ba i-a și cucerit; s-a străduit să aplaneze, și parțial a reușit, conflictul inerent

dintre o concepție regizorală aparținînd unei generații și stilul de joc al actorilor unei alte generații; a dus bătălia, în primul rînd, cu fondul meseriei sale — concepția — și abia în al doilea rînd cu mijloacele meseriei. Fără îndoială, spectacolul său este afectat și de greșeli: a amestecat — dar nu bine, nu pînă la fuziune, nu pînă la ferocitate lor subordonare față de ideile spectacolului — mijloace teatrale de genuri diferite și din epoci diferite; ades a exagerat unele efecte și, mai grav, unele găselnițe au fost gratuite, fără rost, iar altele auveau logică însă nu emoționau. Oricum, debutul Sorinei Mirea se face sub semnul ambiției și chiar al puterii intelectuale, al poftei de nou și al curajului. Păcat — însă un păcat pe care timpul și voința îl pot absolve — că la capitolul știința meseriei n-au fost decât sporadic puterile.

Dan Jitianu trebuie remarcat pentru scenografia dar și pentru afișul spectacolului și coperta caietului program, pentru întreașa sa muncă subordonată gîndirii regizoarei.

Stimă pentru Adina Popa, Dionisie Vitcu, Puiu Vasiliu și Lidia Nicolau — actorii care au slujit finețea cu o încredere și o dăruire concretă, o muncă față de care mare parte din populația profesionalistă — regizorii, frățește, mai abilit decît criticii — a colocviului s-a cam dovedit conservatoare. Spun vorbele astea pentru că totuși, nimeni pînă acum, nici un regizor cu state vechi și glorie mare, n-a văzut că Edgar și Kurt și Alice pot fi doi omuleți — primul civil, celălalt militar, ambii diminați de timp — și o femeie degradată de ani, și de viață, și de căsnicie, dar care, inconștient-feminin, se vopsește ca o paparudă — și că pot fi trei parteneri într-un dans al timpului dinaintea morții, trei personaje cînice oferite spre vedere, într-un ambalaj de plastic, de o regizoare molipsită, juvenilă, de cinism, pentru că prea s-a contopit cu ele.

NELU IONESCU ■

Cronica TV

Vieți exemplare

Viețile exemplare au fost și rîmîn un subiect preferat al reporterului. Dar încercarea de a le reconstitui numai prin instrumentele dialogului se dovedește o treabă dificilă. Autorul prim-planului difuzat vineri seara s-a ambiționat să depășească acest handicap natural, străduindu-se să imprime emisiunii ritm și varietate cu ajutorul peliculei de arhivă. Artificiul inutil. Pe fondul unor scene de muncă, aducerile aminte ale interlocutorului s-au consumat în aceeași manieră discursiv-declarativă, lipsită de forță de sugestie și fior emoțional.

De fapt, vorbind despre toate acestea, nu facem decît să amintim câteva adevăruri arhicunoscute: nu orice fapt de viață poate fi convertit în reportaj filmat și nu oricare cetățean pașnic își poate păstra firea și gîndurile sub incendiul reflectoarelor, transformîndu-se de la o zi la alta în erou de portret cinematografic. Darul vorbirii e un lucru rar și, în general, se naște mai anevoie pe terenul muncii productive, acolo unde, deci, se muncește mult și se vorbește puțin. E adevărat, există și excepții. În primul rînd, oamenii cu viață și profesiune-spectacol. Actorul, aviatorul, cîntărețul, sportivul sînt cîțiva dintre aceștia. Se mai găsesc apoi și dintre cei capabili să monologheze în fața camerei de luat vederi, animînd spațiul emisiunii cu is-

torii palpitate, cu vorbe de duh, cu replici spontane. Dar cei mai mulți sînt ca mine, ca tine, ca inventatorul Anton Gîrbacea, atât de dinamic în viața de toate zilele și atât de șters într-o emisiune portret. (Interesant de remarcat că personajul secundar, micuța Antoanela, scutită de întrebările reporterului și filmată pe furis, și-a păstrat tocmai de aceea proșpețimea și autenticitatea). De ce, cu alte cuvinte, să intrăm în competiție, atunci cînd nu e cazul, cu reportajul scris sau cu filmul de ficțiune înecînd imaginea sub potopul de cuvinte și obligînd eroul să-și învețe rolul ca la teatru?

Excelentă și binevenită ca întotdeauna, emisiunea „România pitorească”. Am sugera totuși realizatorilor mai puține popasuri în orașe și stațiuni balneare și un mai activ îndemn pentru excursii montane și alpinism, sporturi atât de îndrăgite de părinții noștri și atât de uitate în zodia zeului-automobil, a televiziunii, cafetarurilor și serenadelor pe bandă magnetică.

După excelentul serial de simbătă seara, obișnuita emisiune dramatică de satiră și umor. Din nou scenete didactico-naive, poante stoarse cu compresor, mini-bancuri încercate în bărbii matusalemice. (Reținem o mostră: „Cui îi scrii vederea?”, „Mie însuși”, „Și ce-ți scrii?”, „Nu știu, încă n-am primit-o”). Nimic mai jenant, mai greu de suportat decît o glumă proastă. Și cronicarii o spun mereu, consumînd tone de cerneală tipografică. Măi adăugăm și noi o picătură. Poate avem norocul să fie ultima. Pînă una alta ne întrebăm, ca mulți alții, de ce nu se revine la vechea formulă a spectacolului de varietăți: dans, muzică, scheciuri. Genul e desuet, dar, oricum, onorabil.

LIVIU TIMBUS ■

Rubrica mea

Eroii noștri

În secolul trecut, una din cărțile cele mai răspândite a fost aceea a scriitorului englez Thomas Carlyle, *Eroii* (1840), carte prin care slăvea energia unor personalități marcante ale istoriei și ale culturii universale. Cultul eroilor, preconizat de el, pleca de la o concepție individualistă: aceasta nu ținea suficient seamă de rolul maselor și de împrejurările care au înlesnit acțiunea și gândirea celor ce au fost, de fapt, exponenții popoarelor respective. Mi-am amintit de *Eroii* lui Carlyle, citind însuși reportajele ale lui Ioan Chindriș, în *Chipuri din hronicul neamului*, apărută la Editura Albatros (1977) în colecția *Memoria pământului românesc*.

După ce relevă „Poezia adincă a infoliilor”, a cărții vechi mai în genere și a documentului, din sinul bibliotecilor, autorul trece în revistă un șir impresionant de eroi ai faptei și ai gândirii românești, de la Burebista, realizatorul întinului stat dac unitar, și de la primii voievozi români din Transilvania, atestați în *Cronica anonimă* a lui Bela IV, până la ctitorul Bibliotecii Academice Române, Ioan Bianu, care a organizat și a condus timp de peste o jumătate de veac înalta instituție culturală, astăzi, vai!, depozitată, una cite una, de colecțiile ei, care i-au făcut fală și au înlesnit elaborarea unei vaste serii de lucrări fundamentale în domeniile științelor omului și ale naturii.

Cealalți eroi ai cărții, ilustrată cu planșe în afară din text, sînt Mircea cel Bătrîn, Doja, Mihai Viteazul, Dosoftei, Miron Costin, Constantin Brîncoveanu, Dimitrie Cantemir, Ioan Neculce, Petru Aron din Bistra, Gheorghe Șincai, Tudor Vladimirescu, Gheorghe Lazar, Gherman Vida, Eftimie Murgu, Aaron Florian, Ion Heliade Rădulescu, Ioan Catina, Nicolae Bălcescu, Alecu Russo, George Bariț, Mihail Kogălniceanu, Avram Iancu, liceenii clujeni din jurul publicației manuscrise *Zoriile* (1845), Simion Bărnuțiu, Alexandru Bătrineanu, „eroul numărul 1 al revoluției transilvănene de la 1848—1849”, Timotei Cipariu, Axente Sever, Ioan Roată, Alexandru Papiu-Ilarian, Ioan Fekete Negruțiu, confesorul revoluționarilor transilvăneni spinzurați, Eudoxiu Hurmuzaki, Ioan Micu Moldovan, Badea Cârțan, Vasile Pârvan și Nicolae Carțoian.

Impresionanta suită de eroi ai faptei și ai gândului a fost concepută, în mare parte, cu ocazia unui pelerinaj al reporterului la locul de naștere sau la mormintul celor slăviți, din cele cunoscute. Astfel nu se știe exact unde s-a săvîrșit din viață cel mai chinuit dintre istoricii Școlii ardelenne, Gheorghe Șincai: în satul Sinea, de lângă Munții Trața, sau, potrivit unei legende, în Bobota-Sălajului. Din acest sat, la 2 noiembrie 1966,

Însemnări de lectură

Patima muntelui — patima poeziei robuste*)

Cu mai bine de un an în urmă, la rubrica pe atunci proaspăt inițiată a revistei *Flacăra*, „Vă propunem un nume”, apărea cu un grupaj de versuri Dumitru Pricop. Nu erau primele încredințate tiparului, sporadic și alte reviste publicându-l. Tânărul poet, de profesie activist cultural la Focșani, era dealtfel și deținătorul premiului I al concursului de poezie din cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, ediția I. Spre bucuria noastră, cu o promptitudine dovedită nu o dată în promovarea noilor talente, Editura Eminescu a luat în seamă numele propus de revista *Flacăra*, astfel că în această toamnă s-a produs și debutul editorial al lui Dumitru Pricop cu volumul de o revelatoare și densă substanță lirică *Patima muntelui*.

Metafora aceasta are multiple accepțiuni, definind deopotrivă universul originar de viață al poetului, patima sa de înalt și puritate, ancestralitatea ființei și vetrei căreia îi este exponent, aspirația permanentă a poeziei pe care ne-o propune spre împlinire și perenitate. Încă din prima strofă a poeziei, care dă și titlul întregului volum, o asemenea profesione de credință capătă expresie lirică pregnantă: „Eu mai înalt un munte spre ochii tuturor / o pasăre încheagă pământul cu vecea / sub aripile-i albe cu Vrancea sînt dator / pământul plin de taine, mai vechi ca poezia”. Conștiința apartenenței la acest pământ plin de taine al Vrancei se dezvăluie cînd într-un tulburător ciclu de VI Miorițe, fiecare din ele mai curînd o ipostază filozofică a cunoșcutului mit decît o reluare a elementelor baladistici dînd o evocare a satului natal Negriștești, circumscrise aceleiași străvechi matrice: „el, satul meu cu umbrele furate / de cine știe care Lerui-ler, / va dăinui întru eternitate / prin patima statornică de ger / de-aceea poate într-o suflet brazii / și viscolul pe geamuri sapă flori / sau îl feresc din drumul lor nomazii / doar prin căldura morții călători / acestui sat nu-o știe nimeni data / venirii între oameni de rînd / el a venit așa cum vine Tata / din ceața clipei albă, fulgerînd”.

Mi se pare interesant de remarcat că după Nicolae Dan Frunțelă (vezi volumul de debut *Puterea sunetului*, îndeosebi primele două cicluri), un alt poet de valoare lui Dumitru Pricop se întoarce la satul arhetipal românesc chiar dacă aici dominant e peisajul vrincean îndulcit uneori de o nostalgic încețoșare esențială. Descinzînd din universul domestic al copilăriei („N-am rățăcit o oaie din cite mi-au fost date / cu număr pe răbojul purtat din neam în neam”), poetul

Cap limpede

Gheorghe Fărtăș, ziarist care trăiește în această lume a noastră, lume care și-a planificat cizelarea calității omului, este de-a dreptul oripilat de excepțiile regulii, de acei oameni care, ocolind drumul colectiv al muncii, cinstei și respectului semenilor, și-au ales căi individuale, aberante de la bunul-simț, de la morală, de la lege, ajungînd la un sfîrșit stupid pentru ei, tragic pentru alții. Dar Gheorghe Fărtăș nu se oprește la grimasa ororii, ci, gazetar autentic, începe să iscoadească pînă află totuși despre acești contemporani ciudați. Rezultatul? O carte: *Vieți pe scara de serviciu*. O carte scrisă nervos-gazetărește, folosind cu abilitate mai toate tehnicile, mai toate vicleniile meseriei; dar și o carte în care se povestește, se fac descrieri „ca la Moldova”. Autorul se viră în sufletul personajelor și se întoarce de-acolo, între noi, cu observații, cu meditații,

cînd s-au împlinit 150 de ani de la moartea autorului *Hronicului*, și-a datat Ioan Chindriș paginile de vibrantă evocare. Tudor Vladimirescu a fost și el pomnînt, dar de la Tismana, la 150 de ani de la istorica lui proclamație (23 ianuarie 1821). După 195 de ani de la nașterea lui Gheorghe Lazar, creatorul școlii române moderne a fost evocat în satul său natal, la Avrig; pe mormintul său, ridicat din pioasa inițiativă a contelui Scarlat Rosetti, au fost gravate versurile de epitaf ale defunctului însuși: „Viețuitorule / Stai puțintel și cetește / Dup-aceasta scotește / Trista omului soarte / Npregetătoarea moarte. / Ce ești tu, eu am fost / Aceasta învață de rost. / Ce sînt eu acum, vei fi / Cînd ceasul îți va sosi”.

Dintr-un raport al poliției imperiale habsburgice, care dădea semnalele revoluționarilor, spre a fi arestați ca niște criminali de rînd, aflăm trăsăturile bănățeanului Eftimie Murgu, astfel portretizat în august 1849: „...înt vîrstă de 42—45 de ani, de statură mijlocie, zvelt, fața puțin prelungă, culoarea feței măslinie, părul negru, fruntea bombată, sprincene stufoase negre, gura proporționată, dantura completă, mustața și favoriți largi, bărbia rotundă. Părul capului fiind lung și creț de la natură, afirmînd pe umeri, poartă capul încovoiat și cînd merge, privește în pămînt, face pași mari și privește cu o mină gravă”.

După cum se vede, omul a impus și aceluia ce se dorcau zbirii revoluționarului neînfricat.

Impresionat de personalitatea multiplă și complexă a lui George Bariț, Ioan Chindriș se arată ispitit a-l socoti un supraom (ca în viziunea dilatăată a lui Nietzsche), pentru munca sa uriașă de publicist, de corespondent, asaltat de zeci de mii de scrisori și de colecționat de alte zeci de mii de vechi documente, „eclatant de interesante”. Ce s-au făcut toate acestea? Nu ni se spune, iar despre portretul său spiritual sîntem asigurați că ar fi „deocamdată imposibil”. Aceste rînduri au fost scrise în noiembrie 1973. „Imposibilul” îl realizează învățatul Vasile Netea în 1966.

L-am cunoscut și noi pe profesorul Nicolae Carțoian (1883—1944), eminent cunoscător al literaturii noastre vechi, a cărei istorie, rămasă neisprăvită, a trasat-o în trei substanțiale fascicule. Era un mare muncitor, care a lăsat și alte două cărți fundamentale, despre cărțile populare de origine slavă și greacă. Nu sîntem însă de acord că ar fi edificat „pentru întia dată în cultura noastră o reconstituire vie, ardentă, a trecutului literar”. Acest elogiu se cuvine lui N. Iorga, primul și cel mai important istoric al literaturii noastre vechi, pe care a reînviat-o cu un mare talent de vizionar și de erudit. N. Carțoian a fost și el un erudit, nu însă și un vizionar.

Cartea lui Ioan Chindriș ne călăuzește într-un pelerinaj plăcut și instructiv la izvoarele marilor înfapturi naționale, istorice și culturale.

ȘERBAN CIOULESCU ■

și proiectează însă evoluția pe coordonate filozofice mai largi: fumul casei, șarpele, cămașa, floarea, pasărea, toate acestea trei din urmă, în mod simbolic albe, fiind elementele din care se constituie acest cadru. Iată-le în câteva strofe memorabile: „Îmbrac cămașa albă, de muguri vindecată / să-ntunec sub luceferi ca un mesteacăn crud / cînd schimbă frunza vîrsta ei ciudată / ca treaz sub cîntec alt tărîm s-aud“ (*treaz sub cîntec*); „și, ca toți, visez și mi-e dor, cînd pe cer / vin sau pleacă păsări albe, ciudate / în secunda aceea de lebădă cer / numelui semnul spre toate“ (*secunda aceea de lebădă*).

Muntele, ca vatră și geneză, ca dimensiune a umanului (întotdeauna omul e un munte — se spune în poezia *rădăcinile eternității*) e în același timp și un fel de judecător suprem al cîntecului: „și dacă-n munte și se-ntîmplă / întoarcerea în cel ce trece / rămîne gîndul ros de timpla / izvor adînc cu apă rece // Și-n cercurile ce-și vor zbate / ființa spre pămînt și-n cer / copiii nopților vor bate cu ochi de fum și cai de fier // Și muntele o să-nteleagă / blestemul veșnicului grai / al cîntecului ce te leagă / de lutul gurilor de rai”. Blestemul acestui „grai al cîntecului” și al legăturii lui cu „lutul gurilor de rai” reprezintă tocmai cea forță telurică a numeroase poezii care proclamă întoarcerea la lucrurile primordiale, la pămînt, la izvoare, la sămîntă, la vîrstele dintii și, bineînțeles, la părinți. Dacă în poezia românească există un sentiment al dezrădăcinării, ei bine, Dumitru Pricop, conștient de o anume înstrăinare a omului de cadrul lui primar de viață, face un sensibil și firesc elogiu al reinrădăcinării, al permanentei noastre raportări la ceea ce a însemnat acea mioritică matrice a noastră ca filozofie de viață mai ales. Condiția acestei întoarceri e „durerea pămîntului întreg pe rană”, căci altfel, avertizează poetul: „poți vinde sufletul și trupul și singele să-l dai pomană / dar nu ai dreptul să întuneci întoarcerile în părinți!” Convins fiind că-n cartea sa urcă tot „duhul strămoșesc”, Dumitru Pricop profesează un crez patriotic implicit, decurgînd firesc din acest întreg univers în care se mișcă versurile sale îndelung decantate, natural, încărcate de înțelesurile adînci ale vieții ca și de patima ei. Parcurgînd această carte de poeme, în care *Patima muntelui* se dovedește și aceea a unei poezii robuste, nu poți să nu remarci consecvența autorului din promisiunea ultimei strofe a poeziei de deschidere din care am mai citat: „dacă înalt un munte spre ochii tuturor / și-l clatin cu tăcerea străvechilor tipare / cutremurat de patimi / înseamnă că-s dator / cu Miorița Vrancei. O stea spre fiecare”.

NICULAE STOIAN ■

*) Dumitru Pricop: *Patima muntelui*, Editura „Eminescu”, 1978.

cu adnotări, cu învățăminte (pe care, din păcate, le rostește uneori prea răspicat, prea explicativ). Cartea sa e o sumă de reportaje-anchete bune, ba chiar un pas spre literatura non-ficțiunii.

Doina Florea-Ciornei cetește, în limba franceză fi-rește, un roman al lui **Emmanuel Roblès: Croaziera**. E cucerită de carte și, spre deosebire de foarte mulți dintre noi, cei care sîntem cucerii de foarte multe cărți, fine să pună la îndemina tuturor concetățenilor săi cartea asta, într-adevăr bună. De aceea o traduce, îi adaugă niște note biografice despre autor și o prefață în care-și rostește frumos și entuziast bucuria înfîlțirii cu ea, cartea, și cu el, scriitorul. Traducerea este nuanțată, curgătoare, adică de-o calitate pe măsura iubirii — autoarei — față de carte și a responsabilității față de cititorii români. Doina Florea-Ciornei face parte dintre acei care dacă — undeva, în lumea largă — dau de paginile bine scrise, le-aduc acasă, să se bucure, de ele, întreaga obște-familie.

Cronica literară

Nicolae Dragoș:
„Ritualuri intime”

Ultimul volum al lui Nicolae Dragoș înscrie un moment hotărîtor în evoluția poetului. În *Cu inima curată*, bunăoară, predomină oda civică și patriotică. Acum lirismul s-a interiorizat vizibil, a devenit un „ritual intim”. Nu fiindcă așa vrea neapărat autorul — în fond, el rămîne același. Se concentrează însă mai mult asupra lui însuși, iar poemul configurează un desen estetic mai pur. În dialogul cu istoria, riscul era de a nu fi

cumva pe măsură. Ni se părea atunci că poetul scria totuși despre patrie ca despre sine însuși; imnul era de fapt o confesiune patriotică. De astă dată comparația s-ar putea inversa: firește, e numai o deosebire de nuanță. Poetul se dăruie în continuare lumii din afară, aflîndu-și totodată măsura cea mai potrivită în cîntecul individualizat. Intimitatea lui se revarsă generoasă dincolo de marginile celui și pretinde audiență. Poemele sînt scrise toate cu adresă. Un autoportret ne pune de la început în temă cu adevărata identitate a artistului și a creației sale: „Mă dăruie ochiului mulțimii / ca-ntr-o lentilă nesfîrșită / și-mi caut pasul deopotrivă / statura cînd mi-o știu mărită // nimic nu poate fi-nlăuntru / de nu se arată în afară / cum soarele nu poate fi / în univers o grea povară”.

Melancolia, care îl încearcă tot mai mult pe poet în ultima vreme, ca și preferința insistentă pentru „amurg” nu tulbură cituși de puțin limpezimea și mîlădiera versului. Poetul invocă tainele, așa cum invocă și cuvintele. Le contemplant din depărtare. Mirarea se traduce de obicei în întrebări și răspunsuri nu întirzie să apară. Ceva anume, greu de definit, acoperă ca un vîl neliniștile și zbraterile interioare. Abia le bănuim dincolo de cuvintele care le numesc. Cîte o vină imaginară mai întunecă din cînd în cînd seninătatea confesiunii. De aceea poetul preferă să locuiască, straniu, în cuvînt: „încăruntat de gînd / să locuiești / într-un cuvînt...” De mai mult efect însă e notația directă, concisă, a unei dispoziții generale: „N-am liniște / mi-e-ntreg trup o rană / lovit ca ploaia / de amintiri...”

O sensibilitate rînită grav de contrastele lumii face să se manifeste (mai rar) vocația satirică a poetului, ca în *False monezi*: „ce hărmălaie-i jos la patrupezi / citi se tirăci pe burță și pe coate / surzi la lumina tîndrelor zăpezi / ce-s mai presus pe lume decît toate // sub umbra lor, lumina nu dă roade!” Caracteristic ni se pare însă — la sugestia autorului — acest ritual de împăcare: „vine un timp al tainei spre amurg / cînd apele încăruntesc în mers / cînd pe sub stele, cumințite, curg / armonizate-adine în univers”.

Mai importantă la Nicolae Dragoș e regia de text decît îndelunga și migăloasă potrivire a vocabulelor în poem. Acesta se naște propriu-zis spontan din interogație, din îndemnuri sau chiar din simpla notație reflexivă — toate moduri elementare ale comunicării. Aproape fiecare poezie pare un fragment desprins dintr-un scenariu mai vast, dintr-un flux continuu și nesfîrșit de cuvinte — care, desigur, nu aspiră să fie Marele Poem, dar imprimă o mișcare, mai ales un ton adecvat în chip surprinzător de la primul pînă la ultimul vers. De unde impresia de autenticitate (oralitate) sesizabilă chiar la suprafața compoziției. Uneori poemele sînt confesiuni delicate, de jurnal. Cu adevărat memorabil se dovedește Nicolae Dragoș în poemele-scrisori. O litanie pentru țărani e însoțită de un sentiment discret de vinovăție — ca și amintirea mamei. Rar de tot cultivă enigmaticul de sursă livrescă, cu reluări din E. A. Poe (*Din departe vine*). Undeva evocă „fluturii demonici”. În realitate poetul nu descrie ceea ce vede, ci se eliberează de niște gînduri negre: „Din nou acci demonici fluturi / m-abat în zbor spre labirinturi / în care, fără voie-ți scutur / din inimă întreg argintul”.

Siluețele, al doilea ciclu, emoționează în primul rînd retina, cu toate că percepția străbate dincolo de aparența plastică a lucrurilor. Ele fixează imagini statice, într-un decor vitalizat de forțe neștiute, latente. De astă dată misterul nu mai e doar invocat ci și sugerat. Poetul identifică peste tot, în natură sau în universul artei, minuiți revelatorii. Procedul preferat este analogia, care personifică: „Cît de tăcuți sînt strugurii și negrii / cu singele din soare smuls, în vară! // ce zbor, ce ochi răsăr în ei, integri // cu ce uimire rece ne măsoară!” Am mai reținut argehiziana *Despre zbor*, în care conținutul moral nu e cituși de puțin estompat de armonia cîntecului. Admirabile, de asemenea, echivalențele poetice pentru „Masa tăcerii”: „Rotundul dans în piatră sură / eternizat în nemiscare / lumină smulsă din natură / rotită-n semn de întrebare // pe cerul fix se adună stele / — ai nopții necuprînsi arginți — / adastă în taină lingă ele / călătorii, vechi părinți // rotundul dans în piatră ascuns / alunecă în lin murmur / și piatră-i glas de nepătruns / tăcînd prin lumile din jur”. Aici contemplația se epurează normal de orice inflexiuni cinestezice. Semn că și în celelalte poeme poetul contemplant de fapt poezia însăși.

«Intimele» propriu-zise (al treilea ciclu) transcriu cu o precizie uneori halucinantă stări momentane, cu inclinația vădită spre generalizare. Transpare în ele o sensibilitate fragilă, aproape feminină. Versul e mai încărcat de emoție și tensiune psihologică. Poetul și-a inventat un stil mai degrabă aluziv, de o concizie sui-generis: confesiunea se frînge la un moment dat brusc, nu e niciodată dusă pînă la capăt. Un erotism suav, însoțit mai mult de regrete decît de voluptate, însuflețește descrierile. Și așa detaliile decorului (atîtea cite apar) sînt confruntate nu cu sentimentele și reveriile poetului ci cu înseși cuvintele: „Salcie ce-n mal îți pleacă / vegetale raze line / [...] / te-aș răpune-ntr-un cuvînt / ori într-o silabă calmă / de n-aș auzi cum cîntă / frunze vîi sub trista-mi palmă”. Alteori poemul articulează gînduri nerostite: „Un fir din pletele-ți / de-aș rumpe / l-aș luneca / pe harpa unei stele / și universul / ca un vas s-ar umple / de — nerostite — / cîntecul mele”. După cum se vede, cîntecul e totuși calm împlinit. Autorul se vrea poet al adîncurilor și profunzimii și asimilat cu proiecția în amintire. Rezultat de aici o impresie de liniște, de „zbućium alb”. Nimic nu desfigurează chipul naturii și nici al poeziei. Mult mai frecvent decît înainte poetul se apropie de incantația folclorică: „Lunecă, lunecă, lunecă / pînă ora-ntunecă / dansul ochilor și glasul / și tot ce ne-a mai rămasu-l”. Clasicizarea expresiei denotă același efort de generalizare și poetizare a stărilor pur circumstanțiale. Interiorizate, ritualurile devin pînă la urmă pretext de imn: „vom vegnici în tainice oglinzi / narcisicac iubindu-ne trecutul / și ascultînd cum ne-ntrecept colinzi / să-i smulgi uitării neuitat tributul / ce i-a pierdut prin veac privirii scutul / ca să ne afle ochii suferinzi”.

Ritualuri intime este, fără îndoială, cartea cea mai bună de pînă acum a poetului Nicolae Dragoș

CORNEL MORARU ■

Nu-mi plac cei ce spun: faceți cum zic eu! Îmi plac cei ce zic: faceți cum fac eu!

— Tovarășe Gheorghe Predoiu, sîntei secretar al Comitetului de partid al întreprinderii de geamuri Buzău. Sîntei un om tînăr, nu aveți decît 33 de ani. N-ați avut emoții atunci cînd ați fost ales în funcția de secretar?

— Poate că da. Dar eram foarte bine familiarizat cu problemele întreprinderii. Am fost aici de la începuturile ei.

— Ați venit la Buzău, ca și mulți alții, dintr-un sat. Ați trecut deci dintr-un mediu în altul. Ați asistat prin urmare la procesul de formare a unor conștiințe muncitorești.

— Nu e cel mai simplu lucru. Dacă azi cei mai mulți oameni din întreprindere cunosc ceea ce este disciplina de producție, nu era la fel în urmă cu cîțiva ani. Au fost nu știu cite cazuri cînd la meșter venea cite unul și-l anunța cite se poate de senin că a doua zi nu se va prezenta la lucru deoarece se duce la o nuntă. I se spunea că va pierde bani lipsind. Îți răspundea că știe și că n-are nici o pretenție.

— Dar cum vă explicați faptul că acești oameni cunoșteau noțiunea de disciplină, deoarece există și o disciplină a cultivării pămîntului, și totuși, veniți în întreprindere, o ignorau?

— Aveți dreptate. Dar în agricultură, în urmă cu ani, această disciplină era la discreția fiecăruia. La noi în întreprin-

dere însă, prin absența unui om nu pierdea numai el, ci întreaga colectivitate. Era afectată productivitatea muncii, nu se foloseau integral capacitățile... Înșă, în special odată cu introducerea acordului global, oamenii au înțeles că ei lucrează împreună și că numai astfel pot să realizeze venituri mari.

— Sîntei astăzi una din întreprinderile bune din județ. Vizitînd-o, am remarcat ordinea și disciplina care domnesc, curățenia din hale, de parcă în permanență ați fi pregătiți să primiți oaspeți.

— Toate acestea s-ar fi putut realiza și prin măsuri administrative. Dar am preferat ca odată cu pregătirea oamenilor pentru meserie să le insuflăm acestora și respectul pentru ambianța în care își desfășoară activitatea. Și care îi ajută, dacă spațiul este riguros ordonat și păstrat într-o desăvîrșită curățenie, să se simtă mai bine și să lucreze cu mai mult spor.

— Și asta face parte din formarea unei conștiințe muncitorești.

— Da. Să vă mai spun ceva: la noi, atunci cînd e timp frumos, în fiecare sîmbătă, după orele de program, fără ca nimeni să facă o convocare specială, tinerii din fabrică rămîn pentru o oră la muncă patriotică. Din nou vă repet: din proprie inițiativă. Ca urmare, acum

avem un parc în întreprindere și am mai realizat și un teren de fotbal.

— Spiritul de inițiativă se mai manifestă și în alte domenii?

— Autoconducerea, autocontrolul muncitoresc nu sînt vorbe goale. Da, sîntem o întreprindere frunțasă — ținîm ca anul acesta să fim frunțasi pe ramură — dar nimeni dintre noi nu-i este indiferent cum realizăm acest lucru. De pildă, cite rebuțuri avem, dacă am depășit sau nu consumul de energie, de cherestea... De aici și atitudinea multora — am dori, ce-i drept, să fie și mai mulți — de a nu rămîne indiferenți la nici un aspect care ține de întreprinderea noastră. De aceea azi putem spune că alcătuim cu adevărat un colectiv.

— Colectivul acesta are și necazuri?

— Din păcate da. Ne preocupăm mereu să îmbunătățim condițiile de muncă și viață ale oamenilor. Dar n-am rezolvat pe deplin problema transportului. Și nici pe aceea a locuințelor. Lucrurile vor sta cu siguranță mai bine după ce va fi gata blocul de 110 garsoniere aflat în construcție.

— Am înțeles că nu sîntei adeptul măsurilor administrative.

— Așa e. Adevărata educație cere mijloace mai subtile pentru a fi eficientă. De pildă, contează enorm exemplul personal. La noi, șefii de echipă, ingi-

nerii au înțeles că sînt oameni politici și că trebuie să acționeze ca atare. Începînd chiar cu modul în care se îmbracă. Dacă secretarul de partid ar întîrzia de la program, cum ar mai putea pretinde el muncitorilor să nu întîrzie?

— Sîntei un om al producției. Ce valoare are pentru dumneavoastră cuvîntul?

— Cred că e o verigă de legătură. Dar nu-mi place vorbăria. Vorba trebuie să fie în concordanță cu fapta. Nu-mi plac cei ce spun: faceți cum zic eu! Îmi plac cei ce zic: faceți cum fac eu!

— Cînd discutați cu oamenii?

— Ori de cite ori am prilejul. Și prilejul mi-l fac mereu. Dar nu discut cu ei numai probleme de producție. În special cu cei veniți de la țară, care sînt mai sensibili, discut și despre gospodăriile lor, despre cum merge cu naveta... Așa le aflăm mai lesne necazurile și poți să le rezolvi.

— Dar cit de adine vă permiteți să scrutați sufletul unui om?

— Pînă la limita bunului-simț. Are fiecare niște lucruri numai ale lui pe care nu e bine să le atingi.

— Aveți experiență multă în munca aceasta cu oamenii. Nu vă e teamă de rutină?

— Înainte de a mă întreba dumneavoastră m-am întrebât eu singur. Teamă? De ce să am? Specific generației noastre este să se grăbească. Întreaga lume dealfel se grăbește. Așa că în permanență te confrunți cu lucruri noi și depinde numai de tine să nu te simți blazat în fața lor ci să reacționezi ca o conștiință. Ca o conștiință muncitorească.

GEORGE ARION

Se fura ca-n codru, cu hîrtii în regulă, dar nu hîrțiile erau de vină

Infracțorii deosebit de periculoși pentru societatea noastră, de genul grupului Ștefănescu și compania, nu și-ar putea pune în aplicare planurile ilicite, nu și-ar putea desfășura activitatea de păgubire gravă a avutului obște și a celui personal al cetățenilor, dacă n-ar beneficia de o serie de elemente favorizatoare, de serviciile unor persoane care, direct sau indirect, s-au oferit să le dea o mînă de ajutor. Pentru că nu vedem cum altfel ar putea fi numită atitudinea unor cadre cu funcții de conducere, care în loc să-și facă datoria și să exercite un control temeinic, să dovedească vigilență profesională și intransigență față de orice încălcare a legilor în vigoare, au dovedit îngăduință și nepăsare, lăsînd ca sub ochii lor infracțorii să-și facă mendrele, nestîngherii. Pentru că nu vedem cum altfel ar putea fi calificată poziția unor oameni care, trăind în apropierea acestor infracțorii și văzîndu-i cum se „îngrașă” de la o zi la alta, se mulțumesc să rîdească pur și simplu din umeri, considerînd că nu e treaba lor să se amestece, deși cei care se „îngrașă” o fac, într-un fel sau altul, și pe seama muncii lor.

Una din principalele furnizoare de „materie primă” în afacerea Ștefănescu a fost întreprinderea de lacuri și vopsele „Policolor”, cu sediul în Bd. Ion Șulea 309. Ce legătură putea să existe între „vinăria Ștefănescu” și o întreprindere de lacuri și vopsele? Și „Policolorul” și Ștefănescu foloseau pentru prepararea produselor finite alcoolul etilic, adică spiritul. Și cum acest alcool etilic are un preț cu amănuntul destul de ridicat și nici nu se găsește pe toate drumurile, în schimb la „Policolor” exista în cantități industriale, concluzia se impune de la sine: spiritul trebuia furat de la „Policolor” și trecut în patrimoniul gestionarului de vinuri. Ceea ce s-a și făcut! Afacerea a avut un contur mare, în perioada 10 martie 1976 — 10 iunie 1978 din această întreprindere fiind sustrasă și „livrată” clienților Ștefănescu cantitatea de 47 495 litri alcool etilic rafinat, în valoare de 4 574 321 lei! Cum a fost posibilă o delapidare de asemenea proporții vom vedea în rîndurile ce urmează.

De fapt, germele acestei infracțiuni are pornit nu de la „Policolor”, ci de la „Biofarm”, cunoscută întreprindere de medicamente bucureșteană. Aici lucra ca operator chimist la coloana de rectificare a concentrației alcoolice numitul Iancu Tudor, care avea sarcina de a primi din secții alcoolul recuperat și de a prodă alcoolul rectificat, el fiind și cel care semna registrele de evidență a mișcării alcoolului. Observînd neregulile care există în gestionarea materiilor prime, precum și faptul că nu se execută un control sistematic din partea organelor de resort, Iancu a ajuns la concluzia că de acolo se pot scoate bani frumoși. De la concluzie la faptă n-au fost decît cîțiva pași, adică atîția cîți numără distanța de la „Biofarm” la depozitul de vinuri din Calea Griviței 325. Intrucît înțelegerea s-a realizat rapid, prețui alcoolului furat fiind stabilit la 30—35 lei litru, Iancu Tudor a trecut la lucru, luîndu-și și un asociat, în persoana lui Tone Nicolae, șofer la același „Biofarm” și consătean cu el. În luna februarie 1976 ei au livrat lui Ștefănescu prima cantitate —

180 litri — în schimbul căreia au primit suma de 5 400 lei.

Văzînd că treaba e rentabilă (nu-i era totuna dacă urma să cumpere spiritul folosit la prepararea vinului cu 95 de lei, din comerț, sau cu 30 de lei de la Iancu), Ștefănescu s-a arătat dispus să achiziționeze cantități mai mari. Intrucît însă la „Biofarm” cantitățile de alcool etilic cu care se lucrea nu erau chiar atît de mari, cei doi infracțorii s-au gîndit să intre în legătură cu „Policolorul”. Lucrul acesta i-a făcut Tone, care cunoștea acolo pe lăcătușul mecanic Vasilescu Dumitru. Prin intermediul acestuia, Iancu a ajuns la cei doi gestionari cu care avea să pună la punct hoția cea mare: Tache Tudor și Bogdan Gheorghe.

Credem că este cazul să facem o paranteză și să ne referim puțin la neregulile și defecțiunile existente în activitatea de gestionare a materiilor prime și în evidența contabilă a întreprinderii „Policolor”.

Astfel, în numita întreprindere recepționarea mărfurilor primite nu se efectua în conformitate cu prevederile H.C.M. nr. 941/1959, membrii comisiei de recepție neavînd obiceiul să se intrunească, așa cum prevăd normele de lucru ale acesteia, pentru a verifica efectiv cantitatea și calitatea materiilor prime înscrise în documentele de însoțire și în notele de intrare-recepție. În acest fel gestionarii aveau posibilitatea să scrie în notele de intrare-recepție cantitățile care le dorcau, fiind siguri că nu vor fi verificați, după care înregistrau notele în fișele de magazie și în contabilitate la capitolul mărfuri intrate în gestiune. Așa au procedat Tache Tudor și Bogdan Gheorghe și, după cum s-a văzut, au reușit să pună pe picioare o afacere mare, sustrăgînd importante cantități de spirt. Apoi, pentru a nu fi găsiți de un eventual control cu lipsă în gestiune, își creau plusuri prin neînregistrarea în procesul de producție a întregii cantități de alcool etilic cerută de rețetele de fabricație, în locul acestuia produs livrînd alți solvenți, care, datorită proprietăților fizico-chimice asemănătoare, puteau înlocui alcoolul. „Jongleria” era facilitată de o altă deficiență organizatorică existentă în întreprindere, și anume de faptul că în secții nu se ținea o evidență strictă a materiilor prime consumate, totuși rămînînd la aprecierea gestionarilor, precum și de aceea că alcoolul etilic se introducea în procesul de fabricație prin conducte și cîntare ermetic închise, neexistînd posibilitatea controlării dacă în rezervorul de alcool etilic rafinat se află alcool pur sau alcool contaminat cu un alt solvent. Știînd acest lucru, cei doi gestionari introduceau în acest rezervor și alți solvenți la care aveau plusuri. Este edificator în acest sens să amintim că în perioada 1976—1978 alcoolul etilic rafinat a fost înlocuit în procesul de producție cu alți 30 de solvenți, înregistrîndu-se o economie față de normele de consum de 89 322 kg alcool etilic rafinat și o depășire a consumului la ceilalți solvenți de 95 773 kg. (Întreprinderea lucrează cu această unitate de măsură). De notat că majoritatea diferențelor înregistrate în consumuri se localizează tocmai la secțiile care primeau materii prime de la gestionarii Tache și Bogdan. În legătură cu aproba-

rea înlocuirii alcoolului etilic cu alți solvenți, conducerea întreprinderii a motivat că în perioada respectivă acest produs a fost deficitar. Cit de serios este acest motiv aflăm din faptul că, exact în aceeași perioadă, „Policolorul” a livrat — deși îi era interzis aceasta categoric — către I.A.S. Cotești cam tot atîta alcool etilic cit motivau și tovarășii din conducere că au deficit!

O altă neregulă care a facilitat activitatea infracțoare a gestionarilor consta în lipsa normelor de consum specifice și în nerespectarea rețetelor de fabricație — singurele documente pe baza cărora se analiza încadrarea în consumurile de materiale. De asemenea, deși bonurile de consum pentru materia primă se eliberau după obținerea produselor finite, în peribada de care ne ocupăm, așa cum reiese din evidența contabilă și din declarațiile celor doi gestionari, s-au întocmit note de restituire din secțiile de producție către depozite, prin care, de fapt, gestionarii își puneau de acord stocurile scriptice cu cele factice, făcînd operațiuni de intrare-ieșire în fișele de magazie tocmai pe baza acestor note de restituire și a bonurilor de consum.

Deficiențele existente în recepționarea, manipularea și evidența materiilor prime în această întreprindere, deficiențe care favorizau crearea de plusuri importante și condiții de sustragere, au fost pregnant evidențiate de inventarul efectuat la 16 septembrie 1978, la cererea organelor de miliție, procuratură și finanțe, inventar care a dus la înregistrarea la 33 de repere a unui plus de 388 174 kg materii prime, din care 21 453 kg alcool etilic rafinat!!!

Revenind la firul infracțiunii, să notăm că după reușita din primăvara lui 1976, cînd au fost sustrate aproape 11 tone de spirt, a doua livrare către Ștefănescu a fost făcută în octombrie același an, în cantitate de 4 753 litri, alcool ridicat prin același procedeu de la secția „Marginea” a Combinatului petrochimic „Solventul” din Timișoara, cantitate pentru care Ștefănescu a plătit 142 000 lei. De data aceasta, Tache Tudor a întocmit o notă de recepție falsă pe numele său și al membrilor comisiei de recepție, Bogdan Gheorghe a semnat confirmarea transportului de la furnizor la „Policolor”, iar Marinescu Gheorghe — merceologul — a semnat scrisoarea de transport și nota de recepție falsă, deși el nici nu era membru al comisiei de recepție. O lună mai tîrziu a mai fost sustrasă și cantitatea de 12 918 litri alcool, ridicată de la Fabrica de spirt „Sinsimon”, județul Harghita. Ștefănescu n-a putut prelua însă toată această marfă — din lipsă de spațiu —, ci numai 33 de butoaie (7 260 litri), pentru care a plătit 217 000 lei. Restul de 5 559 litri, Tone i-a dus acasă la el, în satul Dragomirești-Deal, de unde i-a livrat apoi treptat lui Ștefănescu, pînă în primăvara anului 1978. Și pentru această cantitate Tache Tudor a întocmit o notă de recepție falsă.

Ca un amănunt, în cazul acestor ultime două sustrageri nu s-au mai întocmit certificate de control calității produselor. Nimeni nu s-a sesizat de acest lucru, deși ar fi trebuit să o facă.

Fără îndoială, cauzele care au favorizat producerea acestei infracțiuni deosebit de grave sînt multiple și ele tîn, în primul rînd, de organizarea necores-

punzătoare a activității de aprovizionare și de producție, de haosul care domnea în evidența contabilă a întreprinderii de lacuri și vopsele „Policolor”. Pentru existența acestor grave neajunsuri se face vinovată, înainte de toate, conducerea întreprinderii care a dovedit serioase lacune în îndeplinirea atribuțiilor profesionale. Am arătat pe parcurs cîteva categorii de nereguli manifestate în activitatea unității. Ele și multe altele au fost cunoscute, trebuiau cunoscute, de conducerea „Policolorului”, ca dealfel de forul tutelar al acesteia. Și totuși nu s-a intervenit în nici un fel pentru a pune capăt dezordinii, pentru a se închide canalele risipei de materii prime, creării de plusuri, tendinței (materializate) de păgubire a avutului întreprinderii și deci al statului, al nostru al tuturor, de către diferiți indivizi puși pe căpătîială.

Am stat de vorbă cu ofițerii Petre Marin, Cornel Ionescu și Vasile Urse, care s-au ocupat, alături de alți lucrători de miliție, de organe ale procuraturii, de acest caz. Ei ne-au spus că nici în momentul în care s-a declanșat ancheta, conducerea respectivei întreprinderi nu a binevoit să vină în întîmpinarea organelor de stat și să contribuie la scoaterea la lumină a adevărului, cit de crud ar fi fost acesta. Dimpotrivă, tovarășii respectivi au dovedit nesinceritate. Cînd li s-a cerut să evidențieze posibilitățile existente în întreprindere pentru crearea de plusuri la materiile prime, conducerea „Policolorului” a încercat să acopere lipsurile din evidențele contabile și din organizarea producției, dînd răspunsuri evazive. În adresa 31028 din 24 octombrie a.c., adresă semnată de toți factorii de conducere, în frunte cu directorul plin, la întrebarea: „Ce plusuri de alcool etilic s-au creat în procesul de producție în perioada 1976—1978?”, răspunsul a fost următorul: „În perioada citată, în procesul de producție nu s-a creat nici un plus de alcool” (!!!) Și, rețineți, este vorba despre perioada în care întreprinderea a fost furată cu nu mai puțin de 47 tone de alcool etilic, și cărora nimeni nu le-a simțit lipsa!

Un alt fapt care dovedește lipsa de răspundere a numitei conducere este legat de constatarea că în fișele de magazie ale întreprinderii apăreau stocuri creditoare (adică s-a livrat în producție mai multă materie primă decît a intrat în unitate). Întrebat în legătură cu aceasta, conducerea a răspuns că plusurile apar datorită codificării greșite a unor bonuri de materii prime în calculator, din care cauză s-au efectuat scăderi din stocul altor produse și nu al celor real consumate. Așadar, vinovat ar fi calculatorul!

Este evident că prin această atitudine s-a încercat să se acopere de fapt neglijențele amintite, faptul că nu se respectau rețetele de fabricație, să se acopere practica potrivit căreia gestionarul Tache Tudor era cel care dispunea de bonuri de consum ori de restituire să se elibereze, și nu secțiile de producție, care aveau obligația să emită documente pentru cantitățile real consumate. Este evident că respectiva conducere a încercat, în acest mod, să-și scuze slăbiciunile din propria activitate. Numai că în societatea noastră nimeni nu-și poate cere scuze pentru nici un fel de neglijențe și abdicări de la îndatoriri, cu atît mai puțin cînd aceste neglijențe ne costă patru milioane și jumătate! Pentru ceea ce au făcut, dar mai ales pentru ceea ce n-au făcut, și trebuiau să facă, pentru că de aceea erau puși acolo, tovarășii respectivi trebuie să răspundă!

VALERIU RIMNICANU
ION CHILOM

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

Ca să întineze, banul nu alege...

1 Diana

Dacă ar fi o simplă poveste, cazul care urmează, un caz despre ambiguitate și rigoare, despre onoare și dezonoare, ar trebui să înceapă în anul 1928, cu o fată blondă de 17 ani, Tatiana Colța, căreia, de-acum înainte, toată lumea îi va spune Diana. În acel an, prag de cea mai criză economică, Diana este oferită ca slujnică de tatăl ei familiei Petrescu. Colindă Moldova și apoi întreaga țară, însoțind și îngrijind familia unuia dintre reputații specialiști români în chimia apei. Străbat împreună ani de criză, de război, de secetă și foamete, de boli și suferință. 50 de ani Diana nu cheltuiește nimic în afara casei, devine, în fapt, unul dintre membrii familiei.

Astăzi, Tatiana Colța are 67 de ani. Soții Petrescu au murit. Ea a rămas singură, semianalfabetă, cu sufletul marcat de tarele unei existențe aspre, închisă în ea însăși, și fără nici un țel. Cu câteva luni înainte de moartea Smarandei Petrescu, moarte survenită în iunie a.c. în casă și-a făcut apariția o familie de prieteni care în ultimii 30 de ani mai veniseră de trei sau patru ori. În ciuda lucidității din majoritatea timpului, Smaranda Petrescu suferea de evidente și ușor verificabile stări de delir când se vedea amenințată de hoți, maltrată, jefuită. Regăsiții prieteni sint primiți ca niște „cavaleri ai salvării” și într-o zi Tatiana Colța asistă la citirea unui testament, în prezența notarului, incredintată că „doamna”, cum îi spusese toată viața, știe ce vrea și o va apăra în drepturile ei.

La deschiderea succesiunii, după moartea celei pe care o îngrijise, Diana află că frumoasele vorbe din testament „uzuruc viager” înseamnă numai dreptul de folosință gratuită a unei camere din apartament, că întreaga avere mobilă și imobilă rămâne în proprietatea legatarilor testamentari, adică a nou-soțiilor, și ea refuză această împărțea.

2 Indoiala reporterului

Există vreun comandament juridic sau moral în numele căruia beneficiarul unei averi imobile de circa 400 000 lei și a unor bunuri mobile importante să fie judecat fiindcă nu are nici un fel de legătură de rudenie cu defuncta și totuși îi revine fără să fi depus nici un fel de muncă, dacă aceasta este voința testatoarei? Nu. În fața legii, voința testatorului este inatacabilă.

Diana, abia acum, și cu vorbele ei, acuză legatarul universal de captarea voinței. Și mie îmi este cu neputință să admit că omul care s-a ridicat de la mașina de scris ca să mă primească atât de convins că dezvoltarea acestui caz în fața opiniei publice nu poate să fie decât plină de învățăminte ar fi capabil într-un fel sau într-altul să constrângă voința unui alt om, oricine ar fi acesta și indiferent în ce scop. Spune: „N-am făcut mare lucru pentru defunctă. Era singură și a insistat s-o vizităm

mai des. I-am dus alimente, cițiva doctori... I-aș fi dus oricum. O cunoașteam de peste patruzeci de ani. Am vizitat-o rar pentru că am fost foarte ocupat. Acum sint pensionar. Nu mă așteptam la moștenire. N-am dorit-o și am fost foarte surprins. Acum regret deoarece nu mi-a adus decât amărăciune. Sint dezgustat și e bine ca adevărul să iasă la lumină pentru învățătura de minte și binele general... Smaranda mi-a vorbit de testament, de condițiile lui. Am făcut o cioră, am refăcut-o cu ajutorul unui avocat, la notariat au mai fost adăugate citeva formule uzuale, testamentul a fost bătut la mașină în exemplarele corespunzătoare, cu autoturismul meu i-am dus pe notar și pe secretarul principal la domiciliul bolnavei, acolo testamentul a fost citit de două ori, totuși a fost de acord... Asta-i tot!”

3 Notarul Gh. Rizu spune:

Chiar și un om al legii este subiectiv. Unii oameni îmi plac de la început, alții, nu. Omul acesta nu mi-a plăcut. M-am ținut față de el în limitele stricte ale legii. Ciorna pe care mi-a prezentat-o era destul de vagă. Eu am insistat să concretizeze unde era vorba de camera Tatiane Colța, locul unde se află în apartament și suprafața... În vederea deplasării, am solicitat un certificat medical și ne-a fost prezentat unul ștamplat și semnat de medicul Nicolae Cernica în care se atesta vârsta înaintată a bolnavei, starea de luciditate și faptul că este netransportabilă. Ne-a luat cu mașina lui și am așteptat mult până să ni se deschidă. Eram firitat. „Sinteți moștenitor și n-aveți cheile apartamentului?...” Ne-a deschis o bătrână, ne-a condus sus, și iarăși am așteptat. Mă grăbeam. O astfel de împrejurare presupune o oarecare solemnitate care lipsea... De obicei sintem așteptați... În sfârșit a apărut și testatoarea. I-am pus citeva întrebări. Era lucidă. Am citit testamentul de două ori. Nici o obiecție. Mă gindeam la cealaltă bătrână (Diana — n.n.). Soarta ei nu era prea clară. Am încercat s-o ajut. Am întrebat-o dacă știe despre ce cameră e vorba. A dat din cap. Apoi am plecat.”

4 Alte indoieli

Discut cu medici ai familiei, cu surori medicale, cu prieteni, cu vecini. Păreri, supoziții, birfe, nimic concret, nici un indiciu despre ce s-ar fi putut întâmpla cu bătrina Smaranda Petrescu pentru ca în ultimul ceas să se hotărască la un testament în care „Diana noastră, ce ne-am fi făcut fără ea” să fie atit de puțin apărută. O singură părere de bun-simț, Angela Enache care spune: „Am multă compasiune pentru Diana. A fost convinsă că va veni o vreme cind va fi răsplătită pentru munca ei. Nu înțeleg însă pentru ce se bate. E singură, n-are copii, rude, prieteni. Ce-i trebuie mai mult? Are pensie, are unde locui...” Si-

gur că față de o persoană care se trezește peste noapte cu o avere la care nu sperase nu nutrești decit sentimente de invidie dar oamenii n-au nici o vină”.

5 Oameni... și oameni...

Legatarul universal nu este numai un om și atit. Dacă ar fi fost așa, lucrurile s-ar fi încercat fără puțință de dezlegare. El este, sau mai bine-zis a fost, cadru universitar, a condus colective, cunoștea legea juridică ca și normele bunului simț, nu-i era străină rigoarea, nici chiar pedanteria atunci cind era vorba de rigoare.

— Tovarășe Romulus Dinu, sinteți medic primar, aveți preocupări științifice, sinteți apropiat ca vîrstă și preocupări de persoana care ne interesează. Să presupunem că o cunoștință îndepărtată vă anunță, fără ca să fiți pregătit pentru asta, că vă lasă moștenire un apartament și toate bunurile din el și grija pentru o bătrînă cu care a conviețuit 50 de ani. Cum procedați?

— Aș chema un notar acasă la cunoștința mea și l-aș ruga să asculte voința testatorului. În prealabil aș fi discutat desigur cu bătrîna, aș fi pus-o față în față cu cunoștința mea ca să audă de la ea ce intenții are și am fi convenit împreună cum e mai bine, astfel încit lucrurile să rămînă clare pentru toată lumea. Pe notar l-aș fi rugat ca din testament drepturile bătrînei să reiasă limpede și fără echivoc, să asculte și voința ei, să întocmească poate un act separat cu bunurile care-i revin acesteia, și în general m-aș îngriji ca asupra nici unui amănunt să nu existe dubii sau formulări neclare. Cred că persoana care vă interesează a procedat la fel...

— NU. Nu chiar la fel...

6 Fișa medicală a Smarandei Petrescu

În perioada premergătoare întocmirii testamentului, Smaranda Petrescu suferea de arterioscleroză, hipertensiune, hemiplegie, ramolism cerebral și specialității pe care i-am consultat susțin că un individ de 90 de ani suferind de maldadiile de mai sus se află în foarte multe din cazuri într-o stare de luciditate relativă, aparentă, lipsindu-i forța de concentrare și de discernămint, și într-o atare împrejurare, pentru a fi înlăturat orice dubiu, este necesar ca certificatul de luciditate să fie eliberat de Institutul medico-legal și în cel mai rău caz de către medicul de specialitate de la policlinica teritorială. Certificatul care însoțește testamentul nu este eliberat însă de nici una dintre aceste instituții, cu toate că era în interesul moștenitorului ca să-l obțină. Certificatul este semnat de către medicul internist Nicolae Cernica de la un dispensar neautorizat.

Pentru cel ce examinează acest caz nu există nici un dubiu în ce privește starea de luciditate a Smarandei Petrescu în momentul citirii testamentu-

7 Testamentul

Surprinde, așa cum aprecia și notarul, tonul vag. Dacă pe notar tonul vag îl surprinde ca om de meserie, pe noi, tonul vag ne surprinde mai ales fiindcă el este utilizat de un om interesat ca tonul să fie cit mai precis și fiindcă autorul lui direct în toate celelalte împrejurări ale vieții se distinge prin rigoare, meticulozitate și concizie.

Testamentul începe în termeni fermi: Las numitei Tatiana Colța dreptul de uzuruc viager asupra camerei pe care o locuiește...

În partea a doua, tonalitatea se îndulcește: Restul (?? n.n.) averii mobile și imobile o las soților...

Cind, în realitate, întreaga avere mobilă și imobilă — nu restul — era lăsată legatarilor universali.

Lipsește planul casei, lista cu bunurile Dianei, precizarea celorlalte drepturi pe care femeia le dobîndise în 50 de ani de muncă.

8 Ce urmărim?

Organele procuraturii, ca și cele ale justiției, vor duce cazul, dacă împrejurările o vor dicta, cu competența și operativitatea cu care ne-am obișnuit, pînă la consecințele lui ultime. În ce ne privește, ne oțim aici cu cercetările noastre, ceea ce nu înseamnă că la timpul potrivit, dacă va mai fi cazul, nu vom informa cititorii cu concluziile definitive. Moștenitorul testamentar s-a declarat de acord cu dezvoltarea publică a faptelor relatate „pentru învățătura de minte, pentru binele general și în interesul adevărului”. Adevărul, aici, înainte de a ajunge sub incidența legii penale, primește lumina din teritoriile eticii și ale moralei. A fost nesocotită viața unui om. s-a trecut cu grabă și indiferență peste dreptul elementar al oricărui ființe de a avea un trecut și de a i se considera drepturile în raport cu el. Precipitat să intre cit mai grabnic în posesia foloaselor ce decurg din calitatea de moștenitor, cu voie sau fără voie (procuratura va afla), presupusul moștenitor s-a apucat de unul singur să formuleze voința testatoarei, a nesocotit legea și în obținerea certificatului de luciditate și n-a observat că în acest fel abdica de la atribuțiile ce-i marcase întreaga viață și activitate: de la rigoare, probitate, concizie, claritate,tribute pe care se sprijiniseră prestigiul și demnitatea sa. Pețru un imobil și mai multe bunuri mobile un om se ascunde în lumina unei demnități de la care în fapt a abdicat și refuză să privească bărbătește spre starea în care a alunecat de bunăvoie, stare care se numește limpede, fără nici un echivoc: dezonoare. Și ca întotdeauna, spre dezonoare nimeni nu merge singur, împinge și pe alții.

ION CRISTIAN

Rubrică realizată cu sprijinul Procuraturii municipiului București și al Ministerului Justiției

Un cămin, adică o casă

Lucrurile, aflate din scrisoarea „unui grup” de tineri nefamiliști de la căminul nr. 2 al Întreprinderii de strunguri Arad, s-ar rezuma la cele ce urmează. „Un grup” de 36 băieți nefamiliști, care au muncit la căminul din fundație, apoi la curățirea camerelor, spălarea geamurilor, amenajarea terenului din jurul blocului ca la o casă a lor, sint obligați să-l părăsească. La darea căminului în folosință acesta nu s-a completat cu nefamiliști și astfel s-au tolerat, după cum se spune în scrisoare, și cițiva nefamiliști, care plătesc 300 de lei pentru o cameră în timp ce familiștilor li se cer 404 lei. Incet-incet, familiștii s-au extins și ocupă, practic, aproape tot căminul de nefamiliști, mai precis parterul și etajele I, II și IV. Au rămas nefamiliști, doar la etajul III. În scrisoare se spune: „Creдем că e normal dacă am muncit la construirea acestei case a noastre unde să ne simțim și noi bine după orele de serviciu, să fie a noastră și nu a altora. Ne trimit

la un alt cămin care este sub orice critică”.

Invitați deci de tineri, am purces la fața locului. Citind scrisoarea s-ar putea crede că într-adevăr e pe cale să li se facă o mare nedreptate. Vasile Jurj, secretarul comitetului de partid al întreprinderii, recunoaște din capul locului că datorită unei situații oarecum obiective stau foarte prost cu rezolvarea cererilor de locuințe. Întreprinderea județeană de construcții-montaj nu reușește să-și facă datoria. Anul trecut întreprinderea de strunguri trebuia să primească 100 de apartamente și n-au fost gata decit 36. Anul acesta le-au fost repartizate doar 43 și acestea nu acoperă nici măcar restanțele de anul trecut. Întreprinderea de strunguri se extinde, cererea de locuințe este din în ce mai mare și în situația aceasta comitetul oamenilor muncii a hotărît în luna octombrie să transforme căminul de nefamiliști nr. 2 în cămin de familiști. „Eu cred că n-am greșit, ne spunea Vasile Jurj, noi am fi bucuroși să le dăm dreptate băieților și nu numai dreptate chiar și apartamente, dar nu avem”.

Căminul nr. 1, unde urmează să fie mutați nefamiliștii, nu arată cum este zugrăvit în scrisoare. Locatarii camerei nr. 15, Eugen Mihocș — electrician, Vereș Ioil — strungar, Știolnea Gheorghe —

strungar, și Teodor Stoica — șofer, susțin că e mai bine în căminul lor decit la nr. 2. Aici au parchet pe jos, iar dincolo e beton. În rest, condițiile de locuit sint la fel, dar, conchid ei, depinde de om cum își aranjează camera. Tinărul Gheorghe Ilieș, maistru reglor la secția carcase, familișt, locatar al căminului nr. 2, nu-i judecă pe nefamiliștii rămași în cămin. Cererea lor este îndreptătită, într-un fel. După firmă, căminul e al lor, al nefamiliștilor. Dar situația este de așa natură, că mulți familiști, unii dintre ei chiar cu prunci, ar dori să se muțe în cămin dar nu au loc, în timp ce la căminul de nefamiliști nr. 1 sint vreo 40 de locuri neocupate. Colegii lui din secția carcase, pe numele lor Viorel Niga — frezor, Ion Ercan și Vasile Moise — lăcătuși-ajustori, au înțeles și se vor muta. Sigur că fiecare familișt din cămin își dorește un apartament confortabil, dar deocamdată întreprinderea nu le poate oferi. Majoritatea tinerilor apreciază că hotărîrea comitetului oamenilor muncii este bună și vine în sprijinul familiștilor.

Scrisoarea se incheia într-un fel ciudat: „semnează grupul de 36 nefamiliști prin reprezentantul lor Gheorghe Comșa” și urmează semnătura. L-am găsit și pe acela care se consideră reprezentantul grupului. Trebuia să lucreze în schimbul

II, dar era la cămin, adică nu-și satisfăcea nici cea mai elementară obligație de serviciu — prezența. Am stat de vorbă cu mulți dintre colegii lui. Nu toți știau de existența scrisorii. Am încercat să-i convingem de netemeinicia unor afirmații cuprinse acolo. Nu ne-am așteptat nici un moment ca vreunul dintre ei să-și pună cenușă în cap. Ba chiar semnatarul scrisorii, ca „reprezentant”, precum și autorul de drept al ei — electricianul Cornel Pădureanu — s-au dovedit recalcitrantți la adevăr. „Noi nu ne mutăm”. La plecarea au mimat totuși o leacă de rușine pentru că ne-au scris nu în numele a 36 de băieți, ci în numele lor. Le era teamă să nu pătească ceva. Îi asigurăm și noi, ca și Vasile Jurj, secretarul comitetului de partid al întreprinderii, că nu are nimeni nimic cu ei. Știm că oamenii nu trebuie judecați după erori de moment. Ei au arătat indiferență față de problemele colegilor familiști, o indiferență străină de eforturile de mai bine ale tuturor. A trăi mai bine nu înseamnă numai a avea mai mult și mai multe, dar și a face, mai multe și chiar a fi mai buni, mai înțelegători față de necazurile celor din jur. Aceasta fiind situația, ne-am permite să le recomandăm celor doi, și nu numai lor, să încere să privească dincolo de interesele lor, să nu se mărginească la propriile persoane.

ION PREDOȘANU

Mondo umano ?

„Metamorfoza” lui Mesrine

Printre concetățenii săi, Jacques Mesrine este numit pe drept inamicul public numărul unu ! Formula nu are nimic din arhicunoscuta comedie cinematografică. Dimpotrivă ! Acest Mesrine a omorât la drumul mare, cum se zice, a furat sau, mai precis, a jefuit. Inșă, într-o bună zi a fost prins. În mai anul trecut, Jacques Mesrine era judecat pentru : cincisprezece agresiuni, tentativă de ucidere a unui agent al forței publice și luare de ostatici cu amenințare la moarte. Dar, stupeoare ! Acest bine păzit bandit reușește să evadeze. Cum s-a putut întâmpla așa ceva n-a aflat nimeni desl. de atunci, Mesrine n-a făcut deloc și a lansat niște contraatacuri — a se citi lovitură — greu de crezut dacă n-ar exista atâtea confirmări incontestabile. În iulie, a reușit s-o contacteze pe ziarista Isabelle de Wangen, căreia i-a acordat un amplu interviu, publicat în numărul din 27 iulie al săptămânalului „Paris-Match”. Aici, nu între paranteze, ar trebui vorbit mai pe larg despre goana după senzational a unei părți a presei occidentale, goană pe care publicația respectivă a ilustrat-o din nou și căreia, înșă, i-a și căzut victimă. Acum trei luni, Daniel Filipacchi, directorul revistei „Paris-Match”, a fost inculpat pentru apologie a crimei, omor și furt calificat.

Mesrine, înșă, a mers mai departe cu politica sfidării. Deși era — și este încă — în centrul unei vaste investigații vizând prinderea sa, nu se sfieste să lanseze o nouă — și spectaculoasă — acțiune prin care încearcă să ia ostatic pe Charles Petit, cel care, în mai anul trecut, prezidase procesul de la curtea cu juri din Paris, cînd Mesrine a fost judecat ultima dată. Între timp, poliția reușește să aresteze pe Jean-Luc Coupé, unul dintre cei mai apropiați complici ai inamicului public numărul unu, în al cărui apartament parizian Isabelle de Wangen îl interviewase în liniște pe Mesrine.

La puțin timp după tentativa lui Mesrine de răpire a fost inculpată și Isabelle pentru aceleași motive ca și directorul revistei. Firește, multă lume s-a întrebat dacă între reținerea ei și noul atac al fostului său interlocutor este o simplă coincidență. S-a căzut de acord că nu. Sesizate, oficialitățile au adăugat, rapid, alte noi capete de acuzare : protecție a criminalului prin furnizare de mijloace care să-i permită să scape de urmăritori. Pentru ziarul „Le Matin” este vorba în fapt „de camuflarea unei agresiuni prea vizibile printr-una mai subtilă !” În ce-l privește, în toată perioada, Jacques Mesrine n-a stat deloc liniștit. A găsit cu cale ca, prin intermediul cotidianului amintit, să adreseze o scrisoare sefului brigăzii (politice) de stîrpire a bandișmului, comisarul Devos. Evident, primind o asemenea misivă de cinci pagini autentificate prin amprente digitale și cu un atare expeditor, conducerea ziarului respectiv a stat în cumpănă dacă să-i facă loc în pagini sau nu. Pînă la urmă, i s-a făcut loc înșă cu fireștile precauții : Bernard Langlois explică pentru ce i s-a dat curs : o amplă introducere prezintă întreaga evoluție a situației iar alte scurte materiale se referă la interviul din „Paris-Match” și, respectiv, la „cartierele de înaltă securitate” din penitenciarele franceze. De fapt, la așa ceva ajunge Jacques Mesrine în scrisoarea sa : în a abate atenția de la problema ce-l privește, ca veritabil inamic public numărul unu, la... incriminarea condițiilor în care sînt deținuți cei de teapa lui. Metamorfoza pare spectaculoasă — ca în situația devenită clasică : din acuzat acuzator — numai că el n-a fost niciodată apreciat „un bandit de onoare” și nici nu va putea să devină. Eforturile lui cu atâtea implicații de a-și găsi o nouă față, la propriu și la figurat, sînt prea vizibile pentru a nu le ghici adevăratele dedesubturi. În consecință, căutarea lui continuă.

D. CONSTANTIN

Tînăra generație și viitorul lumii

La inițiativa României, la ultimele sesiuni ale forului plenar al Națiunilor Unite — Adunarea Generală — au fost adoptate importante hotărîri și recomandări vizînd ca activitățile O.N.U. să răs-pundă în mai mare măsură cerințelor și năzuințelor tinerii generații, să ducă la îmbunătățirea legăturilor dintre tineretul din toate țările lumii. Anul acesta, tema „Politici și programe privind tineretul” — care a figurat ca subiect prioritar pe agenda Adunării Generale — a angajat în dezbateri peste 80 de state și un număr de reprezentanți ai organizațiilor internaționale din sistemul O.N.U.

Deschizînd dezbaterile pe această temă, Helvi Sipila — secretar general adjunct al Națiunilor Unite — a subliniat, pe bună dreptate, că trebuie acordată o atenție mai mare tinerii generații, astfel încît aceasta să aibă o participare tot mai activă la eforturile generale de dezvoltare națională. A fost accentuată, în același timp, însemnătatea examinării unor probleme majore care frămîntă tineretul contemporan : educația, asigurarea unui loc de muncă, relațiile tinerilor cu ceilalți membri ai societății, aspecte privind familia, sănătatea, asigurarea locuințelor, îngrijirea copiilor, precum și celelalte servicii sociale. Un interes deosebit s-a atribuit valorii participării tineretului la mecanismul de luare a hotărîrilor la nivelul colectivității.

Discuțiile din cadrul Comisiei a treia (social-umanitară), căreia i-a fost încredințată sarcina examinării problematicei tineretului, sînt deosebit de semnificative pe acest plan. Ideile exprimate de Helvi Sipila în introducerea punctului „Politici și programe privind tineretul” au fost dezvoltate, precizate și detaliate în numeroase intervenții.

Un loc aparte în economia dezbaterilor din Comisia a treia cu privire la problematica tineretului l-a ocupat proiectul de rezoluție prezentat de România în numele a 48 de state, reprezentînd toate regiunile geografice ale lumii, avînd ca temă proclamarea unui An internațional al tineretului. Referîndu-se la această inițiativă românească, reprezentantul Indoneziei arăta că proclamarea unui An internațional al tineretului va permite o sporire simțitoare a participării tinerilor la efortul global pentru dezvoltare. În cadrul

programului pentru un asemenea an se cuvine să se pună un accent deosebit pe activitățile tineretului la nivel național, astfel încît tinerii să fie conștienți într-o mai mare măsură de responsabilitățile lor civile și sociale, oferindu-li-se, totodată, posibilități mai mari de a-și folosi cunoștințele și capacitatea lor în favoarea dezvoltării. Delegația Columbiei sublinia, de asemenea, valoarea inițiativei românești privind Anul internațional al tineretului, arătînd că un asemenea an va facilita stabilirea unui dialog mai strîns între tineri și Organizația Națiunilor Unite.

La încheierea acestor bogate dezbateri, proiectul de rezoluție inițiat de România împreună cu cele 47 de state amintite mai sus a fost adoptat prin consens. Prezentat, conform procedurii, și în plenara Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, proiectul românesc a întrunit consensul celor 150 de state membre ale organizației mondiale. În momentul adoptat se subliniază însemnătatea participării directe a tineretului la modelarea viitorului omenirii, precizîndu-se că se impune în mod urgent necesitatea canalizării energiei, entuziasmului și capacității creatoare ale tinerilor în direcția întăririi națiunilor, a luptei pentru independența națională și autodeterminare, împotriva dominației și ocupației străine, pentru progresul economic, social și cultural al popoarelor, în scopul instaurării unei noi ordini economice internaționale, al menținerii păcii mondiale și al promovării cooperării și înțelegerii între state.

În legătură cu oportunitatea proclamării unui An internațional al tineretului, rezoluția reliefează faptul că un asemenea eveniment ar putea să contribuie în mod util la mobilizarea eforturilor la nivel local, național, regional și internațional, astfel încît tinerii să poată beneficia de condiții mai bune de învățămînt, pe plan profesional și în ceea ce privește condițiile de viață, în scopul participării lor mai active la dezvoltarea globală a societății și la încurajarea elaborării, la nivel național și local, a unor măsuri politice și a unor programe noi, în conformitate cu experiența proprie fiecărei țări. În rezoluție este exprimată, de asemenea, indicația de a se ține seama de experiența altor ani internaționali în scopul stabili-

rii unor criterii și proceduri uniforme pentru organizarea și evaluarea anilor internaționali, în scopul maximalizării impactului și eficacității lor practice. O prevedere esențială a rezoluției este cea prin care se reflectă hotărîrea unanimă a Adunării Generale de proclamare a unui An internațional al tineretului, urmînd ca desemnarea perioadei celei mai potrivite pentru marcarea acestuia, precum și stabilirea căilor și mijloacelor de sărbătorire a evenimentului să aibă loc la cea de-a 34-a sesiune a forului plenar al O.N.U., din anul 1979. Toate statele sînt invitate să transmită secretarului general al O.N.U. propuneri și sugestii cu privire la această importantă acțiune pe baza căreia va fi întocmit un raport cuprinzător destinat dezbaterilor celei de-a 34-a sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite.

Inițiativa românească s-a bucurat de un larg sprijin din partea statelor membre, fapt ilustrat atît de numărul mare de țări care s-au alăturat în calitate de coautori la proiectul propus de România, cît și de multitudinea intervențiilor de fond rostite pe tema dată, precum și de conținutul bogat al acestora. Dealtfel, se cuvine a reaminti că inițiativa din acest an a României este o continuare firească a preocupărilor sale anterioare față de problematica tineretului, adusă în discuție, pentru prima dată, la propunerea țării noastre, în anul 1960 și concretizată într-o primă etapă, prin elaborarea cunoscutei Declarații din 1965 privind educarea tinerii generații în spiritul înaltelor idealuri de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. Dezbaterile de la O.N.U. privind tineretul au prilejuit sublinierea actualității poziției exprimate de România în legătură cu viitorul tinerii generații, poziție formulată de președintele Republicii Socialiste România — tovarășul Nicolae Ceaușescu — în termeni de o deosebită vigoare și claritate : „...colaborarea cu toate organizațiile de tineret, unirea forțelor tineretului pe plan internațional — începînd cu unirea eforturilor pe plan național — constituie una dintre problemele principale ale zilelor noastre. Tineretul este dornic să se pună capăt vechii politici de asuprire și dictat, este hotărît să acționeze cu toată fermitatea pentru o politică nouă, de pace și colaborare, pentru dezvoltarea vieții internaționale pe calea progresului social”.

New York, noiembrie 1978

GHEORGHE CARTAS ■

(Urmare din pag. 1)

mijloc de asigurare a păcii — iată ce propun acele forțe incapabile să gîndească prezentul și viitorul umanității altfel decît în termenii politicii de forță.

Din fericire există și un alt mod, un mod socialist de a concepe politica externă ca expresie a necesității istorice de reorganizare pe baze noi, democratice, atît a raporturilor dintre oameni, cît și a celor dintre națiuni.

În țările în care a învins deja, socialismul are nevoie de condiții externe de pace, de conviețuire pașnică cu partea lumii în care se menține vechea orînduire, astfel încît, potrivit obiectivului său fundamental, să poată dirija în tot mai mare măsură efortul național spre dezvoltare, spre ridicarea bunăstării oamenilor. În țările capitaliste, strategia revoluționară exclude războiul ca premisă a victoriei socialismului și, mai mult decît atît, reclamă existența unui context internațional prielnic, lipsit de încordări, care să estompeze, pe cît este cu putință, condiționările izvorite din apartenența țărilor respective la blocurile militare și economice, la sistemul complex de raporturi interoccidentale.

De aceea, a gîndi în spirit socialist politica externă înseamnă, înainte de toate, a ține seama de învățămintele istoriei, care arată că niciodată foiosirea forței nu a fost o soluție viabilă, că omenirea poate să trăiască și fără blocuri militare, că în prezent soluționarea litigiilor trece prin contactul

Logica socialismului

direct al celor implicați, că diplomația trebuie să iasă din cadrul strîmt al cancelariilor și să se supună judecării și voinței popoarelor.

Pe ce se întemeiază încrederea noastră în realismul unei asemenea politici ?

În primul rînd pe constatarea că există și alte argumente pe lângă forța armată în vederea contracarării tendințelor imperialiste de dominație, pentru că altfel ar însemna că totul se re-

duce la o competiție a potențialelor militare, adică exact ceea ce ne ostenesc să afirmă unii strategii occidentali. Hotărîrea popoarelor din țările socialiste de a-și apăra cuceririle revoluționare, capacitatea obiectivă a acestor țări de a dezvolta inițiative de pace care să oblige la defensivă cercurile militariste, lupta popoarelor pentru lichidarea subdezvoltării, aspirația firească spre pace a maselor din toate țările lumii sînt argumente care fac viabilă posibilitatea de a scoate definitiv cursul evenimentelor internaționale din logica războiului.

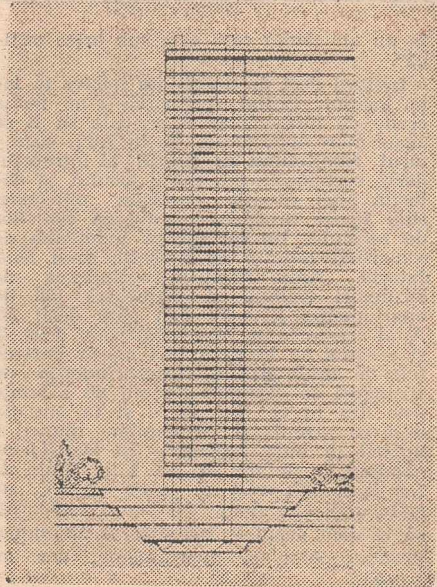
În ceea ce ne privește, avem satisfacția de a ne afla printre țările care au dat pînă în prezent replica cea mai completă doctrinelor imperialismului și, mai ales, de a fi așezat în locul acestor teorii o gîndire nouă, în măsură să ofere soluții raționale și durabile problemelor internaționale. Viața ne-a dat din plin dreptate și nu întîmplător tot mai mulți oameni din străinătate se întrebă dacă nu ar trebui ca și alte guverne și forțe politice să atace cu mai mult curaj rolul pe care îl pot juca în fărîmarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

Orașul lui Peter Van Gogh

Oare măcar jumătate din populația globului va avea un acoperiș solid pînă la sfîrșitul ultimului secol al mileniului II ? Încercînd să răspundă acestei întrebări — arhitectul și urbanistul Peter Van Gogh propune soluția ideală.

Ce propune Van Gogh ? O metodă care să permită producerea în serie mare a unor orașe „universale”, care să răspundă tuturor exigențelor, fie ele de ordin climatic, geografic, demografic, etnografic sau cultural. Și nu orice fel de orașe. Este vorba de orașe monolit, care să poată adăposti, în condiții normale de confort, între 1 și 3 milioane de locuitori fiecare !

Proiectul arhitectonic cuprinde o structură de bază pe care sînt montate aproximativ 260 000 de unități rezidențiale identice. Dispuse două cite două, acestea formează un inel cu grosimea de 40 de metri, înălțimea de 300 de metri și diametrul de... 10 kilometri ! Unitățile de locuit — ca să folosim limbajul arhitectului — se vor fabrica industrial din aliaje de aluminiu și magneziu sau din material plastic. Odată construite, ele se fixează pe piloni de oțel cu secțiunea pătrată și latura de 5 metri precum niște piluțe pe un surub. Un gol de un metru înconjoară unitatea de locuit din toate părțile pentru ca izolarea să fie mai bună și accesul mai ușor. Gru-

pați doi cite doi, pilonii formează un inel interior și unul exterior, numărînd fiecare cite 130 000 de locuințe. Spațiul care separă inelul interior de cel exterior constituie la fiecare etaj o cale circulară cu lățimea de 10 metri prin care se poate

ajunge la toate apartamentele, astfel că acestea pot fi dispuse după dorință pentru a forma ansambluri de orice dimensiuni. Serviciile destinate locuitorilor orașului necesită mai mult spațiu decît cel oferit de unitățile de locuit și, ca atare, vor fi amplasate la subsol. Acolo se vor găsi, de asemenea, unitățile industriale ușoare, depozitele, parcurile de mașini, sălile de spectacole, terenurile de sport și piscinele. Acolo își au punctul terminus liniile de cale ferată și șoselele care pătrund sub pămînt și asigură contactul cu întreaga lume. În oraș nu va circula nici un automobil !

În interiorul pilonilor de oțel pe care sînt așezate locuințele, arhitectul a prevăzut amplasarea instalațiilor tehnice permanente. Prin piloni vor circula ascensoare cu inducție liniară, care vor asigura legătura dintre unitățile de locuit situate la etaje diferite și, bineînțeles, cu spațiile destinate circulației, care va fi asigurată exclusiv de automobile cu motoare electrice sau cu combustibili nepoluantî. Circulația orizontală se va face pe trei căi circulare, una la baza clădirii, una la mijloc și alta la partea superioară a acesteia. Sub fiecare din căile de circulație se află un loc de promenadă, vast spațiu liber unde se poate desfășura viața publică.

Bineînțeles, o asemenea cetate costă. Circa 10 miliarde dolari. Scump ? 40 de asemenea orașe ar putea fi construite în fiecare an numai din fondurile alocate de omenire înarmării.

IOAN ROȘCA ■

Înarmarea nucleară — o sfidare la adresa rațiunii

Sigur, pare un nonsens să întrebi de câte ori poate muri un om, știut fiind că răspunsul nu poate fi decît unul singur. Iată, însă, că estimările experților ne amintesc că pe Terra puterea armamentului nuclear a ajuns la o echivalență de 15 tone trinitrotoluen pentru fiecare locuitor. Pentru a ucide un om este necesară o cantitate de 300 grame. Întrebarea din întrebare își are deci, în atari condiții, rostul ei. Cu armamentul atomic existent, fiecare locuitor poate fi omorît, ipotetic, de 50 000 de ori. Este incredibil, mai ales prin inutilitatea acumulării unei asemenea puteri distructive, prin suprasaturarea lumii cu stocuri ce au ca punct de pornire folosirea uneia din marile descoperiri ale omului — forța atomului — nu în interesul înfloririi civilizației și progresului, ci în fabricarea și perfecționarea celor mai groaznice mijloace de distrugere pe care le-a cunoscut istoria umanității pînă acum.

Deși media puterii explozive nucleare ce revine unui locuitor al globului este de 15 tone TNT, există și în acest domeniu „privilegiații”, adică oameni cărora, datorită faptului că locuiesc într-o anumită țară sau zonă geografică, le revin nu mai puțin de 100 tone trinitrotoluen. Ei au „asigurată” moartea, deci — continuînd raționamentul de la început — de aproximativ 333 333 ori. Se consideră că o bombă asemănătoare celei lansate la Hiroșima sau Nagasaki revine la 1 000—1 400 locuitori ai Terrei. Cei mai „privilegiați” par a fi totuși locuitorii Europei, statelor angajate militar în această zonă revenindu-le circa 98 la sută din potențialul nuclear acumulat în lume. Europa deține echivalentul a 3 000 000 bombe tip Hiroșima, o asemenea bombă existînd la aproximativ 200 locuitori! Întregul teritoriu al „bătrînilui continent”, pe care se află față în față două grupări militare opuse, poate fi devastat de aproximativ 20 de ori de exploziile nucleare. Trist și macabru „privilegiu”. Mai ales dacă ținem cont că, în timp ce o bombă de tip Hiroșima revine, în lume, la fiecare grup de șapte militari, în Europa aceasta este valabilă la numai trei oameni aflați sub arme. Pentru fiecare divizie de tancuri, mecanizată și de infanterie de pe continentul nostru ar fi disponibile 10 000 de asemenea bombe.

Numărul încărcăturilor nucleare de pe glob a crescut vertiginos, de la 1 670, în 1963, la aproximativ 12 000 în prezent. Prima explozie nucleară a avut loc la poligonul Alamorgo. De atunci, în pofida semnării unor documente internaționale interdicitive, au avut loc peste 1 100 experiențe nucleare, subterane sau aeriene. La Nevada, puterea uneia dintre ele este în jur de 150 kilotone. Se estimează că astăzi, pe planeta noastră, există un potențial echivalent cu aproximativ 60 000 megatone TNT. În mod nedorit dar evident dezvoltarea s-a produs pe două planuri: vertical și orizontal, adică, pe de o parte, prin creșterea puterii de distrugere, pe de alta, prin proliferare. Nu în ultimă măsură, armamentul nuclear a sugerat o clasificare a războaielor după criteriul ce implică folosirea rezultatelor cercetărilor științifice în domeniul militar. În secolul

trecut, războaiele corespundeau, potrivit acestei clasificări, perioadei manufacturii; primul și cel de-al doilea război mondial — perioadei mecanizate. Acum se merge pe ideea că o eventuală conflagrație mondială ar trebui să fie automatizată, cibernetizată, proces în care, desigur, armele și vectorii purtători nucleari au rolurile lor bine definite. În acest sens trebuie reținut că, față de armele convenționale, cea nucleară este fundamental deosebită, realizînd efecte multiple imediate, are o mare rază de acțiune, concentrează o forță de distrugere nemaiîntîlnită. Academia națională de științe din S.U.A. aprecia că, în cazul unui război nuclear, pot lua naștere, pe lângă efecte directe, altele — precum reducerea globală a temperaturii medii, scăderea cu 30—70 la sută a procentului ozonului din atmosferă și creșterea ponderii oxidului de azot, ceea ce ar determina sporirea intensității radiațiilor de 10 ori. Un specialist britanic descrie astfel procesul ce ia naștere prin lansarea unei bombe de 20 megatone: „globe de foc, avînd temperatura de 8 000 grade Celsius, cu un diametru de șapte kilometri, vaporizînd totul în această zonă. Oamenii vor suferi arsuri de gradul trei pînă la o distanță de 30 kilometri. Va avea loc un pirjol devastator.”

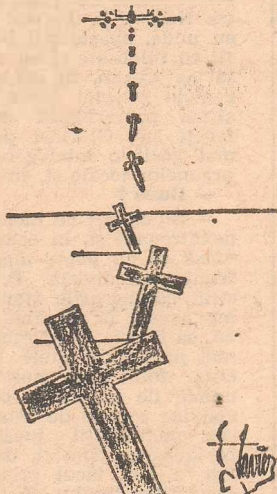
Nu trebuie uitat că s-au înregistrat salturi „calitative” însemnate și în acest domeniu. Bomba lansată la Hiroșima avea o putere echivalentă cu 12,5 kilotone TNT. Experții militari consideră că au fost parcurse trei etape, arma nucleară sporin-

du-și puterea de 10 milioane ori. În volume și greutate relativ mici sînt cuprinse mari puteri de distrugere. Bomba de la Hiroșima cîntărea patru tone. Acum greutatea este în jur de 100 kilograme, la o putere echivalentă cu două milioane tone TNT. În plus, de pe acum există arme așa-zis bifuncționale care pot fi folosite, după caz, drept convenționale sau nucleare. Oare nu este, în asemenea situații, de-a dreptul iluzoriu să mai fie susținute teorii de genul celui privind „războiul limitat” numai la obiective militare?...

Cifrele sînt elocvente, împotriva voinței și intereselor popoarelor, împotriva oricărei rațiuni, nu numai că folosirea atomului este deturată de la scopurile pașnice firești, dar cantitatea de arme ce folosesc energia atomului întrece de multe ori cele mai nesăbuite calcule ce ar privi capacitatea de distrugere a omenirii. Interesele popoarelor cer întreprinderea de acțiuni imediate și concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară. Pornind de la acest deziderat, partidul și statul nostru s-au pronunțat și se pronunță permanent pentru înlăptuirea acestui mare imperativ al lumii contemporane. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia de la tribuna Sesiunii solemne din 1 decembrie: „Esențial este acum să se treacă la măsuri practice în direcția dezarmării, și în primul rînd a dezarmării nucleare. Numai cu simple declarații de bune intenții nu se va putea realiza dezarmarea, nu se va putea asigura pacea și securitatea popoarelor. Trebuie trecut în modul cel mai hotărît la fapte, la acțiuni concrete și eficiente de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară”. Este, în fapt, un apel la rațiune, la eliberarea omenirii de coșmarul unui nou și nimicitor război, obiectiv pe deplin realizabil, cu condiția ca toate statele, toate popoarele să acționeze în această direcție.

EUGEN STĂNESCU

Ce poate fi mai sugestiv pentru a demonstra că armamentul stocat pe Terra, în primul rînd cel nuclear, este suficient pentru a distruge planeta noastră de mai multe ori?

O imagine-simbol, din publicația belgiană „Dezarmare, pentru supraviețuire”, care ilustrează clar ce înseamnă, pentru omenire, nebuneasca și iraționala cursă a înarmărilor

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Cel puțin pînă acum, poliția mexicană este aceea care a cîștigat pariul în meciul anului 1978, în cel mai îndelungat și mai tragic meci despre care se scrie mult și se știe aproape nimic. Războiul drogurilor, cu ringuri presărate abundent pe meridianele globului, și-a adjudecat, orice s-ar spune, cupe și finale și un public al său care ține cu orice preț să fie la curent cu „punctările” brigăzilor antidrog. Pînă nu de mult echipele nord-americane, federale și statale, se aflau în topul celor mai înverșunați și eficienți descoperitori de bande. Iată, însă, că în sudul Mexicului un pluton de poliție dintr-un mic orașel a pus mina pe 140 de kilograme de cocaină pură, adică o captură valorînd pe piața actuală a stupefianțelor 132 de milioane de dolari! Lovitura este remarcabilă cu atît mai mult cu cît firele care pleacă din grămadă de săculețe au dus repede și clar la comandamentul general al unei organizații clandestine internaționale. Cei patru mexicani și patru colombieni arestați au declarat că „firma” cumpără materie primă din Peru și Columbia, laboratoarele de prelucrare se aflau în Mexic, iar centrele de desfacere în Statele Unite și Canada. În ultima vreme „filiera mexicană” pare mai dinami-

că decît cea franceză sau olandeză, cu tradițiile lor plăci turnante — Marsilia și Rotterdam. Probă evidentă că Mexicul a devenit un fel de autostradă a stupefianțelor este și ofensiva, de zile mari, montată recent de autorități. 3 000 de militari, 15 avioane și 23 de elicoptere au participat de curînd — în cadrul unei operațiuni avînd codul (întitulat cu un optimism te-

oferit detalii scutite de orice echivoc: în 1974 s-au confiscat 1 687 516 kilograme, în 1975 ceva mai mult — 1 691 848 kilograme, în 1976 și mai mult — 1 931 171 kilograme... Experții sînt unanimi. Curba capturilor va fi, în mod îndubitabil, ascendentă. Asta implică și de o parte și de alta a baricadei o anume dexteritate. Drogurile se desco-

registrați 40 000 de tineri (într-un an) și 25 de ani) care foloseau curent narcotice. În ultimii doi ani numărul lor s-a triplat. În Franța, 100 000, tot de tineri, utilizează droguri puternice. În S.U.A., un milion de disperaiți de toate vîrstele sînt abonați la plicul cu heroină. În țările nordice, cîndva simple escale ale traficantilor, canalele comerțului cu moartea s-au deschis larg. Un kilogram de amfetamină se vinde la Stockholm la un preț mai bun decît la Amsterdam: 250 000 de coroane. În sfîrșit, dar nu în cele din urmă, un alt exemplu: Scotland Yard-ul a ridicat, de la sediu, cu arme și bagaje (pline de droguri) o bandă care reușise să difuzeze 20 milioane de doze L.S.D. cu un profit net de 100 milioane de lire sterline...

Toate aceste cifre cu lungul lor șir de zerouri, cu virgulele și misterele lor, tot acest lung șir de capturi știute și de vînzări en gros și en detail neștiute, răsărînd din același ring în care oamenii devin lupi și lupii chiar mai rău, pentru că goana este după bani, banii se storc din disperare și disperarea se dovedește darnică și fără hortar din moment ce dă atîtea recolte pe an, pe atîtea meridiane cît se poate de lungi...

RADU BUDEANU

Contabilitatea disperării...

merar „Condor” — la depistarea cultivatorilor de marijuana în Durango, Chihuahua și Sinaboa. Se desfășoară, așadar, un război cu trupe și aviație împotriva unei armate de mercenari ai drogului obișnuiți să acționeze în umbra cea mai compactă. Dincolo de ciudățenia acestei etape a luptei rămîne dramatica constatare simplă și anume că recordurile tot mai clare din punctul de vedere al cantității capturilor dezvăluie... calitatea rețetelor clandestine. Statisticile sînt limpezite: 2 000 de tone de droguri sînt scoase anual de către diversele poliții din circuitul „comercial”. Comisia O.N.U. pentru stupefianțe a

peră în cantități din ce în ce mai mari și se produc într-un ritm net superior, din moment ce piața mondială continuă să fie aprovizionată cît se poate de eficient. O dovedesc anuarele mondiale ale sănătății sau, mai degrabă, ale lipsei ei. Numărul consumatorilor crește, media de vîrstă a sutelor de mii de nenorociți scade, prețul dozei crește, numărul marilor clanuri producătoare scade, eficiența lor crește și așa mai departe.

Dincolo de diversele curbe ascendente și descendente rămîne numitorul comun al disperării. El marchează întreaga lume occidentală. În R.F.G., în 1976, au fost în-

Ochii și urechile lumii

Teoria și practica mulțimilor

În groaza cu care lumea a luat cunoștință de tragedia de la Jonestown, există un element care tocmai prin proporțiile lui mă tem că aplatizează înțelegerea. E vorba de numărul victimelor. Am impresia că pe măsură ce acest număr s-a dovedit tot mai mare, groaza a sporit iar inteligența s-a chircit, diminuîndu-se cu fiecare creștere a cifrelor. Mai întîi s-au anunțat că au fost o sută și ceva, pe urmă ministrul informațiilor din Guyana a afirmat că s-au găsit 409 cadavre, ca după aceea să se ajungă la mai mult de dublul acestei cifre, în fața căreia echipele speciale au recunoscut că nu-s dotate cu atîția saci de cauciuc și atîtea cutii de aluminiu pe cîte sînt necesare pentru transportarea oșezimtelor. Această preocupare pur tehnică a dat un fior de oroare mai adînc decît cel transmis odată cu vestea că sub grămezile de cadavre adulate s-au descoperit — la o a doua inspecție! — 180 de copii nu mai mari de 15 ani. Apariția copiilor abia la a doua inspecție a intrat în oroarea generală, nu a mai adus nimic în plus și nu e de plins acest aspect mai mult decît altul, fiindcă într-un masacru, ca în orice fanatism, nuanțele nu mai contează. Dar ucigîndu-se nuanțele, precum copiii, într-o civilizație a numerelor și a teoriei mulțimilor, adevărul rămîne ascuns sub grămezile de morți și în virtutea informațiilor care cu cît devin mai precise cu atît ne întunecă judecata și simțirea. Or, dacă nu stă în nuanța unui masacru, adevărul nu apare nici din număr, cînd gîndim la o moarte. Adevărul — atîta cît e și atîta cît îl putem fixa o clipă, cînd cineva moare — stă în unic și nu în sută, nu în milion, de unde altă situație oribilă, deloc resimțită ca atare — dezmințirile că în nu știu ce luptă nu au murit zece oameni ci trei, iar în altă explozie, nu trei ci doar unul. Din ceata sutelor de știri care vin și mor ca atîtea patrule prin codrii de Liban, dezgrop moartea lui Eric, Eric din Beauvois, căruia obscurul corespondent local nu-i dă nici numele de familie, pentru că asemenea fapte, la copii, sînt menajate, măcar prin taina numelui de familie, ca părinții să nu aibă de suferit: „Tatăl vitreg și măică-sa lucrînd într-o uzină, un adolescent din regiunea Méru, Eric, în vîrstă de 14 ani, făcea totul acasă, și curat și mincare; el avea grijă și de ultima născută, surioara sa vitregă; dacă nu muncea bine, era bătut; totuși, băiatul nu se plîngea; descris de vecini ca un băiat foarte săritor, el nu vorbea niciodată de el însuși; într-o zi, poate din bravadă, a spus colegilor săi din clasa V-a: „eu de moarte nu mă tem”. Și apoi, în 27 septembrie, le-a zis: „diseară nu mă voi mai întoarce acasă”. Și nu s-a mai întors. Abia sîmbătă, 28 octombrie, puștii din sat i-au găsit cadavrul atîrnat de-o frînghie, legată de-o grindă, în hangar. Moartea lui avusese loc, fără îndoială, chiar în ziua dispariției lui. Băiatul se lăsase strecurat între două mari baloturi de paie, de cite 500 de kilograme. „Copiilor de azi, nu poți să le spui nimic” — a declarat măică-sa, în loc de epitaf.

Asta-i tot. Mă surprînd că nu pot deosebi între orori, între masacrul dintr-o junglă și baloturile de paie dintr-un hangar, între care doarme un băiat atîrnat de-o frînghie prinsă sus, de-o birnă. Mă îngrozește în relatare — cît fanatismul unei idei inumane — trecerea timpului, în plină Europă: o lună de zile pînă descoperi cadavrul unui adolescent dispărut, disperat, din bătaie. Mă îngrozește — poate mai mult decît toate impușcăturile unei sinucideri colective — tăcerea unui hangar în care moare un copil căruia nu-i plăcea să vorbească despre el însuși. Adevărul despre o moarte vine — dacă vine — numai prin tenacitatea unicului, scîncînd demn, sub lovituri, ascuns în paiele și jungla lumii, ca un vițel încălzindu-și surioara.

RADU COSAȘU

Cortina

Ne despărțim de fotbal pentru o bună bucată de vreme cind, în halat și pa-puci, în fața televizorului o să mai vedem cite un eseu de la Glasgow, sau cite o șarjă de la Paris, dacă nu, dan-satori pe gheață, meciuri de hochei, puțin baschet, puțin volei, ba chiar și niscai box. Dar unde vor fi ratările care ne dau ația de furcă în cronicile noastre? O să ni se facă dor de gafele lui Răducanu și o să ne amintim de strigătele în teren ale „scandalagiilor” care, din trei în trei etape (pe a patra o petrec pe tușă) ies în pensie!

Finalul acestei jumătăți de campionat piclos, misterios ca un tunel, cu o singură și binecuvîntată surpriză venită de la Baia Mare, s-a încheiat pe frig și pe zăpadă, cu rezultate așteptate, dînd cîștig de cauză, pe toate terenurile, gazdelor. Campioană de toamnă este echipa F.C. Argeș care a pierdut „la mustață” anul trecut titlul de campioană-campioană. Nu știm care va fi situația în vara viitoare, dar, după jocul de la Pitești, văzută numai pe jumătate la televizor, așa spune că unsprezecele din Țara Prunilor, a terminat în forță un serial de duminici și miercuri, destul de nebulos, în care ea, această echipă, a arătat destulă constanță. Cum remarcăm și alte ziare, niste antrenori tineri, serioși, cu idei și mai decizi au împins echipele lor (primele patru) acolo unde, de obicei, se instalau numai formațiile cu efective „imbilanțate”. E vorba de Halagian, de Mateianu, de Constantin și de Leonida Antohi. În această socoteală sigur că n-ar intra, la o analiză mai severă, Steaua care ar fi trebuit să se afle mai în față, dar se vede treaba că la clubul militar „vedetele” încă luptă cu antrenorul, încercînd să-i micșoreze meritele printr-o absență din joc. O mină fermă i-ar readuce la realitate, cum se pare că i-a și readus pe acești oameni care cred că fotbalul se joacă numai cu faima.

Nu o să intru în analiza echipelor pentru că asta mi-o propun s-o fac mai târziu. E vorba numai de niște considerații generale. Pe primele locuri apar F.C. Baia Mare, Politehnica Iași, F.C. Tirgoviste și chiar S.C. Bacău, cu loturi oarecum subțiate, dar care practică un fotbal mai dinamic. Dacă despre echipa baimăreană s-a scris destul în această toamnă, pe Politehnica Iași foarte puțini erau cei care o vedeau pe locul patru în acest decembrie. Pentru mine, teamul din Tirgoviste este o surpriză destul de mare. Meritul se pare că îl revine în mare parte lui Coman, dar este de neconceput că un portar poate să țină în friu un adversar care joacă cu unsprezece oameni. Acolo, la Tirgoviste, nume mai răsărite ar fi Tătaru, Sava, Kallo și Fl. Grigore care a devenit săptămîna aceasta titular în echipa națională. Iată deci că există și vedete la Tirgoviste! Explicația noastră este însă alta. Și la Baia Mare, și la Iași, și la Tirgoviste, și la Bacău echipa este aceea care a hotărît soarta multor meciuri. Așa mai spune că doi tehnicieni cum sunt Proca și Traian Ionescu au și ei merite deosebite în înjgheburile unor formații puternice, mai puternice decît altele care trăiau mai ales prin firmă. Surprinzătoare par căderile lui F.C. Bihor (unde funcționează un antrenor care a cîștigat cu Steaua campionatul de anul trecut, de unde se vede că e mai bine să ai la casa omului cite un Dumitru, cite un Iordănescu și cite un Sameș în loc de un Zare, un Molnar sau Pataki; concluziile le veți trage dv.) și cea a lui Poli Timișoara (unde regula de mai nainte este infirmată, intrucît unsprezecele timișorean e dolidora de nume mari: acolo părinđu-mi-se că antrenorul a căzut din formă). Cit despre Chimia Rm. Vilcea, ea este o veche clientă a subsolului clasamentului, așa că locul al șaptesprezecelea nu miră pe nimeni. Prost stă Dinamo, deși are scuza unei echipe în plină prefacere, iar Universitatea Craiova (cu cel mai bun lot din cele optsprezece echipe), pe locul nouă, mi se pare o pedeapsă binemeritată pentru lipsa de logică a conducerii acestui club (știți dumneavoastră la ce mă refer.). Căderi surprinzătoare au suferit și Sportul studențesc, și U.T.A. Arad (echipă care suferă de goluri de aer, ca avioanele, citește: cînd se înalță, cînd cade cu cite 5 locuri).

Așadar, ce să creadă iubitorul de fotbal despre toate aceste „accidente” care fac din întrecerea fotbalistică de la noi un film cu suspens, iar pe pariorii la Pronosport îi neurastenizează? Spuneți-mi dumneavoastră, că eu nu pot să vă dau nici un răspuns.

EUGEN BARBU ■

P.S. Arbitrii: Igna, Raul și Ștreng au greșit de trei ori, duminică. Toate deciziile au fost eronate: mingea la acordarea penaltyului pentru Dinamo, dacă ieșise afară din teren trebuia fluierată pe loc; golul lui Dobrin (anulat, a fost valabil); golul lui Moiceanu a fost neregularitar!

„Cred că, înainte de toate, fotbalistul român e deficitar la capitolul forță”

— Tovarășe Ion Ionescu, a cita echipă din cariera dumneavoastră de antrenor e Gloria Buzău?

— Aș zice că a patra. M-am lăsat de fotbal la 34 de ani, terminînd în Belgia, la Cercle Bruges. Am antrenat apoi Rapidul, tineret și senior, puțină vreme, Șoimii Sibiu și C.S.M. Suceava după care, acum vreo 2 ani, 2 și jumătate, am venit la Buzău, cu Gloria intrînd, după cum se știe, în divizia A. Rămîn la convingerea că, dacă n-aș fi greșit, aș fi putut promova și cu Șoimii.

— Cum ați greșit? Cînd?

— În anul acela, a cîștigat Vilcea, intrîndu-ne cu o jumătate de roată, cum se spune. Dar campionatul s-a jucat la Slatina unde, în meciul cu Dinamo, noi am condus cu 1-0 pînă în minutul 77. Am vrut atunci să-l schimb pe fundașul central David, dar mi-am zis că n-are rost să țin prea mult cont de gafele lui, căci timpul se scurgea în favoarea noastră. Eu am tot ezitat, David a greșit de două ori și meciul s-a terminat cu 2-1 pentru gazde care, în două minute, au întors rezultatul! În exact 120 de secunde, am pierdut totul. N-am să-mi iert niciodată că am greșit atunci.

— Dar Rapidul?

— Eu cred că orice jucător al Rapidului ar dori să antreneze echipa care i-a dat un nume. Dar, în ciuda nostalgiei mele, nu s-a putut și te-aș ruga să nu mă întrebi de ce. E o poveste veche, ias-o așa.

— Bine. Ați venit, în 1975, la Buzău. Ce-ați găsit acolo?

— O atmosferă foarte bună pentru fotbalul de performanță. Un public entuzias și generos, care ne-a ajutat enorm în tentativa de promovare în A. Peste tot pe unde am jucat anul trecut, la Piatra Neamț, la Tecuci, la Galați, mai știu eu unde, spectatorii buzoieni ne-au însoțit cu fidelitate și nu o dată ne-a fost dat să ne trezim, în orașele respective, în uralele galeriei care, în zori, exersa pe străzi proverbialul refren „faceți loc, faceți loc, Gloria-i pe primul loc”. Am mai găsit o înțelegere totală din partea organelor locale și, firește, o echipă.

— Bună?

— Bună, dar cu moralul la pămînt. Cam neantrenată și, în orice caz, blazată, convinsă că nu poate mai mult decît un loc fruntaș în divizia B. Timpul a demonstrat că lucrurile stau altfel și pot afirma astăzi, în deplină cunoștință de cauză, că Gloria e o formație de A, cu nimic mai prejos ca altele. Pentru a ajunge în elita fotbalului nostru, nu era nevoie numai de muncă și de disciplină, m-am convins repede de asta, ci și de schimbarea mentalității jucătorilor. Primul pas în lansarea Gloriei, dacă am vrea să zic așa, a fost făcut prin convingerea componenților lotului că sint capabili de rezultate superioare. Apoi, odată încheiată munca de lămurire, ne-am pus pe treabă, lucrînd în conștiințozitate și ambiție, iar roadele, inclusiv intrarea fotbalului buzoian, pentru prima oară în istoria sa, în divizia A, n-au întîrziat să vină.

— Ziceți că Gloria e o formație de A, cu nimic mai prejos ca altele; așa o fi, știți dumneavoastră mai bine, dar așa dori să ne explicați pe ce vă bazați cînd spuneți asta? Aștept niște argumente, nu niște vorbe frumoase pe care, ca proaspăt absolvent de drept, sint sigur că nu vă e greu să le găsiți! S-auzim.

— Gloria are o serie de valori care ar sta bine oricărui divizionare A.

— Chiar așa?!

— Chiar așa.

— Anume?

— În primul rînd, Stan, golgeterul tu-

rului. La ora actuală, Stan mi se pare singurul virf din fotbalul românesc în stare să se ducă spre poarta adversă cu mingea și cu 2-3 adversari în spate! E viguros, lovește balonul la fel de bine cu ambele picioare, are o defență de invidiat. Nu numai că poate, dar și vrea, ceea ce e foarte important pentru fotbalul nostru, în care mulți pot dar nu vor și mai mulți vor dar nu pot! Eu zic că Stan, cu cel 28 de ani ai lui, e un cîștig real pentru echipa națională și cred că turneul pe care reprezentativa îl întreprinde în aceste zile mă va confirma. Apoi, Nicolae, excelent fundaș de marcaj, Petrache, pe care o hepatită l-a împiedicat să crească și să se impună pe măsura talentului, dar care acum bate zdrăvăn la porțile afirmării, Radu Gheorghie, aripă cu dribling și viteză redutabilă, Ivana și Tulpan, fundași laterali cărora ie prevăd o ascensiune frumoasă. La numai 21 de ani, Ghizdeanu, chiar dacă a călcat alături de drum, silindu-ne să-l scoatem temporar din echipă, e o valoare certă. În plus, Gloria se mai bazează pe experiența și răbdarea în joc a lui Opreșan și Negoescu, foști divizionari, piese foarte utile. În rezumat, un lot harnic și omogen, de fotbalisti pe cit de dotați, pe atît de dornici de progres.

— Din cite cunose lotul, n-ați vorbit nimic despre linia de mijloc. Ați uitat sau ați făcut-o intenționat?

— Aici stăm mai prost. Toma, Neculce și Vlad sint foarte muncitori, pun multă pasiune în tot ceea ce fac, dar tehnica lor continuă să rămînă deficitară. N-am reușit, deși ne-am străduit în acest sens, să-l angajăm mai mult pe Stan din linia mediană, la acest capitol urmind să căutăm îmbunătățiri și soluții noi în timpul pregătirii de larnă. Continuu să cred că, mai bine susținut de la mijlocul terenului, atacul nostru, Stan mai ales, ar fi avut un randament superior. În aceeași ordine de idei, anticipez că la echipa națională, ajutor de mijlocăși mai tehnici și mai clari în acțiunile lor, virful de atac al Gloriei va da deplină satisfacție.

— Rămîne decamdată să vă credem pe cuvînt! Vom trăi și vom vedea. Altcceva: Ce impresie l-a lăsat divizia A

unui tehnician aflat, nu-l așa, pentru prima dată în viltoarea ei?

— Din punct de vedere tactic, fiecare meci a fost pentru mine un examen, pe care i-am trecut sau nu, dar din care, de fiecare dată, am încercat să învăț cite ceva, de la colegi mai vechi în meserie. Din motive de adversari mai bine orientați tactic, Gloria a început campionatul mai greu, acuzînd tracul debutantului și pierzînd primul meci acasă, cel cu Tirgoviste, printr-un gol primit în minutul 90! Nu e ușor, te asigur, să joci ani de-a rîndul cu Tecuci și cu Botoșanii și-apoi să te trezești în față cu Dinamo și cu Steaua! Dar pentru că m-ai întrebat, să-ți răspund. M-a surprins neplăcut lipsa de pregătire fizică a multora dintre divizionarele A, dovadă că în fotbalul nostru nu se muncește peste tot cu seriozitate. Dealtfel, din ce-am jucat eu, în țară și în străinătate, din ce-am văzut și din ce-am învățat la I.E.F.S., am ajuns la concluzia că, înainte de toate, fotbalistul român e deficitar la capitolul forță. Apoi, revenind la întrebare, m-a prins pe picior greșit și, în mare măsură, m-a mîhnit sărăcia velleităților ofensive ale grupărilor din prima divizie. În depeșare, toată lumea se apără și iar se apără, spectacolul sportiv rămîne pe planul ultim, totul e să ieș două puncte sau măcar unul! Ațit cit a pufuit, Buzăul a jucat peste tot ofensiv, chiar dacă, cu Dinamo, la Tirgu Mureș, sau cu Sportul, a pierdut la diferențe de scor apreciabile. Goana după puncte cu orice preț mi se pare o piatră de moară agățată de piciorul fotbalului românesc. Pînă nu ne vom revizui concepția despre ofensivă, ne va fi greu să devenim competitivi pe plan internațional, căci azi, nu spun nici o noutate, echipele care vor ceva se apără și atacă în egală măsură.

— S-a notat. Credeți că Gloria va rămîne în A?

— Pofim?!

— Credeți că Gloria va rămîne în A?

— N-am nici un motiv să cred altfel. Am avut 8 meciuri acasă și am acumulat 16 puncte, ceea ce vrea să însemne un loc în mijlocul clasamentului. Mi-a fost teamă de tur, dar am ieșit cu fața curată. După calculul hirtiei, a doua jumătate a campionatului, cu 9 partide programate pe teren propriu, ne avantajează în eventuala luptă pentru supraviețuire. În plus, nutresc speranța că iarna va fi pentru noi un sfetnic bun, dîndu-ne răgaz să mai punem la punct unele lucruri.

— Sinteți cam optimist, Ion Ionescu.

— Incurabil.

— Tot e bine că știți! Înainte de a încheia dialogul nostru, v-aș invita să precizați dacă e adevărat că vă numărați printre puținii dușmani ai meciurilor de antrenament de la mijlocul săptămîinii. Așa sau nu-i așa? Dacă da, de ce?

— Miercurea, n-am făcut niciodată jocuri amicale, considerînd că ele nu-și ating scopul. Nu poți găsi, cu rare excepții, decît parteneri mai slabi, în fața cărora jucătorii de A trag chiulul. Cînd nimeresti peste adversari serioși, din an în paște, aceiași jucători parcă își pun în cap să răstoarnă lumea și apare fie riscul unor accidentări, fie cei al creării unor animozități și polițe care abia așteaptă să fie plătite la prima confruntare oficială! Așa că, mai bine lipsă! La mijlocul săptămîinii, facem antrenamente de forță. Crezi că greșesc?

— Nu știu. Repetînd o replică de mai devreme, vom trăi și vom vedea.

— De acord. Returul va fi de partea noastră.

EMIL NEGOIȚA ■

Time-out

● Echipelile noastre de volei au călcat cu dreptul în noua ediție a cupelor europene, cîștigînd pe toată linia. E un început bun pentru recent numita conducere a federației, căreia îi urăm cit mai multe succese. Îi informăm pe cititori că, printr-o măsură judicioasă a C.N.E.F.S. Rodica Siclovian a fost, în sfîrșit, înlocuită! Noul secretar al F.R.V. se numește Marin Petrescu și vine în Vasile Conta de la I.E.F.S., unde a funcționat ca asistent cu specializarea volei. Cu alte cuvinte, omul potrivit la locul potrivit. Era și timpul!

● O inițiativă laudabilă a clubului Olimpia București: „Joia începătorului” la box, ciclul de gale deschis pugiliștilor începători. ● Prin strădania lui Florin Dumitrescu, s-a pus la punct și editat un nou regulament de fotbal destinat campionatelor școlare. ● Știți cum l-a pedepsit federația de box pe arbitrul Florian Piroiu, autor al unor decizii cit se poate de aiurea la finalele naționalelor? Trimițîndu-l să officieze în Polonia! Încă o sancțiune ca asta și ajunge omul arbitru de elită. ● Carmen Mihăilă și Cristian Ungureanu au cîștigat Cupa Mamaia la inot. ● Odată cu încheierea sezonului fotbalistic, a luat vacanță și frumoasa acțiune a săptămînalului „Munca” numită Tro-

feul fair-play pentru spectatori. Confrății Cristian Mantu și Alecsandru Nedelcu au bătut 30 de orașe acordînd, în fiecare, cite 3 mingi pentru cei mai sportivi spectatori. Ultimul popas al „caravanei” a fost făcut, duminică, la Drobeta-Turnu Severin. ● Tineretea a izbîndit în campionatele individuale de tenis de masă, desfășurate pe malurile Someșului. Au ieșit primii Eva Ferencki, învingătoare merituoasă a Mariei Alexandru, și Zsolt Böhm. ● Invitată nu demult în Brazilia, reprezentativa de baschet a României a deplasat 12 jucători și 7 conducători! N-au lipsit actualul secretar federal, fostul secretar federal și, firește, George Chiraleu, antrenor la F.R.B. și arbitru internațional în același timp! Numai că ultimul, aflînd în țara lui Pele că are de condus o partidă oficială la Budapesta, a părăsit delegația peste noapte, revenind acasă mai devreme! Mare păcat. ● După ce a cucerit, în 3 rînduri, centura de campion național de juniori, boxerul ieșean Constantin Badea a venit la Dinamo. De atunci a trecut ceva vreme, dar Badea n-a mai apărut în ring în vreun meci oficial! Ce-o fi cu el? ● Finala masculină de șah, lipsită de prezența lui Florin Gheorghiu, e-a terminat în coadă de pește. Urmează un meci de baraj între Volodea Vaisman și Mihai Ghindă pentru desemnarea campionului. Proaspătul mare maestru Victor Ciociltea s-a clasat abia pe lo-

curile 6-8. ● La Sao Paulo, gimnastul român Dan Grecu și-a reconfirmat clasa, intrînd în posesia medaliei de bronz a Cupei mondiale, la inele. ● Colaboratorul nostru Daniel Diaconescu ne aduce la cunoștință că noul secretar al federației de box, Dumitru Ciobotaru, are în palmares 9 titluri de campion al țării. Dumitru Ciobotaru, de la care se așteaptă reîntoarcerea boxului nostru pe pozițiile fruntașe de altădată, este maestru emerit al sportului. ● Să vezi și să nu crezi: Gloria Bistrița — Victoria Călan 12-0 în seria a III-a a diviziei B! ● Bătînd 3 americani, pe Marty Riessen, Jimmy Connors și Vitas Gerulaitis, Ilie Năstase a terminat învingător la Frankfurt pe Main, demonstrînd, dacă mai era cazul, că rămîne una dintre cele mai redutabile rachete ale lumii. ● Așteptăm explicații pentru comportarea foarte slabă a handbalistelor noastre la mondialele din Cehoslovacia unde, după cum se știe, a fost ratată calificarea pentru Olimpiadă. ● Duminică seara, după înfrîngerea de la Buzău, Emerich Jenei, antrenorul ultimei clasate, își păstra o importantă doză de optimism. Cu Kun, cu Georgescu și cu Földan, multă vreme accidentați, ne-a spus, sperăm să recuperăm punctele pierdute și să rămînem în A. Vom trăi și vom vedea.

Acu!

Fabula compensației

Strigă Acu! spre Andrea :
„Eu sint fin, nu primitiv.
Știu să las în urma mea
Elegant, artistic tiv.
Pe cind tu, nu coși — împungi
Pinză groasă pentru sac,
Urma-ți scrie negre dungii...
Ești Andrea doar, nu ești Ac!”

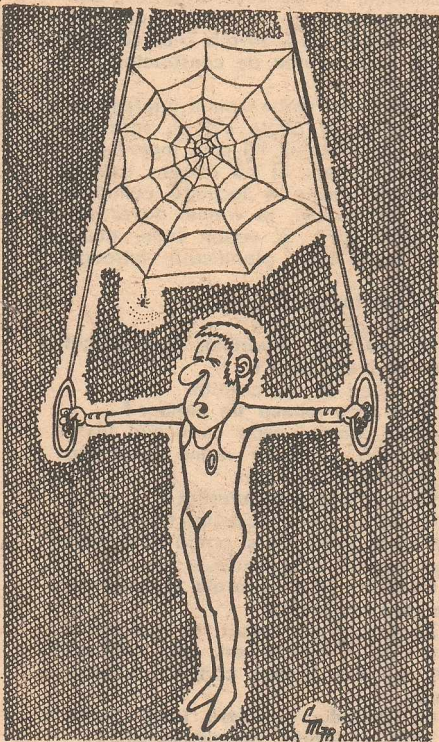
Sub această grea insultă,
Stă Andreaua ca trăzită
Replica nu poate, cultă
S-o mai afle, nimerită :
„Ai puterea cit un desti,
Te-ai născut fără osinză,
Delicat te crezi că ești
Prin mătăsurii și prin pinză...
Asta fu să-ți fie steaua !
Coși modeste floricele
ăsind treburilor grele
Să le dea de rost Andreaua!”

Cearta lor, fără hodină,
— Ce-a-nceput de dimineață
Pe o masă în grădină —
Fu s-o judece o Ață :
„Sinteti frați, născuți din fier,
Frați de virste diferite,
Am motive să vă cer
Ca, prin vorbe potrivite,
Să vă menajați viata,
Cum se cade, cum e bine...
Știți că Acu! și Andreaua
N-au ce face... fără mine !” —
S-a rostit solemnă Ața.

MORALA :

...cind întepi și-mpungi
Cusut de ață poți s-ajungi !

NICOLAE DRAGOȘ ■

C. MARINESCU ■

Dumitru Done contra Dumitrache Hirlău

Cine și-ar putea inchipui că sint și dărnici care își transformă binefăcătorul în hoț?! Te caută cineva care se vaită că se află într-o situație disperată, te imploră să-l ajuti, te convinge și procedezi în consecință. Apoi te trezești cu el arătându-te cu degetul și spunînd : „Pe el îl bănuiesc ! Numai el putea să mă înșele !”

Și totuși, se întâmplă...
Exact așa i s-a întâmplat lui Dumitrache Hirlău, responsabilul brutăriei din comuna Măicânești, județul Vrancea. Vine la el într-o zi Dumitru Done, gestionarul magazinului din satul Tataia, aceeași comună, și-l roagă cu insistență să-l scoată dintr-o mare incurcătură. Aflase (?) că

urma să i se facă un control asupra gestiunii, și cum știa că are o lipsă de câteva zeci de mii de lei, trebuia să găsească o „soluție” să scape „basma curată”.

— Te rog doar atât : să nu-mi facturezi piinea pe care mi-ai livrat-o în ultima lună pînă trece controlul. Este vorba de 7 600 lei. Exact cit îmi mai trebuie să acopăr lipsa din gestiune. De restul m-am imprumutat la alții. Fă-mi acest bine și i n-am să te uit. Sintem consăteni, colegi, prieteni și „prietenui la nevoie se cunoaște”.

Dumitrache Hirlău i-a promis că-l ajută și așa a făcut...

Trece astfel inventarierea cu bine și Dumitru Done începe să restituie datoriile, dar tot din gestiune. Dumitrache Hirlău întocmește și el avizele de expediție pentru cantitatea de piine deja livrată și totul pare să fie în regulă.

După un timp începe alt control. Done dă iar fuga disperat la Hirlău.
— Fratele meu ! Ajută-mă ! Dacă nu acopăr lipsa, s-a zis cu mine... închisoarea... Nu poți avea tu inima aia...
Și au convenit că cei 47 de saci cu făină,

a 80 kg fiecare, în valoare de peste 15 000 lei, aflăți în aceeași magazie unde ținea o parte din produse și gestionarul magazinului, să fie prezențați la inventarierea ca făcînd parte din gestiunea lui Dumitru Done. Trece, astfel, și acest inventar. Punct și de la capăt...

În sfîrșit, apare un control inopinat, de-adevărata. Rezultatul a fost clar : 103 338 lei lipsă în gestiune.

— Cînd i-am cerut primele explicații în legătură cu prejudiciul creat — ne relatează ofițerul Alin Ioniță din Miliția județului Vrancea, care a participat la cercetarea cazului — Dumitru Done ne-a declarat, între altele, că-l bănuiește pe Dumitrache Hirlău de înșelăciune cu ocazia întocmirii avizelor de livrare a piinii (?). „Eu am avut multă încredere în el și n-am verificat avizele. Acum îmi dau seama de ce le întocmea uneori cu mare întârziere...” — insinua Dumitru Done, după cum aveam să ne convingem pe parcursul cercetărilor...

Declarațiile martorilor, de la care gestionarul imprumutase bani cu ocazia in-

ventarelor și alte probe indubitabile, au demonstrat pînă la urmă certitudinea vinovăției gestionarului.

— Și, implicit, ați dovedit nevinovăția lui Dumitrache Hirlău ?
— Da. Am stabilit că el nu falsificase avizele de expediție. A fost într-adevăr o greșeală, la un moment dat, dar pe care cei doi o observaseră la timp și o rezolvaseră cu ocazia livrării ulterioare. De altfel, responsabilul brutăriei nici n-ar fi avut posibilitatea să majoreze cantitățile și valoarea piinii expediate în perioada de 5 luni de zile cînd pretindea Done că a fost înșelat cu 32 000 lei, deoarece în intervalul respectiv, întreaga piine livrată magazinului valora doar 23 698 lei.

N-a comis infracțiunea de fals și uz de fals, cum pretindea Done, dar Hirlău se face vinovat totuși de complicitate, pentru că ajutorul dat gestionarului la primele inventare i-a înlesnit continuarea activității infracționale și, potrivit legii, o asemenea faptă constituie complicitate.

MIHAI GROZAVU ■

Hoval se prezintă :

„Mă numesc Horațiu Mălăele”

— Să începem cu o precizare. De cînd n-ați mai publicat ?

— Cam de vreo trei ani. Și cînd publicam, o făceam tot în „Flacăra”.

— Interesant ! Cum ați început să desenați ?

— Cu mina dreaptă și încă foarte de mic. Pînă în clasa a patra elementară, dacă ar fi să mă iau după notele la desen, eram complet lipsit de talent, cu toate că desenam mult. Datorită unui pedagog, pe numele lui, Nicu Gherghie, de care nu mai știu nimic, am continuat să desenez. Mă atrăgeau coala imaculată și mai ales urmele care rămîneau după ce o zgîriam eu cu creionul.

— N-am înțeles ce rol a avut pedagogul ?

— Păi el îmi spunea că elevul Horațiu Mălăele este un geniu, ori de cite ori vedea un desen de-al meu, pînă am început să-l cred, chiar și astăzi, la 26 de ani.

— Așa să fie ?
— Exagera și el, exagerez și eu. Nu mi-o fi zis el că sint un geniu, dar mi-a băgat în cap că așa avea ceva idei.

— Lumea spune că sinteți unul dintre actorii aceia innăscuți, dar nimeni nu știe cum v-ați născut ca actor.

— Simplu. Credeam că-mi puneți o întrebare mai grea. Eram în ultima clasă de liceu și în vacanța de iarnă am venit la București împreună cu alți colegi de la Liceul „Tudor” din Tg. Jiu să luăm meditații pentru admiterea la arte plastice. Și cum vacanța era scurtă, mi-am zis că n-ar strica să mă luminez întii cu niște spectacole. Am avut norocul să-i văd pe Toma Caragiu în D'ale carnavalului și pe Dinică în Nepotul lui Rameau. M-au cucerit amîndoi și m-am trezit, așa, deodată, vorbind ca un actor. De atunci și pînă la admitere visam în fiecare noapte că sint pe scenă. Bineînțeles că nu m-am mai pregătit pentru arte plastice. Am reușit dintr-un foc la I.A.T.C., iar colegii mei au picat la arte plastice. Acasă, în Gorj, s-a bucurat toată lumea, chiar și eu, afară doar de profesoara mea de desen.

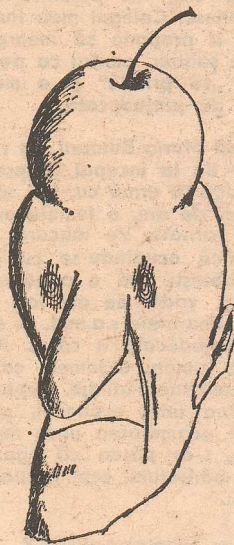
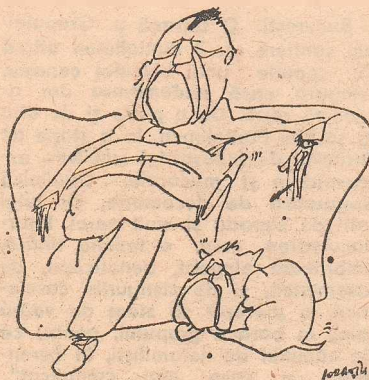
— Nu vă mai întreb nimic despre teatru și nici despre film. Poate cu altă ocazie. Ce rol jucați sau veți juca în caricatura românească ?

— Știu eu ? Public puțin și mai cred că o coală albă poate avea mai mult umor decît o pagină de specialitate cu profil moralizator. Dar, să revin, în caricatură am să joc oricum, un rol dintr-o piesă pe care o voi desena eu.

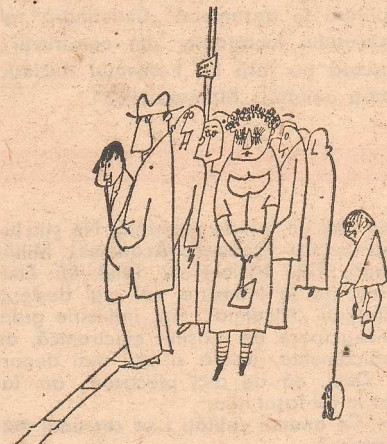
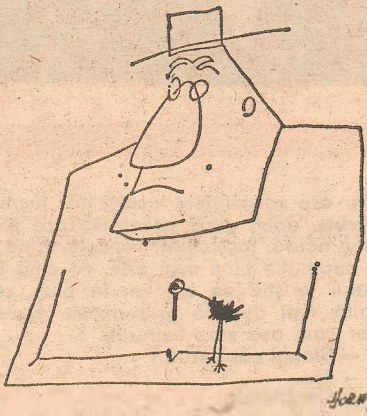
— În desen aveți tendința de esențializare, de parcă n-ați ridicat creionul de pe hirtie decît de două-trei ori.

— Așa și fac, deși e prima dată cînd aud asta.

I. PREDO ■

HOVAL

Dezamăgire

liber consimțită

Am primit la orele douăsprezece noaptea o vizită neașteptată de-a cărei tandrete față de trecătoarea-mi existență, pur și simplu mă îngrozisem.

Prietenul, vechiul meu prieten, deschise ușa cu furie și peste un timp, după ce-și mai stăpîni nervii, mă întrebă :

— Ai temperatură ?
— N-am temperatură.
— Cum n-ai temperatură ?
— N-am temperatură !
— Păi Georgescu mi-a spus că ai temperatură.

— Scuză-mă, asta-i adevărul crud: n-am temperatură.

— Dar un termometru ai ?
Luă termometrul, îmi controlă temperatura și se arată profund dezamăgit.

— Da, e adevărat. Georgescu mi-a spus că ai treizeci și nouă de grade ! De-aia am venit !

După ce se consolă cu situația bună a sănătății încercă să exploreze alte teritorii ale existenței mele.

— Nevastă-ta cînd a plecat cu inginerul ăla la Filiași ?

— Care inginer ?
— Ingerul ăla de care nevastă-ta se amoretzase literalmente pînă peste cap, expresia nu-mi aparține...

— Nevastă-mea citește în camera ei ultima carte apărută în colecția „Romanul de dragoste” de unul Mazilu, mai nou. Neîncrezător, deschide ușa și verifică situația. Mai are puterea de a-și cere scuze

— Scuzați-mă, doamnă, eu sint prietenul cel mai bun al soțului. Și prietenul cel mai bun se prăvălește cu întreaga-i energie asupra mea.

— Da, soția e acasă. Am văzut cu ochii mei, îmi place natura, dar nu neg evidența. Și Georgescu, care-i un om așa de cult, care înainte de-a despica firu-n patru, despica firu-n patru... Ți-ai aranjat ceva cu transferul ? Dacă tot te-au dat afară și te-au mutat la Călărași, măcar să-ți fi dat o casă bună acolo. Nu zic lux,

că nu sint nebul, dar măcar confortul.

Spre mirarea mea, simteam că-l dezamăgesc din nou, deși n-aș fi vrut-o. Din stimă pentru caracterul vechiului meu prieten, aș fi vrut să am temperatură, să dau tircoale mortii, aș fi vrut ca soția legitimă să mă înșele cu fruntea sus, aș fi vrut să am neplăceri la serviciu, să fiu ironizat sau transferat, dar uite că nu mi-au fost date toate acestea.

Nici adulterul, nici transferul nu mi-au înnobilit existența. Simteam cum prietenia gingașă a lui Stamate Stamate, mai timid și mai în etate, se transformase în nedumerire și ură impecabilă. Ce haz am eu dacă nevastă-mea nu mă înșală ? Te mai poți bizui pe un om pe care nevastă-sa nu-l înșală ? Mai poți avea cit de cit stimă față de un om care n-are neplăceri la serviciu ?

Conștient de mirsăvia mea, trîntii ușa foarte demn și foarte cultural :

— Adio, nemernicule...
Fericirea mea, recunosc, personală o interpreta ca pe o jignire adusă întregii sale existențe.

TEODOR MAZILU ■

București. O baracă a Grupului de șantier nr. 3 Pantelimon aflată în spatele unui bloculeț cenușiu, singura casă neînălțată din această zonă. De o parte și de alta a șoselei Pantelimon, la o stație de tramvai de bulevardul Dimitrov, excavatoare și macarale. Duminică friguroasă de decembrie, cu fulgii rari de zăpadă și mult noroi. Interlocutoarea mea, o femeie tânără, îmbrăcată elegant, beneficiind, de asemenea, și de ciștigurile cosmetice, a preferat să stăm de vorbă aici, în baraca grupului, pentru că la câminul de nefamiliști, în Ferentari, „e ceva mai complicat”. Vorbește rar, cu puternic accent moldovenesc. Colegul meu Ion Predoșanu îi propune să meargă vizavi, pe șantier, pentru ca poza de interviu „să prindă” și o macara. Chestie de prejudicat.

— Tovarășă Maria Butnaru, aș vrea să vorbim chiar de la început despre prejudicat. Vedeți în urmă cu, hai să spunem douăzeci de ani, o femeie pe macara era o ramate. Pe macara, e un exemplu. Adică ocupându-se cu lucruri exclusiv bărbătești. Era o prejudicat: femeile să-și vadă de ale lor, lăsând strungurile, macaralele ș.a.m.d. în seama bărbaților. Prejudicata a căzut. Azi nu mai miră pe nimeni o femeie care lucrează pe asemenea utilaje. Faptul ține de dezvoltarea unei economii, a unei industrii, de schimbarea unor mentalități. Așadar, s-ar părea că egalitatea femeii cu a bărbatului este aproape un fapt implinit...

— Credeți ?
— Nu. Dar dumneavoastră ? Dealtfel, am spus : „s-ar părea”.
— Ei bine, eu nu cred că dacă, de pildă, jumătate din femeile țării ar lucra pe macarale sau în topitorii problema egalității ar fi gata, rezolvată definitiv și pentru totdeauna. Și cred că la o topitorie, în fața unei guri de furnal, o femeie n-ar putea lucra. Cel puțin, la fel de bine ca un bărbat. Dar problema este alta. Puterea fizică nu duce cituși de puțin la egalitate. Egalitate în muncă da...

— La ea mă refeream...
— ...bun, dar egalitatea în muncă implică și altceva. Cum sint eu privită muncind pe macara, cum sint ascultată de către ceilalți oameni din colectiv, cum pot eu demonstra că sint bună pe macara fără să fac din asta o sărbătoare.

— Ceea ce imi spuneți este frumos. Ați de frumos că cere exemple.

— Nu mă credeți !
— Ba vă cred, dar pe viu e mai interesant și v-ar crede și femeile.
— Ele mă cred, fiți sigur. Iată însă un exemplu, un fapt proaspăt : cu vreo două săptămîni în urmă, le spun oamenilor mei din colectiv că așa nu mai merge, că, în schimbul meu, un bărbat nu-și vede de treabă, că se imbată cam des, că nu întreține macaraua, că își face programul după cum îi fluieră lui. Puteam să-l las în pace, imi vedeam de treaba mea, nu mă interesa nici macaraua și gata. Dar avem un plan. Lucrăm în acord. De munca macaragiilor depinde foarte mult munca constructorilor. Și atunci ce să facem ? Să ne imbatăm cu toții și să venim la zece sau deloc ? Oamenii mi-au dat dreptate. Este un fapt.

— Cum s-ar spune, pe asta am lămurit-o. Dar mă mai gindeam la ceva. De pildă, colegul meu, Predoșanu, deși duminică, zi de repaus, ținea morțiș să vă fotografieze lângă macara. Ba, la un moment dat, arătați cu un gest teatral și cu o încredere teribilă în viitor, un bloc. Doar că nu cîntați.

— Nu era vina mea. Asta era problema fotoreporterului. Dar aici este ceva adevărat. Macaraua, strungul sau mai știu eu care utilaj sint unelte. Deci n-au viață. Dacă vreți, viața le-o dăm noi, oamenilor. Viața uneltei nu contează decît din punct de vedere contabil, este un mijloc fix, însă viața omului, da. Țin minte că, într-o vreme, eram prin liceu, reportajele despre hunedoreni erau de fapt reportaje despre furnalele Hunedorei. Era greșit. Oamenii nu sint furnale, pentru că furnalele nu merg la teatru, nu citesc.

— Spuneți mai înainte că viața omu-

lui contează. Firește, așa este. De ce ați ales meseria aceasta ?

— O fac de 15 ani și nu mai știu exact de ce. În orice caz, nu o intimplare deosebită m-a urcat pe macara și nici nu-i vorba de tradiție, ai mei cînd m-au auzit m-au privit de parcă nu eram întregă. Dar meseria imi place tare mult. Lucrez numai pe macarale turn.

— Care este cea mai înaltă macara pe care ați lucrat ?

— Macaraua turn de 110 metri.
— La ce înălțime este cabina ?
— Cam la 40 de metri.

— Sînteți ieșeană. Cei care au văzut ultima dată lașul acum cincisprezece ani și-l revăd azi sint sigur că nu-l mai recunosc. Unde ați lucrat în această perioadă de timp ? Nu vă întreb unde ați umblat cu macaraua că nu prea merge.

— Ba puteți, că merge. În toate cartierele noi ale lașului. În Tătărași, în Alexandru cel Bun, în Dimitrie Cantemir, în Mircea cel Bătrîn, mă rog, în toate. Sint, anii aceștia, anii în care lașul și-a schimbat cu totul fața. Și nu numai atât. Industria s-a dezvoltat cum nu-și închi-

stricați vocea ?

— Nu, pentru că este cald, am radiator. Dealtfel, pe macara cînt tot timpul. Adică, exersez.

— Cînd ați venit în București ?

— În aprilie, anul acesta.

— V-ați gîndit la cariera muzicală ?

— Nu-mi fac carieră din muzică. Dar e drept că iar ne-am lovit de o prejudicat.

— Care anume ?

— Toate brașele țării s-au dezvoltat foarte mult. Din toate punctele de vedere, deci și din cel cultural. Însă, vedeți, ansamblul „Ciuleandra” din București e mai aproape de televiziune.

— La sfîrșit, am să vă mai întreb ceva, tot referitor la muzică, dar pînă atunci aș dori să revenim la discuția despre condiția femeii, despre egalitate, pe care aveam impresia că o rezolvasem. Credeți că femeia este egală cu bărbatul ?

— Din unele puncte de vedere, nu.

— Din care ?

— O femeie pleacă dimineața cu noaptea în cap la serviciu, lucrează opt

Eu, sus pe macara, cînt tot timpul

● Maria Butnaru ; născută la 12 februarie 1945 la Iași, orașul în care a absolvit liceul, cursurile unei școli de macaragii și școala populară de artă-sectia canto ; macaragiu la Întreprinderea de utilaj transport-București — sectorul de producție — și solistă de muzică populară în ansamblul „Ciuleandra” al sindicatului lucrătorilor din construcții ; laureată pe țară la Festivalul folcloric pentru amatori „Mamaia-1967”.

puia nici un ieșean vreodată. Ne știa lumea pentru Creangă, Academia Mihăileană, Titu Maiorescu, Teul lui Eminescu, iar la industrie, cei mai deștepți adăugau „Nicolina”. Azi, industrie grea, constructoare de mașini, electronică, de medicamente, textilă și așa mai departe. Deci, că de aici plecaserăm, am lucrat în tot lașul nou.

— Ce anume calități i se cer unui macaragiu ?

— Bună pregătire și curaj. Și, desigur, singe rece.

— Ați fost întotdeauna curajoasă ?

— Probabil, nu-mi aduc aminte. Oricum singurele emoții cînd m-am urcat pe macara le-am avut atunci cînd am făcut-o prima dată.

— Aveți curaj și în viață ?

— Uneori da, alteori nu. Ce naiba ! O fi ea egalitatea cu bărbatul aproape de implinire, dar teamă tot mai imi e citeodată.

— Cînd ?

— Ei, la asta nu răspund, să n-o aflu și alții.

— Cînd aveți curaj ?

— Cînd mă urc pe scenă.

— Așa e. De muzică uitasem.

— Să domini o sală plină cu spectatori este o treabă foarte grea, puteți să încercați.

— Mulțumesc, mi-e mai ușor s-o golesc. N-am voce. Cînd ați început să cîntați ?

— La 15 ani am cîntat prima dată într-o sală cu spectatori, la un câmin cultural de pe lângă Fetești, unde mă aflam cu părinții care lucrau pe atunci acolo.

— Ați moștenit pe cineva ?

— Mama cînta foarte frumos. Apoi, la școala populară de artă am învățat să cînt ca o profesionistă.

— Cu cine ați cîntat și pe unde ?

— Cu „Doina Moldovei”, ansamblu de prestigiu, cu ansamblul C.F.R.-ului din Iași, cu cel al Casei de cultură al studenților ieșeni. Am fost în aproape toată țara și am luat și un premiu pe care l-ați trecut în prezentare.

— Pe frigel acesta, în macara, nu vă

ore, are răspundere acolo, nu lucrează oricum, apoi, după program, face piața, vine acasă, face curat, mîncare. Cine are și copiii știe bine cum este. Pe cînd bărbatul le știe pe ale lui. În plus, se și vaită mai des că este obosit. Nu toți, dar cam așa stau lucrurile.

— Sînteți căsătorită ?

— Nu.

— Continuați.

— Bărbatul rămîne bărbat. El este capul familiei. Așa se consideră.

— Cine consideră ?

— Așa am moștenit-o. Din familia mea, a altora. Bărbatul e mai puternic, mai rezistent...

— Nu mai înțeleg. La început, spuneți că toate acestea nu contează cînd se pune problema egalității.

— Așa este, așa spunem și așa cred. Dar mentalitatea mai există. Cite femei nu gîndesc așa, dîndu-se cu un pas înapoiu bărbatului, numind treaba asta respect.

— Respectul e altceva.

— Firește, dar eu am vrut să spun umilintă. În respect cred și eu. În acea stimă care vine din faptul că amindoi trăiesc și muncesc la fel.

— De muncit, iată că muncii la fel. Sintem în decembrie, a venit gerul, a venit și ninsoarea și dumneavoastră lucrați în aceleași condiții aspre cot la cot cu bărbatii.

— Și ciștig la fel.

— Cit ciștigați ?

— Între 3000 și 3200 de lei pe lună

— Deci o femeie este egală cu bărbatul pe șantier, însă acasă...

— Ei, asta e ! Pentru că la urma urmei este foarte ușor pentru o femeie să vină acasă să spună că e frîntă de oboseală, să aștepte să i se pună masa din mîncarea gătită de el, apoi să citească ziarul, în vreme ce el se omoară cu „luxilul” ca să spele vasele.

— N-ar fi bine nici așa. Ar lupta bărbatii pentru egalitate.

— Vedeți ? Adevărul este la mijloc. Dacă în fața muncii această egalitate este reală și ea ține de democrația so-

cietății noastre, acasă se cam uită de democrație și ajungem la ce am moștenit.

— Ați pomenit de democrație. Cum stau lucrurile din acest punct de vedere în construcții ?

— Eu zic că în construcții democrația este aproape perfectă. Țin seama de experiența mea, de colectivul în care lucrez. Mai este, desigur, loc pentru mai bine. Lucrăm cu toții în aceleași condiții, primim aceeași retribuție la categorii egale, ne gîndim munca împreună.

— Mi se pare că dumneavoastră nu lucrați în echipă ?

— Nu. Dar dacă vreți facem și noi parte din marea echipă formată din lucrătorii care ridică un bloc. De modul cum îi deservesc eu, macaragiul, ei își îndeplinesc sarcinile de plan.

— Mai concret.

— De seriozitatea mea, de profesionalismul meu, de timpul efectiv pe care îl lucrez depinde calitatea muncii constructorului. Dacă unul este neatent și imi cere un anume tip de planșeu, eu, de sus, văd exact de ce are nevoie, ce anume urmează pe flux și îi dau ce trebuie. Este un exemplu de colaborare cu constructorul. La trustul unde am lucrat, la Iași, făceam mereu propuneri, și nu numai eu, care se refereau la îmbunătățirea muncii noastre.

— De pildă.

— Am propus ca la cantină să se diversifice mîncărurile, să nu măi stăm pe două feluri de mîncare. Sau am propus să micșorăm pauza de prînz de la o oră la o jumătate de oră pentru că timpul în construcții este foarte prețios. Într-o jumătate de oră se pot turna cam 20 metri cubi de beton.

— Imi spuneți că stați la câmin. Cum este viața acolo ?

— Cam departe, tocmai în Ferentari, dar, e drept, nu știu pe ce șantier, în ce cartier voi lucra miine. Stau în cameră cu o ingineră din Maramureș, Viorică Kerkeș, repartizată la Grupul 5 șantier. Este mai mică decît mine, dar ne înțelegem foarte bine, ne-am împrietinit, ne povestim multe, ca între femei, ne facem planuri.

— După 15 ani de construcții, cum vedeți constructorii ?

— Sint niște oameni tari. Uitați-vă cu cine construim. Cu puști care vin acum de la cîmp. Învață aici o meserie, învață ce înseamnă să muncești organizat, disciplinat și cartierele se ridică unul după altul în toată țara. Învață aici ce este de fapt răspunderea de constructor.

— Și ce este ?

— Fără multe vorbe : omul înțelege că în blocul acela poate sta el, sora lui, fratele lui, prietenul lui care lucrează în alte întreprinderi. Și că aceștia trebuie să aibă la vreme o locuință confortabilă și călduroasă, la vreme, adică potrivit planificării. Și vedeți bine, acum la construcții este planificată întreaga țară.

— Citeva întrebări scurte...

— De 25 de puncte ?

— Nu tocmai. Părinților le-a plăcut munca de macaragiu ?

— Le place munca cîntată.

— Cum este munca de șantier ?

— Așa cum se vede cu ochiul liber. Se lucrează pe orice vreme și munca este plină de răspunderi.

— Cum vă place Bucureștiul ?

— Îl văd cu mintea constructorului : Se construiește peste tot și parcă se lucrează cu bucuria începutului.

— Cum ați vrea să arate apartamentul în care veți locui ?

— Spațios, bine finisat, cu balcon și să se afle în Pantelimon, care cred că va fi cel mai frumos cartier al Bucureștiului.

— Ce melodie populară iubiți foarte mult din repertoriul dumneavoastră ?

— „Dorul pentru mamă”.

— Care sint cîntăreții preferați ?

— Sofia Vicoveanca, Tiberiu Ceia, Ion Dolănescu...

— Cum v-ați vedea peste, să spunem, cinci ani ?

— Cu o casă, casa de care vă vorbeam, cu doi copii, cu un bărbat care crede în egalitatea cu nevastă-sa și chiar face treabă, cu încă cinci cartiere ridicate și de mina mea, cu turnee în străinătate cu muzica populară moldovenească.

RAZVAN BĂRBULESCU ■

FLACARA Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 50 20, interioare : publicistică social-politică (L. Irimbus - Purcaru, L. Nițescu - 16 17) ; reportaj (Nicolae Cristache - 16 06) ; cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu - 16 19 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian - 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef adiunct (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei” Cîititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU